

126
127

ΤΑ
ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑΣ
ΑΧΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΕΚΙΟΥ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Τύποις τῆς "ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ,"

1869.

2220

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

1891

1891

ΤΑ
ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΑΣ
ΑΧΡΙΑΔΩΝ ΚΑΙ ΠΕΚΙΟΥ.

(ὡς Γερμανία Κεσόλοβιτς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

1869.

Βιβλίου παραδεδωκένον κ. Β. Κορυμνοπούλου

AKAΔHMIA

AΘHNΩN

Faint handwritten text in Greek script, likely a library or collection stamp, located at the bottom of the page.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Ἀναγνοὺς τὰς παρὰ λογιῶν τινος Κ. υπογραφομένου τῶ συντάκτη τῆς ἐφημερίδος «Νεολόγου» ἀποσταλείσας, καὶ ἀσμένως παρ' αὐτοῦ ἐν τῶ τῆς 9 Νοεμβρίου 1868 ὑπ' ἀριθ. 433 φύλλῳ αὐτοῦ δημοσιευθείσας ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΙΝΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ, ἐσκανδαλίσθην εἰλικρινῶς δι' ὅσα εὔρον ἐν αὐταῖς παρατόλμως ἐκτιθέμενα ἐναντίον τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας, καὶ μὴ δυνάμενος μένειν ἀδιάφορος ὡς πρὸς τὴν ἐκ τούτου πηγάζουσαν ἀπάτην τοῦ δημοσίου, ἔλαβον τὸν κάλαμον, ἵνα ἐν ὀλίγοις ὑποδείξω, ἢ ὅτι εἰδῶς τὴν ἱστορίαν ὁ Κ. ἐγράφε ταῦτα πρὸς ἀπάτην, ὅπερ ἀσύγγνωστον, ἢ ὅτι, ἐὰν ἠγνοεῖ ταύτην, ὠφελεε πρῶτον νὰ ἐκμάθῃ αὐτὴν, καὶ οὕτω νὰ προβῇ εἰς τὸ δημοσίᾳ γράφειν.

Ὁ γράφας τὰς σκέψεις ταύτας Κ. καλῶς ποιῶν ἀναγνωρίζει πρῶτον, ὅτι οἱ Βούλγαροι, εἰς ὑποστήριξιν τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν, προβάλλουσι τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν καὶ πάσης Βουλγαρίας· ἀλλ' ἵνα δῆθεν ἀποδείξῃ, ὅτι ἀδίκως κατηγοροῦσι τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν ὡς σφετερισμένην τὰ προνόμια καὶ τὸ ἀνεξάρτητον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐκεῖνης, βεβαιοῖ παρατόλμως, α) ὅτι ἡ Ἐκκλησία οὔτε ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν ἐγνώρισέ ποτε, διότι οὐδέποτε καὶ ὑπ' οὐδεμιᾶς Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀνεγνωρίσθη καὶ ἐκυρώθη τὸ αὐτοκέφαλον καὶ ἀνεξάρτητον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς αὐτῆς· καὶ β) οὔτε ἐσφετερίσατο αὐτοκέφαλόν τι τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης, διότι ἡ ὑπαγωγὴ αὐτῆς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἐγένετο τῇ κοινῇ κλήρῳ τε καὶ λαοῦ τῆς ἐπαρχίας ταύτης δι' ἀναφορᾶς αἰτήσεως.

Πρὶν προβῶμεν εἰς τὴν θετικὴν ἀναίρεσιν τῶν δύο τούτων προτάσεων, ἡμεῖς παρακαλοῦμεν τὸν ἀναγνώστην ἡμῶν νὰ παρατηρήσῃ τὴν φανεράν ἀντίφασιν τοῦ γράψαντος αὐτὰς, λέγοντος μὲν ἀφ' ἑνός, ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξεν οὐδ' ἀνεγνωρίσθη ἡ αὐτοκέφαλος ἐκεῖνη Ἀρχιεπισκοπὴ, βεβαιοῦντος δὲ ἀφ' ἑτέρου, ὅτι ἡ ὑπαγωγὴ αὐτῆς ἐγένετο κοινῇ αἰτήσεως τῆς ἐπαρχίας· διότι, ἐὰν ὄντως μὴ ὑπῆρξε, πρὸς τί ἡ ὑπαγωγὴ; καὶ ἐὰν ὑπῆρξε μὴ ἀνα-

γνωρισθεῖσα, πρὸς τί ἢ δικαιολόγησις, ὅτι κοινῆ τῆς ἐπαρχίας αἰτήσῃ ἐγένετο ἡ ὑπαγωγή; ἐὰν τέλος μὴ ᾖ ἀνεξάρτητος, τί σημαίνει ἡ λέξις ὑπαγωγή; Ἐν τῷ νῦν ἄρα, ἐὰν μὴ ἐν τοῖς λόγοις τοῦ γράψαντος, ὑπάρχει ἡ πεποιθήσις, ὅτι ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀχριδῶν καὶ πάσης Βουλγαρίας ἦν καὶ ἀνεγνωρίζετο αὐτοκέφαλος καὶ ἀνεξάρτητος, θέλει δὲ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ὑπαγωγὴν αὐτῆς διὰ κοινῆς αἰτήσεως τῆς ἐπαρχίας.

Τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος, ἡ πρώτη πρότασις αὐτοῦ ἀποδεικνύεται οἴκοθεν ἀνυπόστατος καὶ δὲν μένει νὰ ἐξετάσωμεν ἢ τὴν δευτέραν.

Πρὸς χάριν τοῦ ὅμως, ἢ μᾶλλον χάριν τῆς καλῆς πίστεως τοῦ δημοσίου, ἡμεῖς συγκατανεύομεν ἐν τῷ Α' Κεφαλαίῳ τῆς πραγματείας ταύτης νὰ ἀποδείξωμεν καὶ διὰ τῶν πραγμάτων αὐτῶν τὴν τε ὑπαρξίν τῆς αὐτοκεφάλου Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν, καὶ τὴν παρὰ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας ἀναγνώρισιν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ 535 ἔτους μέχρι τοῦ 1767, δηλαδὴ ἐν ὅλοις 1232 ἔτεσι.

ΤΑ
ΚΑΤΑ ΤΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΑΣ
ΑΧΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΕΚΙΟΥ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῆς συστάσεως καὶ ἀναγνώρισεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς
Ἀχριδῶν.

Ἐν πρώτοις ἡ αὐτοκέφαλος αὕτη Ἀρχιεπισκοπὴ συνέστη ἐν ἔτει 535 ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Βασιλέως Ἰουστινιανοῦ, χάριν τῆς μεγαλυθείσης πατρίδος αὐτοῦ Πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ χάριν τοῦ ὄθου κατήγετο ἔθνους Ἰλληρικῶ, τοῦτ' ἔστι Σλαβικῶ, οὐχὶ δι' ὑποβολιμαίας Νεαρᾶς, ὡς ὁ Κ. τοῦ Νεολόγου τὴν ὀνομάζει (1), ἀλλὰ δι' ἀληθοῦς καὶ γνησίας,

(1) Ἴδου οἱ λόγοι αὐτοῦ: α' Ἡ Νεαρά ὅμως αὕτη, ὡς ἐκ τῶν περιχομένων
» ἐν αὐτῇ διατάξεων, ἐξελέγχεται ὑποβολιμαία διότι δι' αὐτῆς παρέ-
» χονται τῷ Ἐπισκόπῳ Ἀχριδῶν τοιαῦτα προνόμια, καὶ τοιαύτης πολιτι-
» κῆς ἐξουσίας δικαιοδοσία, ὥστε αὕτη μονονουχὶ ὑπερβαίνει καὶ αὐτὴν τὴν
» τοῦ Πάπα πολιτικὴν ἐξουσίαν. Τίς δὲ εὐσεβῆς καὶ νουνεχῆς αὐτοκράτωρ
» ἤθελε χορηγήσῃ πρὸς ἀρχιερέα τοσαύτην ἀπόλυτον ὄλως καὶ ἀνεύθυνον
» πολιτικὴν ἐξουσίαν; καὶ τίς ἀρχιερεὺς, ἐν συναισθήσει διατελῶν τῆς θείας
» αὐτοῦ ἀποστολῆς, δὲν ἤθελεν αισθανθῆ φρίκην διὰ προνόμια ὄλως ἀντι-
» θαινοντα εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος, καὶ δὲν ἤθελεν
» ἀποποιηθῆ ἐπιμόνως αὐτὰ, ὡς μὴ συμβιβασόμενα τὸ παράπαν μετὰ τὸ πνεῦμα
» τῆς ἱεράς αὐτοῦ ἀποστολῆς; Χρῆσιν τοιούτων προνομίων καὶ τοσαύτης
» ἐξουσίας, ἐξασκουμένης ὑπὸ πνευματικῶν ἀρχηγῶν, εἴτε ἱεραρχῶν, ἢ ὀρθό-
» δοξος Ἀνατολικῆ Ἐκκλησία οὔτε ἐγνώρισε πώποτε, οὔτε γνωρίζει,
» οὔτε γνωρίζει ποτὲ θεμιτὴν εἰς τὸν ἱερὸν αὐτῆς διάκοσμον. Ξένη

κατακεχωρημένης μὲν ὑπ' ἀριθ. 11 ἐν τῷ β'. τόμῳ τοῦ *Corpus juris civilis Romanorum Tom. II*, ἀποτεينوμένης δὲ πρὸς αὐτὸν τὸν πρῶτον Ἀρχιεπίσκοπον Κατελλιανίου.

Ἴδου αὐτολεξεῖ ἡ ἐκ τοῦ Λατινικοῦ κειμένου μετάφρασις τῆς Νεαρᾶς ταύτης.

Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς Αὐγουστος, τῷ Μακαριωτάτῳ
Ἀρχιεπισκόπῳ Πρώτῃς Ἰουστινιανῆς.

α Πολλοῖς καὶ διαφόροις τρόποις τὴν ἡμετέραν πατρίδα αὐξάνεσθαι ἐπιθυμοῦντες, ἐν ἧ' πρῶτον ὁ Θεὸς ἔδωκεν ἡμῖν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ὃν αὐτὸς ἐπλασεν, ἐλθεῖν, καὶ περὶ τὴν ἱερατικὴν ἀρχὴν ταύτην βουλόμεθα μεγίστοις αὐξήμασιν ἐπαυξῆσαι, ὅπως ὁ τῆς Πρώτης Ἰουστινιανῆς, πατρίδος ἡμετέρας, κατὰ καιρὸν ἱερωτάτος ἐπίσκοπος οὐ μόνον Μητροπολίτης, ἀλλὰ καὶ Ἀρχιεπίσκοπος ᾗ, καὶ αἰλοῖται ἐπαρχίαι ὑπὸ τὴν αὐτοῦ ὄσιν ἐξουσίαν, τοῦτ' ἔστι τὸσαῦτα αὐτῇ ἡ Μεσόγειος Δακία, ὅσον ἡ παρόχθεις Δακία, καὶ ἡ Δευτέρα Μυσία, καὶ ἡ Δαρδανία, καὶ ἡ Πραιβαλιτάνα ἐπαρχία, καὶ ἡ δευτέρα Μακεδονία, καὶ μέρος τῆς δευτέρας ὡσαύτως Παννονίας, ἧτις ἐν Βαλκάνῳ ἐστὶ τῆ πόλει. Ἐπεὶ γὰρ ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις ἐν Σερμίῳ ἡ ὑπαρχία ἦν συνισταμένη, κακεῖ ἅπαν ἦν τὸ τοῦ Ἰλλυρικοῦ μεγαλεῖον ἐν τε πολιτικοῖς καὶ ἐπισκοπικοῖς πράγμασιν, ὕστερον δὲ ἐν τοῖς τοῦ Ἀττίλα χρόνοις, τῶν μερῶν

λοιπὸν τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας χεῖρ κατειργάσθη τὴν ἐν λόγῳ Νεαρὰν, ἧτις καὶ τὴν ὑφὴν ἀκόμη καὶ τὴν λέξιν ἐξεταζομένη εὐρίσκεται λίαν διαφέρουσα τῶν τοιοῦτου εἶδους ἐγγράφων τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ. Λυπούμεθα δὲ, ὅτι ἡ τοιαύτη Νεαρὰ οὐδὲν ἔτερον ἔχει, ἢ τὸ ἀξιογέλαστον καὶ ἀξιοθρήνητον συνάμα.»

Πόσα λόγια ἴς τὸν ἀέρα! Ἐκ τούτων ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ λόγιος υἱὸς φίλος τοῦ «Νεολόγου», χωρὶς ποτε νὰ ἔδῃ ἢ ἀναγνώτῃ τὴν περὶ τῆς ὀρθοδόξου Νεαρὰν, ἐπλασε κατὰ φαντασίαν μίαν ἄλλην περιέχουσαν τὸσαῦτα ἀλλόκοτα πολιτικῆς ἐξουσίας προνόμια, ὥστε, ὑποθέτων πλέον ἐν τῇ φαντασίᾳ τοῦ ἑσαρκον, φρίττει μὲν αὐτὸς ἐπ' αὐτῇ, φρίκην δὲ καὶ τρόμον καὶ σκάνδαλον εὐσεβείας ἐμποιεῖ εἰς τοὺς εὐσεβεῖς ἀναγνώστας αὐτοῦ. Τὸ δ' ἀληθὲς εἶναι, ὅτι οὐδὲν τοιοῦτον ὑπάρχει ἐν τῇ Νεαρᾷ τοῦ Μεγάλου βασιλέως Ἰουστινιανοῦ, ὡς ἕκαστος βεβαιωθήσεται ἐκ τῆς ἀναγνώσεως αὐτῆς.

» ἐκείνων καταπεπορθμένων, Ἀπέννιος ὁ τοῦ Πραιτορίου ὑπαρχοῦς Σιρμιανῆς
 » πόλεως εἰς Θεσσαλονίκην φυγὰς ὄχετο, τότε τῇ ὑπαρχίᾳ αὐτῇ καὶ ἡ ιερατικῇ
 » ἀξίᾳ ἠκολούθησε, καὶ ὁ Θεσσαλονίκης ἐπίσκοπος, οὐκ ἰδίᾳ ἐξουσία,
 » ἀλλ' ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς ὑπαρχίας, ἤξιώθη τινῶν προνομίων.

» Ἐπειδὴ οὖν ἐν τῷ παρόντι, Θεοῦ βοηθοῦντος, οὕτως ἠύξηται τὸ Κράτος
 » ἡμῶν, ὥστε ἐκάτεραι αἱ ὄχθαι τοῦ Δανουβίου ἤδη ὑπὸ τῶν καθ' ἡμᾶς πό-
 » λεων ἐπιφοιτῶνται, καὶ τό, τε Βιμινάκιον καὶ ἡ Ῥεκίθνα καὶ ἡ Λιτεράτα,
 » αἱ πέραν τοῦ Δανουβίου εἰσὶ, τῇ ἡμετέρᾳ αὐτῆς ἐξουσίᾳ ὑπετάγησαν, ἀναγ-
 » καῖον ἠγησάμεθα ταύτην τὴν ἐνδοξοτάτην ὑπαρχίαν, ἥτις ἐν Πανονίᾳ ἦν,
 » ἐν τῇ ἡμετέρα εὐτυχιστάτῃ πατρίδι συγκαλέσαι, οὐ γὰρ πολὺ τι διίστα-
 » ται τῆς Μεσογείου Δακίης ἢ δευτέρα Πανονία. Καὶ ἐπεὶ ἀνθρώπους αἰ
 » πολεμικοῖς ἰδρῶσιν ἐγκειμένους οὐκ ἦν λυσιτελεῖς τῷ Κράτει εἰς τὴν πρώτην
 » Μακεδονίαν μετὰ τοσοῦτον διάστημα καὶ τοσαύτας δυσχερείας ἀπέρχεσθαι
 » διὰ τοῦτο ἀναγκαῖον ἔδοξεν ἡμῖν τὴν ὑπαρχίαν ταύτην εἰς ἀνώτερα μέρη
 » ἐφέλ κύσαι, ἵνα αἱ παρ' αὐτῇ καταστάσαι ἐπαρχίαι ῥᾶν λαμβάνωσι τὴν ἐξ
 » αὐτῆς θεραπείαν.

» Διὸ καὶ ἡ σὴ Μακαριότης, καὶ πάντες οἱ τῆς προειρημένης
 » Πρώτης Ἰουστινιανῆς ἱερωτάτοι προεστώτες Ἀρχιεπί-
 » σκοποι ἔχέτωσαν πρόνομιον, καὶ πάσαν ἀδειαν τὴν ἐαυ-
 » τῶν ἐξουσίαν αὐτοῖς ἀπονέμειν, καὶ αὐτοὺς χειροτονεῖν,
 » καὶ ἐν πάσαις ταῖς προειρημέναις ἐπαρχίαις τὸ πρῶτον
 » ἔχειν ἀξίωμα, τὴν ἀνωτάτην ἀρχιερωσύνην, τὸ ἀνώτατον
 » μεγαλεῖον, ὑπὸ τοῦ σοῦ θρόνου καθίστασθαι, καὶ σὲ μόνον
 » Ἀρχιεπίσκοπον ἔχειν, οὐδεμιᾶς κοινωνίας πρὸς αὐτὸν τῷ Θεσσα-
 » λονίκης ἐπισκόπῳ φυλαττομένης, ἀλλὰ σὺ αὐτὸς καὶ πάντες οἱ τῆς Πρώ-
 » τῆς Ἰουστινιανῆς προεστώτες ἔστωσαν ἐκείνου δικασταὶ καὶ διαγνώμονες·
 » εἴ τις ἀναφύη μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰ, αὐτοὶ ταύτην
 » διεξαγέτωσαν, καὶ τέρμα αὐτοῖς ἐπιβαλλέτωσαν, καὶ
 » αὐτοὺς χειροτονήτωσαν, μηδὲ εἰς ἄλλον τινα ἰέτωσαν,
 » ἀλλ' ἴδιον ἐαυτῶν ἐπιγινωσκέτωσαν Ἀρχιεπίσκοπον
 » πασαι αἱ προῤῥηθεῖσαι ἐπαρχίαι, καὶ τὴν τούτου συνοι-
 » δέτωσαν ψῆφον, καὶ εἴτε δι' ἑαυτοῦ, εἴτε διὰ τῆς αὐτοῦ
 » ἀδείας κληρικούς ἀποστέλλειν ἐχέτω πάσαν δύναμιν,
 » καὶ πάσαν ἱερατικὴν ἐξουσίαν, καὶ χειροτονίας ἀδειαν.

α' Ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀκύαις, ἧτις ἐστὶν ἐπαρχία Δακίας τῆς παροχθείου, χει-
 ροτονεῖσθαι βουλόμεθα παρὰ τῆς σῆς Ἀγιότητος τὸν Ἐπίσκοπον, ὅπως
 μὴ εἰς τὸ ἐξῆς ὑπὸ τὸν τῆς Μεσημβρίας, Θράκης πόλεως, ἐπίσκοπον ἀπο-
 τελεῖ, ἀλλ' ὁ Μεσημβρίας μὲν μένη ἐν Μεσημβρία, μηδεμιᾶς κοινωνίας
 μετὰ τῶν Ἀκύων τηρουμένης, ὁ δὲ Ἀκύων ἐπίσκοπος ἐχέτω τὴν προλεχ-
 θεῖσαν πόλιν, καὶ πάντα αὐτῆς τὰ κάστρα καὶ γαίας καὶ ἐκκλησίας, ὅπως
 δυνήσεται τὴν τῶν Βονισιακῶν αἵρεσιν ἐκ ταύτης τῆς πόλεως καὶ γῆς
 ἀποδιῶσαι καὶ εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν μετατρέψαι.

Ἵνα τοίνυν γινώσκῃ ἡ σὴ Μακαριότης τὴν τῆς θελήσεως ἡμῶν διάθεσιν,
 διὰ τοῦτο τὸν παρόντα νόμον πρὸς τὸν σὸν σεβαστὸν θρόνον διαπέμπομεν, ὅπως
 εἰς τὸ διηγεκὲς τοιοῦτον εὐεργέτημα ἔχη ἡ τῆς πατρίδος ἡμῶν Ἐκ-
 κλησία εἰς δόξαν τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ, καὶ εἰς μνήμην αἰώνιον τῆς
 ἡμῶν προαιρέσεως.

Ὅταν δὲ τὸν τοῦ σοῦ θρόνου διοικητὴν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου μετατε-
 θῆναι συμβῆ, τὸν κατὰ καιρὸν Ἀρχιεπίσκοπον αὐτῆς παρὰ
 τῆς σεβασμίας αὐτοῦ Συνόδου τῶν Μητροπολιτῶν χειρο-
 τονεῖσθαι ὀρίζομεν, ὡς περὶ προσήκει ἀρχιεπίσκοπον ΥΠΟ
 ΠΑΣΩΝ ΤΙΜΩΜΕΝΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ἀνυψοῦσθαι, μηδεμιᾶς
 ὅλως τῆς Θεσσαλονικῆς Ἐπισκοπῆς, μηδ' ἐπὶ τούτῳ κοινωνίας τηρουμένης.

Ἡ οὖν Μακρυτις σου, ἥν περὶ ἡμετέρας ἐπικυροῖ αἰωνιότης, τρόποις
 παντοίοις εἰς ἀποτέλεσμα προαγαγεῖν μὴ ἀναβαλλέτω.

Ἐξεδόθη Δ' Καλενδ. Μαῦ, Ἐν Κωνσταντινί, Βελισαρίου V C ὑπά-
 του (28, Ἀπρ. 535).

Δέκα ἔτη μετὰ τὴν Νεαρὰν ταύτην ὁ μέγας Αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς τῇ 17
 Μαρτίου τοῦ 545 ἐξέδωκε καὶ ἄλλην, περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν
 κανόνων καὶ προνομίων τῶν εἰς τὰς ἀγιωτάτας Ἐκκλησίας
 ἐπιγραφομένην καὶ τῷ Πέτρῳ ὑπάρχῳ τῶν πραιτωρίων ἀποτεينوμένην, ἐν
 τῇ αὐτῇ δὲ συλλογῇ τοῦ Corpus juris civilis ὑπ' ἀριθ. 131 κατακεχωρη-
 μένην, ἧς τὸ γ' κεφάλαιον τῇ γνώμῃ τοῦ πάπα Βιγιλίου ἐπικυροῖ
 καὶ αὐτὴς τὰ προνόμια τῆς ῥηθείσης Ἀρχιεπισκοπῆς, ἔχον οὕτω.

Ἐτὸν δὲ κατὰ καιρὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Πρώτης Ἰουστι-
 νιανῆς, τῆς ἡμετέρας πατρίδος, ΕΧΕΙΝ ΑΕΙ ὑπὸ τὴν οἰκείαν δι-
 καιοδοσίαν τοῦς ἐπισκόπους τῶν ἐπαρχιῶν Δακίας τῆς μεδι-
 τερράνεας (μεσογείου), καὶ Δακίας ῥιπενεύας (παροχθείου), Πραιβάλεος,

» Δαρδανίας, και Μυσίας τῆς ἀνωτέρας (1) και Παννονίας, και παρ' αὐ-
 » τοῦ τούτους χειροτονεῖσθαι· αὐτὸν δὲ ὑπὸ τῆς οἰκειᾶς συ-
 » νόδου χειροτονεῖσθαι, και ἐν αὐταῖς ταῖς ὑποκειμέναις αὐ-
 » τῷ ἐπαρχίαις τὸν τόπον ἀπέχειν τοῦ ἀποστολικοῦ Ῥώ-
 » μης θρόνου, ΚΑΤΑ ΤΑ ΟΡΙΣΘΕΝΤΑ ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΠΑ
 » ΒΙΓΓΙΛΙΟΥ».

Εἰς τὸ τέλος δὲ ταύτης τῆς Νεαρᾶς κεῖται ὁ ἐπόμενος ἐπίλογος:

α Ἄτινα τοῖνυν διὰ τοῦ παρόντος νόμου εἰς τὸ διηνεκὲς ἰσχύσοντος
 » ἡ ἡμετέρα ἐθέσπισε γαληνότης, ἡ σὴ ὑπεροχὴ, ἐδίκτων κατὰ τὸ σύνθετος
 » κατὰ τὴν βασιλίδα ταύτην πόλιν προτιθεμένων, εἰς τὴν ἀπάντων
 » γυνῶσιν ἐλθεῖν σπευσάτω· ἡμεῖς γὰρ προνοήσομεν, ὅπως ἀνευ πά-
 » σης τῆς τῶν ὑποτελῶν ζημίας και ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φανερωθῆν.

» Ἐξεδόθη τῇ 16 καλενδῶν Ἀπριλίου ἐν Κωνσταντιπόλει, Ἰουστιν. αὐτοκρ.
 » ἔτει 11, ὑπατείας Βασιλείου ἔτει δ' (17 Μαρτίου 545). »

Ἡ σύστασις λοιπὸν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης, περὶ ἧς και αὐτὸς ὁ σύγ-
 χρονος ἱστορικός Προκόπιος ἀναφέρει (2), ἅμα γενομένη, ἐδημοσιεύθη, εἴτε
 ἐν τῇ Βασιλευούσῃ ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος ὑπάρχου, εἴτε ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ὑπ'
 αὐτοῦ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, και ὁμοίως οὐδ' ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως,
 οὐδ' ὁ Πάπας Ῥώμης, οὐδ' ἄλλος τῶν τότε Ἱεραρχῶν οὐδὲ διεμαρτυρήθη,
 οὐδ' ἄλλως ἠναντιώθη περὶ αὐτῆς, ὅπερ, κατὰ τὸ Λατινικὸν ἀξιῶμα: **qui
 tacet confirmat**, τὸ Ἑλληνικὸν ἢ σιωπῶν ἐπικυροῖ, και τὸ
 Τουρκικὸν σουκιοῦτ-ικράρ-δηρ, και μόνον δηλοῖ ὅτι πάντες ἐπεκύρωσαν
 αὐτήν. Ἡ δὲ σιωπὴ αὕτη τῆς τε καθόλου Ἐκκλησίας και τῶν κατὰ μέρος
 εἶναι τοσοῦτω μᾶλλον ἀξιοσημείωτος, καθ' ὅσον ἴσα ἴσα κατὰ τὰς περιστά-
 σεις ἐκεῖνας πλεῖστοι τῶν Ἀρχιερέων Δυτικῶν τε και Ἀνατολικῶν, και ἐν
 τῇ Βασιλευούσῃ και ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, δὲν ἐδίστασαν νὰ ὑψώσωσι φωνὴν
 κατὰ τῆς Νεαρᾶς τοῦ αὐτοῦ Ἰουστινιανοῦ περὶ τῶν τριῶν λεγομένων κεφα-
 λαίων, ὅθεν ὁ μέγας αὐτὸς Αὐτοκράτωρ ἠναγκάσθη μετ' ὀλίγον και τὴν
 Νεαρὰν αὐτοῦ ταύτην νὰ ἀποσύρῃ, και τὴν Πέμπτην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον
 περὶ αὐτῶν νὰ συγκαλέσῃ.

(1) Αὕτη ἡ Μυσία ὠνομάζετο και Πρώτη, πρὸς διαφορὰν τῆς κάτω Μυ-
 σίας καλουμένης Δευτέρας. Κατὰ λάθος ἄρα ἐν τῇ Νεαρᾷ γέγραπται
 Δευτέρα Μυσία ἀντὶ Πρώτη Μυσία.

(2) Procop. de aedif. IV, I, p. 67.

Ἡ οὖν σύστασις τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Πρώτης Ἰουστινιανῆς ἐγένετο συναίνεσι τῆς Ἐκκλησίας ἢ δὲ συναίνεσις αὐτῆ ἐγένετο, οὐ μόνον, ὡς εἴρηται, σιωπηλῶς, ἀλλὰ καὶ ῥητῶς καὶ ἐπιτήμῳς, πρῶτον μὲν ὑπὸ τοῦ πάπα Βιγιλίου, ὑφ' οὗ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν διετέλει τότε τὸ Ἰλλυρικόν (1), ὡς αὐτὴ ἡ μνησθεῖσα Νεαρά διαλαμβάνει, καὶ ἄλλοι ἐκκλησιαστικοὶ ἱστορικοὶ ἀναφέρουσιν (2) ἔπειτα δὲ διὰ συνόδου ἐν Κωνσταντινουπόλει συγκροτηθείσης πρὸ τῆς ε' Συνόδου ὑπὸ τὴν προεδρίαν αὐτοῦ τοῦ Πάπα Βιγιλίου (3), τέλος δὲ καὶ παρὰ τῆς καθόλου ἐκκλησίας ἐν τῇ ε' Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ ἐν ἔτει 553, ἐν Κωνσταντινουπόλει, περὶ τοῦ ζητήματος τῶν τριῶν κεφα-

(1) Ὁλοῦ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Κράτους, πρῶτον μὲν ἐπὶ Διοκλητιανοῦ, ἔπειτα δὲ καὶ ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, εἰς τέσσαρς ὑπαρχίας (Γαλλίας, Ἰταλίας, Ἰλλυρίας καὶ Ἀνατολῆς) διαιρεθέντος, ἐκάστης δὲ τῶν ἐπαρχιῶν εἰς Διοικήσεις, καὶ ἐκάστης τῶν Διοικήσεων εἰς ἐπαρχίας ὑποδιαίρεθείσης, αἱ τρεῖς πρῶται Ὑπαρχίαι μετὰ τῶν ἐν αὐταῖς Διοικήσεων καὶ Ἐπαρχιῶν ἔμειναν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ῥώμης Ἀρχιεπισκόπου κατὰ τὸ παλαιὸν ἔθος, ὡς διατάττει ὁ 5^{ος} κανὼν τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐκπρῦχθησαν δ' ἀνεξάρτητοι ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ κανόνος καὶ ὑπὸ τοῦ β' τῆς Β' μόνοι οἱ ἐν ταῖς μητροπόλεσι τῶν πέντε Διοικήσεων (Αἰγύπτου, Ἀνατολῆς, Ἀσίας, Πόντου καὶ Θρακίας) τῆς Ἀνατολικῆς Ὑπαρχίας Μητροπολίται, προστεθέντος καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων· κατόπιν δὲ τοῦ ὑπὸ τὸν πῆς Θρακικῆς Διοικήσεως ἄχρι τότε διατελοῦντος ἐπισκόπου τοῦ Βυζαντίου, διὰ τὸ γενέσθαι τὴν Κωνσταντινουπόλιν πρωτεύουσαν τοῦ Κράτους, Πατριάρχου ἀναδείχθέντος, ὑπετάγησαν εἰς αὐτὸν ἐπὶ τοῦ 28 κανόνος τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου μόνοι οἱ Μητροπολίται τῶν τριῶν ἐκ τῶν πέντε Διοικήσεων τῆς Ἀνατολικῆς Ὑπαρχίας, ἧτοι ὁ τῆς Ποντικῆς Καισαρείας, ὁ τῆς Ἀσιανῆς Ἐφέσου, καὶ ὁ τῆς Θρακικῆς Ἡρακλείας, ἀρέθησαν δὲ οἱ λοιποὶ πάντες εἰς ἡν ἄχρι τότε ἦσαν κατάστασιν, ἧτοι ὁ τῆς Διοικήσεως Αἰγύπτου Ἀλεξανδρείας, καὶ ὁ τῆς Διοικήσεως Ἀνατολῆς Ἀντιοχείας, ἀνεξάρτητοι, πᾶσαι δὲ αἱ τῶν ἐν ταῖς λοιπαῖς τρισὶν Ὑπαρχίαις Διοικήσεων Μητροπόλεις ἔμειναν ὑποκείμεναι ὡς τὸ παλαιὸν ἔθος, τῷ Ῥώμης Ἀρχιεπισκόπῳ. Ἐκ τῶν τριῶν δὲ τούτων Ὑπαρχιῶν ἡ Ἰλλυρικὴ εἶχε δύο Διοικήσεις· μίαν, τὴν τῆς Ἀχατίας καὶ Κρήτης, καὶ ἄλλην, τὴν τῆς Δακίας καὶ Μακεδονίας. Ἐκ τῆς τελευταίας οὖν Διοικήσεως ταύτης ὁ Ἰουστινιανὸς ἐσχημάτισε τὴν περιοχὴν τῆς ἀνεξαρτήτου πλέον κηρυχθείσης Ἀρχιεπισκοπῆς τῆς πατρίδος αὐτοῦ Πρώτης Ἰουστινιανῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησε τὴν συναίνεσιν τοῦ Κυριάρχου τῶν ἐπαρχιῶν ἐκεῖνον πάπα Βιγιλίου.

(2) Barinius ad an 535 T. VII, p. 537. Crist. Orient T. II. N. XXV. p. 283—284.

(3) Δοσιθ. περὶ τοῦ ἐν Ἱεροσ. Πατρ. Βιβλ. ε. Κεφ. Κ'. § 2 καὶ 8.

λαίων, ὡς εἴρηται, συγκαλεσθεῖση καὶ συγκροτηθεῖση. Εἰς τὴν Σύνοδον ταύτην οἱ προσκεκλημένοι γραικοὶ ἦτοι ἀνατολικοὶ Πατριάρχαι καὶ Ἀρχιερεῖς ἦλθον πανταχόθεν, ὥστε παρῆσαν ἐκ τούτων τρεῖς Πατριάρχαι καὶ ἑκατὸν πεντήκοντα πέντε ἀρχιερεῖς. Προσκληθεὶς ἦλθε καὶ ὁ πάπας Βιγίλιος αὐτὸς μετὰ τινων δυτικῶν ἀρχιερέων ἐκ τῆς Ἰταλίας, τῆς Ἰλλυρίας, καὶ τῆς Ἀφρικῆς, καὶ διέτριψεν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπὸ τοῦ 547 μέχρι τοῦ 555 ἔτους, χωρὶς ποτε νὰ ἀναφέρῃ τι κατὰ τῆς νεοσυστηθείσης Ἀρχιεπισκοπῆς τῆς Πρώτης Ἰουστινιανῆς, μήτε αὐτὸς μήτε ἄλλος τις, ἐν ᾧ πάντοτε σχεδὸν εὐρίσκετο εἰς διαφωνίαν καὶ μέγαν διαπληκτισμὸν καὶ μετὰ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Μηνᾶ, καὶ μετὰ πολλῶν ἄλλων ἀρχιερέων, καὶ μετ' αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ Αὐτοκράτορος περὶ τοῦ ἀντικειμένου τῶν τριῶν κεφαλαίων. Ὅτε δὲ ἡ προσδιορισθεῖσα ἡμέρα (5 Μαΐου 553) τῆς ἐνάρξεως τῆς Συνόδου ἐπῆλθεν, αὐτὸς τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ δυτικοὶ ἀρχιερεῖς ἠρνήθησαν ἐπιμόνως νὰ παρουσιασθῶσι, καὶ οἱ μὲν Ἰταλοὶ καὶ Ἄφροι ἀρχιερεῖς προσκαλούμενοι ἔλεγον, ὅτι δὲν ἔρχονται, ἐὰν δὲν ἔλθῃ καὶ ὁ Κυριάρχης αὐτῶν ὁ πάπας· αὐτὸς δὲ θεωρῶν τὸν μικρὸν ἀριθμὸν τῶν δυτικῶν, καὶ ὑποβλέπων τὴν κατ' αὐτῶν ἴσως μεγίστην πλειονοψηφίαν τῶν ἀνατολικῶν, ἔθετεν ὅρον τῆς παρουσίας, αὐτοῦ τὸ νὰ σχηματισθῇ ἡ Σύνοδος ἐξ ἴσου ἀριθμοῦ ἀρχιερέων Ἀνατολικῶν καὶ Δυτικῶν, ἀπαράλλακτα καθὼς πρὸς ὀλίγου ἀπῆλθον οἱ Βούλγαροι τὸν σχηματισμὸν τῆς Πατριαρχικῆς Συνόδου ἐξ ἴσου ἀριθμοῦ Γραικῶν καὶ Βουλγάρων. Ἡ τοιαύτη δὲ πρότασις τοῦ πάπα Βιγιλίου δυσπρόστησε λίαν τοὺς Ἀνατολικούς, ὡς ἄρτι ἡ τῶν Βουλγάρων τοὺς Πατριαρχικούς, μὴ παραδεχόμενους αὐτήν· ἔλεγον δὲ πρὸς δικαιολόγησιν δῆθεν τῆς μὴ παραδοχῆς αὐτῶν, ὅτι εἶχον ἔλθει ἐκ τοσοῦτων ἐπαρχιῶν ἀπομεμακρυσμένων δι' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον· ὅτι ἡ τὴν καθόλου Ἐκκλησίαν ἀντιπροσωπεύουσα Σύνοδος δὲν ἔπρεπε νὰ σύγκριται ἐξ ὀλίγων· ὅτι ἐν ταῖς οἰκουμενικαῖς συνόδοις οἱ Γραικοὶ ἦσαν πάντοτε πλειότεροι· ὅτι ἐν Νικαίᾳ ἅπαντες ἦσαν Γραικοί· ἐν Χαλκηδόνι, ἐκ τῶν συνελθόντων ἑξακοσίων τριάκοντα πατέρων, μόνον οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ πάπα Λέοντος ἦσαν Δυτικοί (1).

(1) Ὁ Ἱεροσόλ. Πατριάρχης Δοσίθεος μᾶς λέγει, ὅτι ἐν μὲν τῇ Α' Συ-

ὅτι τέλος πάντων ἦτο γνωστὴ ἡ ὑπὲρ τῶν
 τριῶν ἰεραρχαίων ἐπιμονὴ τῶν Λατίνων, καὶ ἐὰν
 οὗτοι προσεκαλοῦντο πάντες, ἤθελον ἀκολουθήσει φι-
 λονεικίαι ἀπέραντοι, ἐξ ὧν οὐδὲν πλέον ἀποτελέσμα
 ἠλπίζετο νὰ φέρῃ ἡ Σύνοδος κτλ. Ἐπὶ τούτων ἔστειλαν πάλιν
 μίαν ἐπίσημον πρεσβείαν πρὸς τὸν πάπαν, προσκαλοῦντες αὐτόν· ἀλλ' ὁ πά-
 πας τὰ αὐτὰ ἀπαντῶν ἠρνήθη καὶ πάλιν νὰ παρουσιασθῇ ἐπιλέγων ὅτι τὴν
 γνώμην αὐτοῦ θέλει ἐκθέσει πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα ἰδίως. « Τότε ἀπελπι-
 » σίας ἀπὸ τοῦ Πάπα γενομένης, πρὸς τοὺς παρεπιδημοῦντας ἐν Βυζαντίῳ
 » Δυτικοὺς ἐπισκόπους ἕτεροι παρὰ τῆς Συνόδου ἐπέμφθησαν, προσ-
 » καλοῦντες αὐτοὺς ὅπως συνάμα τὴν περὶ τούτων ποιήσωνται σχέψιν· ἀ-
 » πεκρίθησαν δὲ, οἱ μὲν Ἴταλοι καὶ Ἄφροι, ὅτι οὐ δύνανται συ-
 » νελθεῖν, ἀπόντος τοῦ πάπα, οἱ δὲ Ἰλλύριοι, ὅτι οὐ δύνανται χωρὶς τῆς
 » γνώμης τοῦ ἰδίου Ἀρχιεπισκόπου παρεῖναι. Ἡ Σύνοδος ὁ-
 » μως περὶ τῶν δευτέρων (ἦτοι τῶν Ἰλλυρίων) εἶπεν: ἡμεῖς ἔχομεν
 » τὴν γνώμην τοῦ **ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ** δηλονότι τῆς **Α-**
 » **ΧΡΙΔΟΣ**, καὶ ἀρκεῖ » (1).

Ἐνταῦθα παρατήρησον καλῶς, ἀναγνώστα, τὰ δύο ταῦτα σπουδαῖα διὰ
 τὴν ὑπόθεσίν μας πράγματα α) ὅτι οἱ ἐν τῇ συνόδῳ ταύτῃ παρόντες
 τρεῖς Πατριάρχαι καὶ ἕκατόν πενήτηκοντα πέντε
 οἱ πάντες **ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΙ**, ἐθεώρουν τὸν Ἀρχιεπίσκοπον καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν
 ἀρχιερεῖς τῆς Ἰλλυρίας ὡς **δυτικοὺς** καὶ β) ὅτι ἀνεγνώριζον
 τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τοῦτον τῆς Πρώτης Ἰουστινιανῆς ἢ Ἀχρίδος
 αὐτοκέφαλον καὶ ἀνεξάρτητον εἰς τοσοῦτον βαθμὸν, ὥστε
 μόνην τὴν γνώμην αὐτοῦ ἐθεώρουν ἀρκουσαν εἰς τὴν μέλλουσαν συ-
 ζήτησιν ἐπὶ τοῦ σπουδαίου θρησκευτικοῦ ἐκείνου ζητήματος.

νόδῳ, ἐκτὸς τριῶν δυτικῶν, πάντες ἦσαν Ἑλληνες καὶ Ἀνατολικοί· ἐν δὲ
 τῇ Β', οὐδεὶς ἐκ τῆς Ρώμης· ἐν τῇ Γ', τρεῖς μόνοι ἦλθον ἀπὸ τῆς Ρώμης
 εἰς τὸ τέλος αὐτῆς· ἐν τῇ Δ', ἐκτὸς τριῶν Ῥωμαίων πάντες οἱ λοιποὶ Ἑλ-
 ληνες, ἐν τῇ Ε', οἱ πάντες Ἀνατολικοί· ἐν τῇ ΣΤ', ὡς καὶ ἐν τῇ Δ'· ἐν δὲ
 τῇ Ζ', ἐκτὸς τριῶν Δυτικῶν, πάντες οἱ λοιποὶ Ἑλληνες (Δοσιθ. περὶ τῶν ἐν
 Ἱεροσ. Πατρ. Βιβλ. 1, Κεφ. ια' § 5.)

(1) Ἴδε πρακτ. Συνόδ. Τ. Κ. ἱστορ. τῆς ἐ Συν. καὶ πρακτ. τῆς β' συνεδρ.
 αὐτῆς· ἴδε καὶ Δοσιθ. Ἱεροσολ. Βιβλ. ε. Κεφ. ιε. § δ'.

Μετὰ τὴν Σύνοδον ταύτην οἱ Ἀρχιεπίσκοποι τῆς Πρώτης Ἰουστινιανῆς ἐξηκολούθησαν νὰ ἀναγνωρίζωνται αὐτοκέφαλοι καὶ ἀνεξάρτητοι, τόσον παρὰ τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας, (ἀχώριστου εἰσέτι διατελούσης ἀπὸ τῆς Ἀνατολικῆς,) καθὰ μαρτυρεῖται ὑπὸ τῆς ἱστορίας, ἰδίως δὲ ὑπὸ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἐν ἔτεσι 590-604 ἀκμάσαντος ἀγίου πάπα Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου (1), ὅσον καὶ παρ' αὐτῆς τῆς Ἀνατολικῆς, ὡς βεβαιούσιν αὐταὶ αἱ συνεχεῖς σχέσεις καὶ πράξεις αὐτῆς μετὰ τῆς εἰρημένης Ἀρχιεπισκοπῆς (2), καὶ ὡς ἐπιμαρτυροῦσι διάφοροι πολιτικοὶ τε καὶ ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς (3). Ἀνεγνωρίζετο δὲ ὡς τοιαύτη ἡ ῥηθεῖσα Ἀρχιεπισκοπὴ, οὐ μόνον ἐπὶ τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς Ὀθωμανικῆς Ὁ δὲ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀχριδῶν καὶ πάσης Βουλγαρίας, καθ' ὃν καιρὸν ὑπέκειτο ἡ Βουλγαρία εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς, προὔχειρίζετο ἀπαραλλάκτως, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ Πατριάρχαι (4). Ὁ δὲ Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχης οὕτως ἔγραφε πρὸς τὸν εἰρημένον Ἀρχιεπίσκοπον: α Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε τῆς Πρώτης Ἰουστινιανῆς ἡ Ἀχριδῶν καὶ πάσης Βουλγαρίας, ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὴ ἀδελφὴ τῆς ἡμῶν μετριότητος, καὶ συλλειτουργεῖ εὐχόμεναι τῷ Θεῷ κτλ. (5). Ἡ δ' αὐτονομία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τούτου οὕτως ἀναγνωρίζομένη, εἰς πόσον βαθμὸν ἦτον ἱερά, καὶ πόσον ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἦτον ἀνάγκας νὰ προσβάλλῃ ἢ ἐπιρρέασῃ αὐτὴν κανονικῶς, φαίνεται ἐκ τῆς πρὸς τὸν Χαλκηδόνος Μιχαὴλ ἐπιστολῆς τοῦ ἐπὶ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ (1081-1118) ἀκμά-

(1) Epist. pap. Greg. L. IV, epist VII, VIII et X.

(2) Ἰδε Πρακτικὰ Συνόδ. Τ. II, σελ. 978—981 Μελετίου Ἐκκλησ. ἱστορ. κτλ.

(3) Ἰδε Νιμοκάου Φωτίου Τιτλ. Α'. Κεφ. ε' ; Βασιλ. Βιβλ. Ε'. Τιτ. Γ'. Κεφ. α' ; Νεαράν Βασιλ. Βουλγαρικ. Συντ. ἱερ. Καν. Ῥάλλη Τομ. ε', σελ. 276—269; Βαλσαμ. ἐρμην. β' καν. Β' Οἰκουμ. Συνόδου ἐν β' Τόμ. τοῦ αὐτοῦ συντάγμ. σελ. 171. καὶ νέ καν. Καρθαγ ἐν γ' Τόμ. τοῦ αὐτοῦ σελ. 450; Γ'. Ἀκροπολ. κεφ. 21 σελ. 36 ; Νικηφ. Γρηγ. Λόγ. Β' κεφ. β' ; Μελετ. ἐκκλ. ἱστορ. Τ. Β'. σελ. 68; Turcograecia. L. II. hist. eccl. Χρυσάνθου συντ. σελ. 84 ; Ματθ. Βλας. συντ. ἐν Συντ. ἱερ. καν. Ῥάλλη Τ. ζ. σελ. 258.

(4) Codin. Curopal. de offic. C. XX. p. 105 edit. Rom.

(5) Ὅρα. Γ. Κοδνηοῦ Κουροπολίτου παρὰ Giar. p. 406—419 καὶ Συντ. ἱερῶν κανον. Ῥάλλη Τ. Ε'. σελ. 498.

σαντος Ἁγίου Θεοφυλάκτου Ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας (1), ὅπου ἰδίως ἀναγινώσκονται τάδε· «Τίς γὰρ μετουσία τῷ Κωνσταντινουπόλεως Πατρι-
 » ἀρχῇ, μήτε χειροτονίας ἐπ' αὐτοῖς δίκαια ἔχοντι,
 » λαχοῦσι τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΝ, μετ'
 » ἄλλο τι διαδεξάμενῳ κατὰ τούτων προνόμιον;» (2).

Πρὸς περισσὴν δὲ ἀπόδειξιν τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς περι-
 ῆς ὁ λόγος Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ κατ' εὐθείαν ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πα-
 τριαρχείου δὸς δ' εἰπεῖν καὶ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας, ἡμεῖς θέλομεν μετα-
 φέρει ἐνταῦθα καὶ γράμμα αὐτοῦ ἐπίσημον, δι' οὗ κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1368
 ἔτους ὁ τότε Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Φιλόθεος προσεκάλει τὸν Ἀρχιε-
 πίσκοπον τῆς Πρώτης Ἰουστινιανῆς Ἀχριδῶν καὶ πάσης
 Βουλγαρίας εἰς μέλλουσαν συγκροτηθῆναι ἐν Κωνσταντινουπόλει Οἰκου-
 μενικὴν Σύνοδον. Ἴδου ἀπόσπασμα τοῦ περι οὗ ὁ λόγος γράμματος.

« Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε τῆς Πρώτης Ἰουστινιανῆς
 » Ἀχριδῶν καὶ πάσης Βουλγαρίας,

» Ὁ πρῶτος ἐξάδελφος τοῦ κρατίστου καὶ ἁγίου μου Αὐτοκράτορος, ὁ
 » κόντος Σαβοείας, καταλαβὼν εἰς . . . Κωνσταντινούπολιν μετὰ κατέρ-
 » γων, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ δυτικὸν ἀρχιερεῶν τὸν κύριον Παῦλον, διεκόμι-
 » σε λόγους τοῦ παπά πρὸς τὸν κρατίστον καὶ ἁγιόν μου Αὐτοκράτορα περὶ
 » τῆς ἐνώσεως καὶ ὁμονοίας τῶν ἐκκλησιῶν, τῆς τε ἡμετέρας δηλονότι καὶ
 » τῆς τῶν Λατίνων.

» Ὁ οὖν κρατίστος καὶ ἁγιός μου Αὐτοκράτωρ ἔδειξε τὰ περὶ τούτου
 » τῆ ἡμῶν μετριότητι καὶ τοῖς ἀγιωτάτοις Πατριαρχαῖς τῷ
 » τε Ἀλεξανδρείας καὶ τῷ Ἱεροσολύμων, ἔτι δὲ καὶ τῇ ἱερᾷ
 » Συνόδῳ τῶν εὐρεθέντων ἐνταῦθα ἱερωτάτων ἀρχιερέων,
 » καὶ κοινῇ συνθέντες καὶ ὁμοφωνήσαντες ἐψηφισάμεθα
 » δεῖν γενέσθαι Οἰκουμενικὴν Σύνοδον κατὰ τὰς προγεγονυίας
 » ἐπὶ τὰ Οἰκουμενικὰς Συνόδους.

» Οἱ μὲν οὖν δύο ἁγιώτατοι Πατριαρχαῖ, ὅ,τε Ἀλεξανδρείας καὶ τῶν

(1) Du Cang. Famill. Byz. C. XXV p 174 ad reg; Assem. Calend. eccles. uner. T. III, c. IV, p. 42, et T. V-R. IV, p. 161.

(2). Ἐπιστ. κζ' Στάσεως Β' Θεοφυλ. ἅπαντα T. Γ'. σελ. 662 — 663.

» Ἱεροσολύμων, εὐρίσκονται ἀρτίως ἐνταῦθα, καὶ ἀποστέλλουσιν ἤδη γρα-
 » φὰς πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ τὰς οἰκείους συνόδους, ἵνα παρα-
 » γένωνται· διεμνησάμεθα δὲ καὶ τῷ ἀγιωτάτῳ Πατριάρχῃ Ἀντιοχείας
 » ἡμεῖς, ἵνα μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν πάντων Ἀρχιερέων καὶ τῆς ἰδίας συνόδου
 » παρῆγηνται. Ἐνὶ γοῦν ἀναγκαῖον ἀφικέσθαι καὶ τὴν Ἀγιωσύνην
 » σου μετὰ τῶν ΥΠΟΣΕΡΧΙΕΡΕΩΝ ΠΑΝΤΩΝ, ἐπεὶ καθολικὴ
 » καὶ οἰκουμενικὴ ἔσται ἡ σύνοδος. Ἐπεὶ γὰρ ἡ αὐτόθι ἐκκλησία
 » καὶ τὸ ΕΘΝΟΣ ΑΥΤΟ ἐντεῦθεν ὡς ἀπὸ πηγῆς καὶ ρίζης ἔχει τὴν
 » εὐσέβειαν καὶ τὴν ὑγιᾶ καὶ ἀμώμητον πίστιν, πρὺκειται δὲ ἀρτίως ὁ
 » περὶ εὐσεβείας καὶ πίστεως σκοπὸς, ἀνάγκη πᾶσα ἔστι καταλαβεῖν
 » ἐνταῦθα τὴν Ἀγιωσύνην σου, ἵνα κοινῇ διασκεψάμενοι, τῇ
 » τοῦ Θεοῦ βοηθείᾳ καὶ χάριτι, δῶμεν λόγον ὑπὲρ τῆς θεοσεβείας ἡμῶν,
 » καὶ τῶν ἀπταιστων περὶ Θεοῦ δογμάτων

» Διὰ τοῦτο καὶ πάσας σου τὰς δουλείας ἀφείς, ὅσαι καὶ οἶαί εἰσι, καὶ
 » πάντα τὰ προκείμενά σοι δεύτερα θέμενος τοῦ περὶ εὐσεβείας λόγου
 » σποῦδασον κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην καταλαβεῖν
 » ἐνταῦθα μετὰ τῶν ὑπὸ σε πάντων Ὀφείλεις οὖν
 » καταλαβεῖν ἐντός τῆς τεταγμένης διορίσεως ἀρχομένης ἀπὸ τοῦ παρόντος
 » Ἰουνίου μηνὸς τῆς ἐπισταμένης εἰς Ἰνδικτιῶνος, μέχρι καὶ συμπληρώσεως
 » χρόνων δύο (1) ».

Ἴδου λοιπὸν ὅτι, καὶ κατὰ τὸ γράμμα τοῦτο, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Πρώτης
 Ἰουστινιανῆς Ἀχριδῶν καὶ πάσης Βουλγαρίας, καθὼ ἀνεγνωρισμένος ὑπὸ τῆς
 καθόλου ἐκκλησίας, προσεκαλεῖτο μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν πάντων ἀρχιερέων
 εἰς Οἰκουμενικὴν Σύνοδον.

Ἀλλὰ τίς ἡ χρεῖα νὰ μεταφέρωμεν παραδείγματα οὕτω μακροῦν ; ἀρκοῦ-
 σιν ἡμῖν δύο τὰ ἐπόμενα, Κατεστρωμμένα ἐν αὐτῷ τῷ Κώδικι τῆς Με-
 γάλης Ἐκκλησίας φυλ. 12 καὶ 13.

Τὸ πρῶτον τοῦτων χρονολογεῖται τῷ 1762, ἔχει δὲ ὡς ἐφεξῆς:

» Ἐπειδὴ ἡ Ἀγιωτάτη Μητρόπολις Μογλενῶν καὶ Κατρανίτζης, ἡ ὑπο-
 » κειμένη τῇ Ἀγιωτάτῃ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀχριδῶν,
 » διέμεινεν ἀποίμαντος ὁ γοῦν κυριάρχης τῆς Μητροπό-

(1) Act. Patriarch. Const. t. I, CCXXXIV p. 491 — 492. edit. 1860.

» λεως ταύτης Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρι-
 » δῶν καὶ πάσης Βουλγαρίας κὺρ Κύριλλος, ἅτε τὰς διατρι-
 » βὰς τέως ποιούμενος ἐνταῦθα εἰς Βασιλεύουσαν τῶν
 » πόλεων, ἠξίωσε.» κτλ.

Σημειώσατε ἐνταῦθα, οὐ μόνον τὸ αὐτοκέφαλον καὶ Κυριάρχην
 εἶναι τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀχριδῶν καὶ πάσης
 Βουλγαρίας, ἀλλὰ καὶ τὸ τὰς διατριβὰς ποιεῖσθαι
 αὐτὸν ἐνταῦθα ἐν Βασιλευούσῃ. Ταῦτα δὲ λέγει ἡμῖν
 τὸ Πατριαρχεῖον.

Τὸ δεύτερον χρονολογεῖται Μαΐῳ τοῦ 1763, καὶ ἔχει ὡς ἀκολούθως :

α Τῆς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν ἀπροστατεύτου
 » καὶ ἄνευ ἀρχιεπισκοπικῆς ἐπισκέψεως καὶ πνευματικῆς διοική-
 » σεως τοῦ ἐκεῖ χριστωνύμου λαοῦ πρὸ ἰκανοῦ ἤδη καιροῦ ἐνα-
 » πομεινάσης . . . τοῦ μὲν Κυρίλλου . . . βασιλικῇ ὀργῇ ὑποπεσόντος καὶ
 » ἐξορία καταδικασθέντος, τοῦ δὲ μετ' αὐτὸν διαδεξαμένου τὴν Ἀρχιεπι-
 » σκοπὴν Ἱερμείου θανάτῳ τελευτήσαντος, τὸ ἐνταῦθα ἐν Κων-
 » σταντινουπόλει εὐρισκόμενον ΣΥΣΤΗΜΑ τοῦ ἐκεῖσε
 » ὀρθοδόξου λαοῦ εἰς ἰκανὸν πλῆθος ἀριθμοῦμένον . . .
 » προσέδραμον πολλάκις εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλη-
 » σίαν . . . ζητοῦντες τὴν θεραπείαν, . . . ἐστάλησαν δὲ καὶ γράμματα
 » κοινὰ παρὰ τῶν ἐκεῖσε ἀρχιερέων, οἵτινες καὶ
 » αὐτοὶ μετὰ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν προκρίτων . . . ἐδέοντο καὶ
 » παρεκάλουν τὴν καθ' ἡμᾶς Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἀντιλαβέ-
 » σθαι αὐτῶν . . . Καταβαρύναντες δὲ ἡμᾶς πολλάκις καὶ
 » ἰκανὸν καιρὸν ταῖς κοιναῖς αὐτῶν καὶ ὁμοφώνοις ἰκετηρίοις καὶ δεήσεσι,
 » τελευταῖον προσέδραμον ἐν τῇ βασιλικῇ κραταίᾳ
 » ἐξουσίᾳ καὶ τοῖς πολυχρονίοις ἡμῶν αὐθένταις τὴν αὐτὴν ἰκετηρίαν
 » ποιούμενοι, κἀνεύθεν προσετάχθημεν διὰ κραταιοῦ προσκυ-
 » νητοῦ βασιλικοῦ ὀρισμοῦ εὐρεῖν καὶ καταστήσαι πρόσωπον ἄξιον εἰς τὸ
 » ἀναλαβέσθαι τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν ταύτην.

» Ἡ οὖν Μετριότης ἡμῶν, σκεψαμένη τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν ταύ-
 » τὴν εἶναι ἐτέρου κλίματος καὶ ΑΥΤΟΝΟΜΟΝ, καὶ μὴ
 » ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΗΝ τῷ καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτῳ ὀρόνῳ καὶ τῇ

» ψήφω τῆς περὶ ἡμᾶς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀνεβαλλόμεθα τὸ
» πρᾶγμα μέχρι τοῦ νῦν.

» Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἐν Κωνσταν|πόλει εὑρισκόμενον παμπλη-
» θές σύστημα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης χριστιανῶν οἰκοθεν
» κινήθεντες, καὶ τὴν ἄδειαν καὶ τὴν γνώμην ἔχοντες τῶν
» ἐκεῖσε ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀρχιερέων καὶ χριστιανῶν, καὶ θέλοντες τὴν
» σύστασιν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης καὶ τὴν πνευματικὴν κυβέρνησιν τοῦ
» αὐτοῦ λαοῦ, ἐξελέξαντο καὶ ἐζήτησαν παρ' ἡμῶν ἐπιμόνωσ τὸν Ὁσιώτατον
» Μέγαν Πρωτοσύγκελλον τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ
» Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐν ἱερωμονάχοις κύρ Ἀνανίαν, προσέδρα-
» μων αὐθις τῷ βασιλικῷ Κράτει, καὶ ἐμφανίσαντες τὴν
» τοιαύτην αὐτῶν ἰκεσίαν, εἰσηκούσθησαν . . . καὶ ἐγένετο
» τεβτζίχιον ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ αὕτη διὰ βασιλικῆς μπερατιῦ εἰς τὴν
» αὐτοῦ Ὁσιότητα . . .

» Ἐπικειμένης οὖν ἀνάγκης εἰς τὸ ἀπαρτισθῆναι ἐκκλησια-
» στικῶς καὶ τὴν χειροτονίαν αὐτοῦ διὰ τὴν κοινὴν ἐκλογὴν
» καὶ ζήτησιν παγκτὸς τοῦ ἐκεῖσε παμνίου. Ἐπει
» οὐκ ἦν δυνατὸν ἄλλως ἀποπερατωθῆναι αὐτὴν, ἀτε τῆς Ἱερᾶς
» τῶν ἀρχιερέων Συνόδου τοῦ καθ' ἡμᾶς Οἰκουμενικοῦ
» Θρόνου ΜΗ ΔΥΝΑΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙ Αὐτῆς ΨΗΦΟΥΣ ΠΟΙΗΣΑΙ διὰ
» τὸ παρηλλαγμένον τοῦ κλίματος, λόγοις ἀναγ-
» καΐας ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας διώρισεν ἡ Με-
» τρίτης ἡμῶν ἐκ τῶν παρευρισκομένων ἐνταῦθα, καὶ πρώην ἀρχιερατικῆ
» χάριτι κεκοσμημένων, τὸν τε πρώην Καστορίας κύρ Ἡσαίαν, ὡς
» καὶ τὰ δίκαια ἔχοντα τῆς ἐκεῖσε ἐπαρχίας
» τὸν πρώην Προϊλάου Φιλόθεον, τὸν πρώην Νέων Πατρῶν κύρ . . .
» τὸν πρώην ἀρχιεπίσκοπον Τήνου κύρ Κύριλλον, καὶ τὸν πρώην
» Τζίας κύρ Νεόφυτον, τὸν πρώην Ὠλένης κύρ Ζαχαρίαν, καὶ τὸν ἐπί-
» σκοπον Θουμακοῦ κύρ Σεραφεῖμ, καὶ τὸν Σταυρουπόλεως κύρ Ἀνθιμον,
» συνελθόντας ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου κατὰ τὸ
» Μετόχιον τοῦ Ἁγίου Τάφου, ψήφους κανονικὰς
» ἡμετέρας Πατριαρχικῆς ἀδείας ποιῆσαι . . . καὶ κατὰ τὴν κοινὴν
» ἐκλογὴν τοῦ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης ἀπαξάπαντος ποι-
» μνίου ἀποκαταστήσαι γνήσιον Ἀρχιεπίσκοπον τὸν ῥηθέντα Ὁσιώτατον

» ἐν Ἱερομονάχοις κύρ Ἀνανία διὰ τῆς κοινῆς αὐτῶν ἀρχιερατικῆς
» ψήφου. »

Ἐπιταῦθα ὁμοίως θέλετε παρατηρήσῃ, φίλε ἀναγνώστα, πόσῃ φροντίδα καταβάλλει ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης εἰς τὸ νὰ καταδείξῃ μὲν τὸ αὐτόνομον καὶ ἀνεξάρτητον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν, ὥστε μὴ δὲ τῷ Ἀγιωτάτῳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Θρόνῳ μὴ δὲ τῇ ψήφῳ τῆς περὶ αὐτὸν Ἱερᾶς Συνόδου ὑπόκεισθαι, μὴ δὲ δύνασθαι ὄλω; τὴν ἱερὰν ταύτην Σύνοδον περὶ αὐτῆς ψήφους ποιῆσαι, νὰ διαφύγῃ δὲ τὴν κατηγορίαν τοῦ ὅτι παρὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας, (1) ἐπεμβῆκε καὶ ἀεμίχθη εἰς τὴν ἐκλογὴν, ἐπιψήφισιν, καὶ ὀνομασίαν τοῦ τοιοῦτου Ἀρχιεπισκόπου, δικαιολογῶν μὲν τὴν ἐπέμβασιν αὐτοῦ ὡς ἐκ τῆς ἀνάγκης διὰ τε τὴν ἐπίμονον παράκλησιν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει συστήματος (τῶν γουναράδων βέβαια) τοῦ Ἀχριδιανοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ, τῶν ἀρχιερέων, καὶ ἀπαξάπαντος τοῦ ἐκεῖσε ποιμνίου (δι' ἀντιπροσωπείας τοῦ συστήματος αὐτοῦ δηλονότι) ὡς ἔχοντος, καθὰ λέγει, τὴν ἀδελφίαν καὶ γνώμην τῶν ἐκείσε ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀρχιερέων καὶ Χριστιανῶν, καὶ διὰ τὴν προσταγὴν ἐκ μέρους τοῦ βασιλείου Κράτους, καὶ τὸ γενόμενον τε βεζιχίον διὰ βασιλικῆς μπερατίου εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου τῆς Α. Παναγιότητος· προχωρῶν δὲ, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀντικανονικωτάτης ταύτης ἐπεμβάσεως, καὶ μέχρι τοῦ ἀντικανονικωτάτου μέτρου τῆς ψηφίσεως αὐτοῦ (τοῦ ἤδη ψηφισθέντος καὶ διὰ βασιλικῆς μπερατίου ὀνομασθέντος) ὑπὸ ἀρχιερέων, οὐ μόνον [μὴ Συνοδικῶν, ἀλλὰ καὶ πεπαυμένων, ἐκπτῶτων, καὶ ἀνευ ἐπαρχίας καὶ λειτουργίας ἐκκλησιαστικῆς διατελούντων, καὶ ταῦτα ἐν νοῦ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν ἑτέρου ἀνεξαρτήτου Πατριάρχου εὕρισκομένων. Ἡ ἐπινόησις ἀληθῶς δὲν ἠδύνατο νὰ ᾖ σοφιστικωτέρα καὶ τεχνικωτέρα.

(1) Κων. ἀπος. λέ, Β' Συνόδ. οἰκουμ. β', Γ'. Συνόδ. οἰκουμ. ή, ΣΤ' Συνόδ. οἰκουμ. κ', καὶ Συνόδ. Ἀντιοχ. κβ' ὁ λέγων ἐπίσκοπον μὴ ἐπιβαίνειν ἄλλοτρίᾳ πολεὶ τῇ μὴ ὑποκειμένῃ αὐτῷ, μὴ δὲ χώρα τῇ αὐτῷ διαφερούσῃ, ἐπὶ χειροτονία τινός. . . .

Ἐκ τοῦ τοιούτου δὲ ζῶητος ἡ παραδείγματος δικαιῶνται ἄρα οἱ Βούλγαροι νὰ ἐξαγάγῃσι τὸ πρακτικὸν τοῦτο συμπέρασμα ὅτι, ἐὰν ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἡδύνατο, θέλω εἰπεῖν, νὰ ἐνεργήσῃ καὶ τὰ ἀντικανονικώτερα πρὸς τὸ οἰκονομησαὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιμόνου ἐν τῶς δύο μὴνῶν αἰτήσεως ἐνὸς συστήματος, δὲ δ' εἰπεῖν, καὶ μιᾶς ἐπαρχίας, πολλῶ μᾶλλον δύναται ἤδη, ἐὰν θέλῃ, νὰ κάμῃ εἰς αὐτοὺς παραχώρησιν οὐ τοσοῦτον ἀντικανονικὴν πρὸς οἰκονομίαν πᾶσι μείζονος ἀνάγκης τῆς πηγαζούσης ἐκ τῆς ἐπιμόνου ἐν τῶς ἐννέα ἐτῶν αἰτήσεως ὀλοκλήρου ἔθνους.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς ὑπάρξεως καὶ παρά τε τῆς καθόλου καὶ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἀναγνωρίσεως τοῦ αὐτοκεφάλου καὶ αὐτονόμου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν καὶ πάσης Βουλγαρίας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

ΑΘΗΝΩΝ

Περὶ τῆς καταργήσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν.

Ἐλθωμεν ἤδη καὶ εἰς τὴν δευτέραν τοῦ γράψαντος τὸ ἄρθρον τοῦ Νεολόγου πρότασιν, δι' ἧς, ἵνα δικαιολογήσῃ τὴν κατάργησιν τῆς αὐτοκεφάλου ἐκείνης Ἀρχιεπισκοπῆς, λέγει ὅτι ἐγένετο τῇ κοινῇ κλήρου τε καὶ λαοῦ τῆς ἐπαρχίας ταύτης δι' ἀναφορᾶς αἰτήσεως.

Ἐπὶ τούτῳ ἐξεταστέον, πρῶτον μὲν, ἐὰν ὑπῆρξε τοιαύτη κοινὴ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς ἐπαρχίας ἀναφορὰ, ἢ πῶς καὶ διατί ἐγένετο ἡ κατάργησις αὕτη· δεύτερον δὲ, ἐὰν καὶ ὑπάρξασα ἡδύνατο, καθὰ φαίνεται φρονούσα σήμερον ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία, νὰ καταργήσῃ καὶ ἀπαλλοτριώσῃ θρόνον ἀνεξάρτητον ὑπὸ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας ἐπὶ δώδεκα καὶ ἡμισυ αἰῶνας, ὡς ἄνω εἴρηται, ἀνεγνωρισμένον.

§ 1.

Πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ πρώτου ἐκ τῶν δύο τούτων ζητημάτων προσάγουσι

τρία έγγραφα κατεστρωμμένα ἐν τῷ Κώδικι τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, ὧν τὰ μὲν δύο πρῶτα ἔλλειπῶς, τὸ δὲ τρίτον ἀπαρλλάκτως ἐν ἔτει 1860 ἐδημοσίευσεν ὁ Παισιώτατος Ἅγιος Χίου Κύρ Γρηγόριος, τότε Ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἱεράς Συνόδου διατελῶν· ἐν τῷ α' Κεφαλαίῳ τοῦ Γ' μέρους τῆς ἐαυτοῦ Πραγματείας περὶ τῆς κανονικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ἐπὶ τῶν ἐν Βουλγαρία ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, ἐξ αὐτοῦ δὲ ἀδημοσίευσεν ὁμοίως ταῦτα ἐσχάτως καὶ ὁ Ἅγιος Βελεγράδων κύρ Ἀνθιμος ἐν τῷ ε' Κεφαλαίῳ τῆς αὐτοῦ Συντόμου ἱστορικῆς περιγραφῆς τῆς ἱεράς Μητροπόλεως Βελεγράδων. Ἀνάγκη νὰ τὰ δημοσιεύσωμεν καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα ὁλόκληρα, ἵνα ἴδωμεν ἐάν καὶ κατὰ πόσον τὸ εἰρημένον ζήτημα ἐκ τούτων τῶν ἐγγράφων ἀποδεικνύεται.

ΕΓΓΡΑΦΟΝ Α΄

Παραίτησις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀρσενίου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

« Διὰ τῆς παρουσίας μου οἰκειοθελούς καὶ ἀβιάστου παραιτήσεως
 » φανερῶ ὁ κάτωθεν ὑπογεγραμμένος, ὅτι διὰ τὸ ἀδυνατάως ἔχειν
 » με οἰκονομησαὶ καὶ διορθωσαὶ τὰς τῆς Ἀρχιεπι-
 » σκοπῆς τῶν Ἀχριδῶν χρείας, ἀλλεπαλλήλως ἐπισυμβάσας
 » ἐπὶ τε τῶν πρό ἡμῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, λαβὴν οὐ μικρὰν λα-
 » βόντων τῶν κακοποιῶν τὰς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν Μητροπό-
 » λεις, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ πτωχοὺς βαγιάδες, καὶ διὰ τὸ μὴ ἄλλως
 » ἔχειν ἐλευθερωθῆναι τῶν χειρῶν αὐτῶν τὸ
 » ἐκεῖσε κλίμα καὶ ὅλον τὸ χριστιανικὸν γένος,
 » εἰ μὴ τῇ ἀναιρέσει τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, δι' αὐτὰ
 » ταῦτα παραιτοῦμαι ἤδη τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν, οὐ
 » μὴν δὲ καὶ τῆς προτέρας μου ἐπαρχίας Πελαγονείας,
 » ἣν τινα ἔχειν ἐφ' ὄρω ζωῆς μου τὴν ζωοτροφίαν μου καὶ χρείαν τῶν
 » ἀναγκῶν μου. Ἐπί τοιαύτῃ δὲ συμφωνίᾳ μετὰ τῶν συναδελ-
 » φῶν μου Ἀγίων Ἀρχιερέων ἐγένετο καὶ ἡ παρούσα μου οἰκειοθελῆς
 » καὶ ἀβιάστος παραίτησις, ἣτις οφείλει καταστρωθῆναι καὶ ἐν τῷ

» ἱερῶ Κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὡς καὶ τοῦ Μακρο-
» ριωτάτου Ἱεροσολύμων Κυρίου Παρθενίου.

« ἐν ἔτει ἀψῆζ'. Ἰανουαρίου ις'.

» (Τ. Σ.) † Ὁ Ἀκριδῶν ἈΡΣΕΝΙΟΣ ὑπόσχεται »

Τὸ ἔγγραφο τοῦτο ἀποδεικνύει κατ' εὐθείαν τὴν παραίτησιν μόνον τοῦ Ἀρσενίου ἀπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς αὐτοῦ, καὶ ταύτην ὑπὸ τὸν ῥητὸν ὄρον τοῦ διατηρῆσαι πρὸς ζωοτροφίαν αὐτοῦ τὴν προτέραν του ἐπαρχίαν Πελαγωνείας, ὅρον, ὅστις οὐκ ἐτηρήθη εἰ μὴ ἐπὶ πέντε μῆνας (1).

(1) Ὡς ἤδη ἐπὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀκριδῶν, οὕτω καὶ μετὰ πέντε μῆνας, ἤγουν τῇ 24 Ἰουνίου 1767, ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν ῥηθέντα ὄρον ἀφεθείσης αὐτῶ ἐπαρχίας Πελαγωνείας, ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ ὁ τάλας Ἀρσένιος· αὕτη δὲ ἡ παραίτησις αὐτοῦ κεῖται κατεστρωμένη ὅπισθεν τοῦ φύλλου 77 τοῦ Κώδικος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἔχουσα ὡς ἐφεξῆς :

» Ἡ ταπεινότης ἡ ἐμὴ διὰ τοῦ παρόντος τῆς οἰκειοθελοῦς
» παραίτησεως γράμματός δηλοποιεῖ ὅτι, μὴ δυναμένη
» κυβερνῆσαι τὰ ἐπίκειμενα τῇ ἐπαρχίᾳ μου
» ἀρχρέης, οὕτως μὴ ὄλως ἀπελθεῖν ἐκ εἰσῆς διὰ τὰς
» ὑφορημένας τῶν δανειστικῶν ἐνάχλησεις, οἰκειο-
» θελῶς καὶ ἀβιάστως ποιῶμαι παραίτησιν τῆς
» ἐπαρχίας μου Πελαγωνείας εἰς τὸν Πανιερώτατον Μητροπολίτην Μογλενῶν,
» τὸν ἀγαπητόν μοι ἀδελφόν, κύρ. Ναθαναήλ, ὡς ἄξιον καὶ ἰκανόν εἰς τὴν
» διοίκησιν τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης.

» Ὅθεν δέομαι θερμῶς τοῦ Παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου μοι Δεσ-
» πότης καὶ τῆς ἱερᾶς τῶν Πανιερωτάτων ἀρχιερέων Συνόδου, ἵνα συγκατα-
» νεύσῃ τῇ αὐθαίρετῶ μου ταύτῃ βουλή, καὶ προχει-
» ρίσασθαι τὴν αὐτοῦ Πανιερότητα ἐν τῇ Μητροπόλει ταύτῃ. Βούλομαι
» δὲ τὴν οἰκειοθελή μου ταύτην παραίτησιν ἔχειν τὸ κύρος μονο-
» προσώπως εἰς τὴν αὐτοῦ Πανιερότητα, οὐ μὴν δὲ εἰς ἄλλο πρόσωπον.
» Καὶ εἰς τὴν περὶ τούτου ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν ἔδωκα τῇ Πανιε-
» ρότητί του τὴν παρούσάν μου οἰκειοθελή παραίτησιν, κατησφαλι-
» σμένην τῇ ἰδιοχειρῶ μου ὑπογραφῇ καὶ σφραγίδι· ἀψῆζ ἰουνίου κδ'.

» (Τ.Σ.) † Πρώην Πελαγωνίης Ἀρσένιος βεβαιῶνω. »

Πραγματικῶς εὐθὺς μετὰ τὴν οἰκειοθελή ταύτην εἰς χεῖρας τοῦ Μογλενῶν Ναθαναήλ δοθείσαν παραίτησιν φαίνεται ἐν τῷ Κώδικι ψηφισθεῖς καὶ ὀνομασθεῖς Μητροπολίτης Πελαγωνείας ὁ Μογλενῶν οὗτος Ναθαναήλ, ὅθεν ἀποδεικνύεται σαφέστατα ὅτι οὗτος μὲν ἦν προμελετημένος καὶ προητοιμασμένος, ἡ δὲ τοῦ Ἀρσενίου παραίτησις ὑπο-
χρεωτική.

ὡς αἰτίαν δὲ τῆς παραιτήσεως αὐτοῦ δεικνύει τὸ ἀδυνατῶς ἔχειν αὐτὸν οἰκονομήσαι τὰς χρεΐας, ὅ ἐστι τὰ χρέη αὐτῆς, διὰ τὰ ὅποια οἱ κακοποιοὶ δανεισταὶ κατέτρεχαν καὶ ἐζημίουν αὐτόν τε καὶ τοὺς ὑποκειμένους Μητροπολίτας, ὡς καὶ τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν χριστιανούς. Ἡ τοιαύτη δὲ ἀπλῆ ἐξήγησις τῆς δεικνυομένης αἰτίας ἐξάγεται, τόσον ἐκ τῆς ἐνταῦθα φράσεως τοῦ Ἀρσενίου, ὅσον καὶ ἐξ ἐκείνης, δι' ἧς αἰτιολογεῖ τὴν μετὰ πέντε μῆνας γενομένην οἰκειοθελήθῃ δῆθεν παραίτησίν του καὶ ἐκ τῆς Πελαγονείας, λέγων ὅτι, ἀμὴ δυνάμενος

» κυβερνῆσαι τὰ ἐπικείμενα τῇ ἐπαρχίᾳ του χρέη, οὔτε μὴν ὅλως ἀπελ-
 » θεῖν ἐκεῖσε διὰ τὰς ὑφορωμένας τῶν δανειστικῶν ἐνοχλήσεις, οἰκειο-
 » θελῶς καὶ ἀβιάστως ποιεῖται παραίτησιν τῆς ἐπαρχίας Πελαγω-
 » νίας» οὐ μὴν δὲ, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὅσων αὐτῇ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἐν τῷ πα-
 ρκατιόντι τρίτῳ ἐγγράφῳ διηγεῖται λέγουσα, ὅτι ἀδιὰ δόσεως ἀμυθῆτων
 » χρημάτων ἀρπαζόντων τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν, συνέβαιεν, οὐ μόνον λεη-
 » λατεῖσθαι καὶ ὁσημέραι κατατρέχεσθαι αὐτόν τε τὸν αἰτίον τῶν κακῶν
 » (τὸν ἄρπαγα δηλ.) καὶ τοὺς ἀναίτους ὁμοῦ, καὶ καταδαπανᾶσθαι καὶ
 » φθειρῆσθαι, ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸ περὶ αὐτὴν χριστιάνημον πλήρωμα, ὥστε
 » καὶ εἰς ὑπερόγκαν βάρη καὶ ἀπαρὰ μύθητα ὑποπέσειν
 » ὅλον τὸ ἐκεῖσε κλίμα.»

Εἰ οὖν οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, ὁ Ἀρσένιος ἄρα παρητεῖτο ἄκων καὶ μὴ βουλόμενος, οὐχὶ δὲ οἰκειοθελῶς καὶ ἀβιάστως, ὡς φαίνεται λέγων. Ὅτι δὲ ἡ τοιαύτη τοῦ οἰκειοθελοῦς καὶ ἀβιάστου ἔκφρασις ἐν ταῖς παραιτήσεσι τῶν Ἀρχιερέων καὶ Πατριαρχῶν οὐδὲν σημαίνει, δηλοῦται καὶ ἐκ τούτου, ὅτι πλεῖστοι τοιαῦται οἰκειοθελεῖς καὶ ἀβιάστοι παραιτήσεις αὐτῶν ὑπάρχουσι κατεστρωμμένα ἐν τοῖς

Τί δὲ κατόπιν ἐγένετο ὁ οἰκειοθελῶς δις ἤδη παραιτούμενος Ἀρσένιος; ἐρωτήσατε τοὺς Ἁγιορίτας, καὶ θέλουν σᾶς εἰπεῖ, ὅτι ἐξωρῖσθη ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου (πρὸς ζωοτροφίαν του βέβαια!) εἰς τὴν ἐν τῷ Ἄθῳ μονὴν τοῦ Ζωγράφου, ἧς οἱ πατέρες τὸν περιέθλαψαν μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐν τῷ κονακίῳ αὐτῶν ἐν Καρεαῖς, ὅπου μετ' οὐ πολὺ ἐξορισθεὶς καὶ ὁ Πατριάρχης Σαμουὴλ ἤκουσεν ἐν συνεντεύξει τινὶ πικρὰ παρ' αὐτοῦ παράπονα, κατὰ τὴν κοινὴν τῶν Ζωγραφεῖτων παράδοσιν, καὶ κατὰ τὴν διατηρηθεῖσαν μαρτυρίαν τοῦ ὑπηρετοῦντος τῷ Ἀρσενίῳ Νεφθαλὴμ-Νέστορος.

Κώδηξί τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἀμέσως δὲ μετ' αὐτὰς ἢ καὶ πρὸ αὐτῶν εἰσι κατεστρωμμέναί αἱ παύσεις καὶ καθαιρέσεις αὐτῶν (1).

Ὅπως καὶ ἂν ἔχη, ἡ αἰτία τῆς παραιτήσεως τοῦ Ἀρσενίου ἐκ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν οὕσα τοιαύτη, ἐφείλκεν ἄρα γε καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναίρεσως αὐτῆς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς; Οὐδόλως. Ἄρα ἡ παρεμβληθεῖσα παρεμππτότως ἐν τῇ παραίτησει αὐτοῦ ἀβόσιμος ἡ ἰδέα τοῦ Ἀρσενίου, ὅτι οὐκ ἠδύνατο ἄλλῶς ἐλευθερωθῆναι τῶν χειρῶν αὐτῶν (τῶν » δανειστῶν) τὸ ἐκεῖσε κλίμα, εἰμὴ τῇ ἀναίρεσει τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἦν ἰδέα ἐξῶθεν αὐτῷ ἐπιβληθεῖσα, ἵνα δῆθεν χρησιμεύσῃ ὡς κανονικὴ δικαιολόγησις τῆς προσαρτήσεως αὐτῆς τῷ Οἰκουμενικῷ Θρόνῳ, ὡς τοῦτο σαφηνισθῆσεται ἔτι τρανώτερον ἐν τοῖς κατωτέρω.

Τὸ συμπέρασμα δὲ ἐξ ὅλων τούτων εἶναι, ὅτι τὸ ἔγγραφο τοῦτο ἀποδεικνύει μὲν τὴν ὅπωςδῆποτε γενομένην παραίτησιν τοῦ Ἀρσενίου ἀπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, δὲν ἀποδεικνύει δὲ καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς καταργήσεως αὐτῆς, οὐδὲ κἂν δέτι ἀναφέρει περὶ κοινῆς αἰτήσεως κλήρου τε καὶ λαοῦ τῆς ἐπαρχίας ἐπὶ τῇ καταργήσει αὐτῆς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

(Α). Τούτων, χάριν περιεργείας, ἂς μεταφέρωμεν ἐνταῦθα παραδείγματα τινὰ ἐξ αὐτῆς ἐκεῖνης τῆς ἀξιοσημείωτου ἐποχῆς.

α') Ὁ προκατόχος τοῦ Σαμουὴλ Πατριάρχης ἐξώσθη τοῦ θρόνου διὰ βασιλικῆς προστάγματος, ἔδωκε δὲ ὅμως οἰκειοθελῆ παραίτησιν τῇ 21 Μαΐου 1763, ἐν ἣ λέγει ὅτι παραιτεῖται αὐτὸς πρὸ πολλοῦ τοῦτο μελετῶν καὶ εἰς ἔκβασιν ἀγαγεῖν ἐπιποθῶν» (Κωδ. Μ. Ἐκκλ. φυλ. 24).

β') Ὁ Μελενίκου Μακάριος ἐξωσθεὶς, καθαιρέσει τελεία καθυπεβλήθη διὰ καταχρήσεις αὐτοῦ, ἐν ἀναφορᾷ 18 ἐπαρχιωτῶν του ἐκτεθείσας καὶ ὅμως τῇ 28 Ἰουλίου 1763 ἔδωκε παραίτησιν τῆς ἐπαρχίας του οἰκειοθελῆ καὶ ἀβιάστω γνώμῃ (Κωδ. Μ. Ἐκκλ. φυλ. 34).

γ') Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τζίας καὶ Θερμίων Διονύσιος, ἐνεκα τῆς κατ' αὐτοῦ δοθείσης ἀναφορᾶς 15 ἐπαρχιωτῶν του, ἐπαύθη καὶ καθρέθη τῇ 6 Νοεμβρίου 1763, καὶ ὅμως τῇ 24 Δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἔδωκεν οἰκειοθελῆ παραίτησιν αὐτοῦ (Κωδ. Μ. Ἐκκλ. φυλ. 37).

δ') Ὁ Μητροπολίτης Εὐρίπου Παΐσιος ἐπαύθη ἐν Νοεμβρίῳ, καὶ καθρέθη τῇ 1 Δεκεμβρίου 1763, καὶ ὅμως ἔπεται κατεστρωμμένη παραίτησις αὐτοῦ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23 Μαρτίου 1765, ἐνεκα ασκανδάλων πολλῶν, ἀνωμαλιῶν τε καὶ θορύβων . . τῶν χριστιανῶν τῆς ἐπαρχίας του, καὶ διότι οὐκ ἠδύνατο ἀπαντῆσαι ἐκ τούτων εἰς τὰ χρέη τῆς ἐπαρχίας του καὶ εὐχαριστῆσαι τοὺς δανειστάς του.» (Κωδ. Μ. Ἐκκλ. φυλ. 39).

ΕΓΓΡΑΦΟΝ Β΄.

Συμφωνητικὸν ἐξ τῶν τῆ Ἀρχιεπισκοπῆ ὑποκειμένων ἀρχιερέων.

α Διὰ τοῦ παρόντος συμφωνητικοῦ ἡμῶν γράμματος δηλοποιου-
 » μεν ἡμεῖς οἱ ὑπογεγραμμένοι, ὅτι, ἐπειδὴ καὶ εἰς διάστημα ὀλίγου
 » καιροῦ, ἀφ' οὗ οἱ Ἀρχιεπίσκοποι ἤρχισαν νὰ συχνοαλλάζωνται, ἐπρο-
 » ξενήθησαν εἰς ΠΜΑΣ ἀνυπόφοροι ζημίαι, καὶ ἀταξίαι,
 » καὶ ἀτιμίαι πολλόταται, ἀπὸ τὰ ὅποια καὶ τὴν ζωὴν μας
 » ἐβαρύνθημεν, λοιπὸν, διὰ νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἀπὸ τὰς
 » ἄλλεπαλλήλους καθ' ἡμῶν καταδρομάς καὶ ἀ-
 » νυποφόρους ζημίας, καὶ κινδύνους διαφόρους, δεῖν ἔγνωμεν
 » ἐξαγοράσασθαι τὴν ἡσυχίαν ἡμῶν, καὶ τυχεῖν
 » τῆς ἡσυχίας.

» Ὅθεν συμφωνοῦμεν ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ εἰς τὸ νὰ
 » παρακαλέσωμεν τὴν μητέρα ἡμῶν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίαν, ἢ
 » ὅποια εἶναι ὁ Σοφώτατος καὶ Παναγιώτατος Δεσπότης καὶ Οἰκουμηνικός
 » Πατριάρχης Κ. Κ. Σαμουήλ, νὰ συγκαταλεύσῃ δι' ἀγάπην τοῦ Ἰησοῦ
 » ἐν Βηθλεὲμ γεννηθέντος Χριστοῦ, διὰ νὰ δεχθῶν ἡμᾶς τοὺς ἐλεύς
 » ἀξίους εἰς τὴν μάνδραν καὶ ποιμνὴν τῆς αὐτῆς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλη-
 » σίας, καὶ νὰ συναρμοσθῇ τὸ μέλος μετὰ τὴν ὀλομέλειαν αὐτῆς, καὶ νὰ
 » γένη ἀληθῶς μία ποιμνὴ, εἰς ποιμνὴν, καὶ νὰ ἔχη τὴν αὐτὴν πρόνοιαν
 » καὶ φροντίδα ὑπὲρ ἡμῶν, ὡς περὶ πάντων· καὶ ἡμεῖς ὑποσχομέ-
 » θανὰ σταθῶμεν σταθεροὶ εἰς τὰς ἐναντιότητάς,
 » τοῦ θεαρέστου τούτου ἔργου διὰ τῆς διαφεν-
 » τεύσεως τοῦ κοινοῦ ἡμῶν δεσπότη τοῦ Παναγιωτάτου
 » Οἴκου. Πατριάρχου· καὶ νὰ μὴν ἀμφιβάλλῃ ὁ Δεσπό-
 » τής, καὶ νὰ μὴν διστάσῃ ἢ περὶ αὐτὸν ἱερά Σύνοδος, ὁ μνύομεν
 » εἰς τὴν ψυχὴν μας καὶ εἰς τὴν ἀρχιερωσύνην
 » μας. Ὅστις δ' ἂν ἡμῶν ἀλλάξῃ γνώμην, καὶ θελήσῃ νὰ
 » συγχύσῃ τὴν ἐν τῷ παρόντι συμφωνίαν, καὶ διεγείρῃ σκάνδαλα
 » κατὰ τινος ἢ κρυφίως ἢ φανερώς, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς φωραθῇ καὶ ὑπὸ ἀξιο-
 » πίστων μαρτυρηθῇ, ὁ τοιοῦτος, ὅστις ἂν εἴη, ὡς τηλικούτος τῆ ἀπιστίας
 » καὶ τῆ ἐθελοκακίας, νὰ ᾔναι αὐτοκαθαίρετος καὶ ἀφω-

» ρι σ μ έ ν ο ς παρὰ τῆς Ἀγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος,
» καὶ ὑπόδικος τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι.

» Εἰς ἐνδειξιν λοιπὸν τῆς σταθερᾶς ἡμῶν γνώμης, γράφομεν τὸ
» παρὸν καὶ αὐταῖς ταῖς ἰδίαις σφραγίσιν σφραγίζομεν διὰ τὰ ἔχη ὅλην τὴν
» ἰσχύν, τὸ ὁποῖον ταπεινῶς προσφέρομεν εἰς χεῖρας τοῦ κοινοῦ
» πατρὸς ἡμῶν τοῦ Παναγιωτάτου Δεσπότου καὶ Οἴκου-
» μενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Σαμουήλ, καὶ τῆ περι-
» αὐτὸν ἀγία καὶ ἱερᾶ Συνόδου. ἀψῆζ.

» † Ὁ Καστορίας ΕΥΘΥΜΙΟΣ ὑπόσχεται.

» † Ὁ Βοδενῶν ΓΕΡΜΑΝΟΣ ὑπόσχεται.

» † Ὁ Κορυτζᾶς ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ ὑπόσχεται.

» † Ὁ Τιβεριουπόλεως ἈΝΑΝΙΑΣ ὑπόσχεται.

» † Ὁ Σισανίου ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ὑπόσχεται.

» † Γρεβενῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὑπόσχεται.

Τὸ ἐγγραφον τοῦτο ὑπὸ ἕξι μόνον ἀρχιερέων, τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ μὲν
κανονικῶς ὑποκειμένων, Γραικῶν δὲ τὸ γένος ὄλιαν εὐρεθέντων, ὑπογεγραμ-
μένον, δεικνύει οὐδὲν ἄλλο, ἢ ὅτι οἱ καλοὶ οὗτοι ποιμενάρχαι, ἀπ' ἐναν-
τίας τοῦ ῥητοῦ λογίου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἁ ὁ ποιμὴν ὁ
» καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτῶν τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων » (1), μὴ δυνά-
μενοι νὰ ὑποφέρωσι τὰς χρηματικὰς ζημίας τὰς προσγενομένας αὐτοῖς
ἐκ τῶν ἀπ' ὀλίγου καιροῦ γενομένων συχνῶν ἀλλαγῶν, τὰς
ἀταξίας, αἵτινες κατὰ τὰς ἀλλαγὰς ταύτας συνέβησαν, καὶ τὰς
ἀτιμίας δῆθεν, ἃς ὑπέστησαν ὡς ἐκ τῆς βιαίας ἰσως ἀπαιτήσεως τοῦ
ἐπιβάλλοντος αὐτοῖς μέρους ἐκ τῶν κατὰ τὰς ἀλλαγὰς ἐκεῖνας εἰθισμένων
τότε χρηματικῶν δόσεων, ἐξ ὧν καὶ τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐβα-
ρύνθησαν, ὡς λέγουσιν, ἐνόμισαν ὅτι, ἐὰν τοῦντεῦθεν ὑπεταχθῶσι
κατ' εὐθεΐαν εἰς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, θέλουσιν ἀπαλλαγθῆ διὰ μιᾶς
καὶ διὰ πάντα ἐκ τῶν εἰρημένων κακῶν (2), ὡς τοῦτο βεβαίως τοῖς

(1) Εὐαγγ. Ἰωάν. Κεφ. ἰ. § ἰά.

(2) Κατὰ πόσον οἱ ταῖς Ἀρχιεπισκοπαῖς Πεκίου καὶ Ἀγριδῶν ὑποκει-
μενοὶ ἀρχιερεῖς ἀπὸ τῆς ἀλλαγῆς διὰ τῆς καταργήσεως αὐτῶν ἀπὸ
τῶν ἐπικειμένων χρεῶν, καὶ ἀπὸ τῆς ἐνοχλήσεως τῶν δανειστῶν, θέλει
ἀρχοῦντως ἐνοήσῃ ὁ ἀναγνώστης ἀπὸ τῶν χάριν περιεργείας προσαγο-
μένων ὧδε τεσσάρων παραδειγμάτων :

υπέσχοντο ἐκ μέρους ταύτης. Ὅθεν, ἵνα σώσωσι τὴν ἑαυτῶν

α) Ὁ Νυσάβας Δανιὴλ τῇ 15 Ἰαννουαρίου 1766 παρητήθη, «ὡς μὴ
 » δυνάμενος ἀπαντῆσαι εἰς τὰ ἐπικείμενα χρέη τῆς ἐκ τῆς Μητροπό-
 » λεως Σοφίας κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1761 ἀποσπασθείσης καὶ νεοσυστά-
 » σης, ὡς ὁ Κώδικς τοῦ Πατριαρχείου φύλ. 12 διαλαμβάνει, ἐπαρχίας
 » του, οὐδὲ τοῖς ἀρχουσι δανεισταῖς του ἀπολογηθεῖς τὸ
 » σύνολον, οὐδὲ μὴν τοῖς εἰς τὸν βασιλικὸν χαζινὲν
 » χρεωστουμένοις δι' ὁμολογίας τοῦ θανόντος
 » Σπαθάρου Γεωργάκη» (Κωδ. Μ. Ἐκκλ. φυλ. 54 ὀπισθεν).
 Παρακατιῶν θέλει ἰδεῖ ὁ ἀναγνώστης, ὅτι τὰ χρέη ταῦτα τοῦ Γεωργάκη
 Σπαθάρου εἶχεν ἀναλάβει νὰ πληρῶσῃ εἰς τὸν βασιλ. χαζινὲν ὁ Πατριάρχης
 Σαμουὴλ, καὶ πρὸς ἀμοιβὴν τῆς ἐκδουλεύσεώς του ταύτης εἶχεν ἀπολαύσει
 τὴν προσάρτησιν τοῦ θέματος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου εἰς τὸν ἑαυτοῦ
 θρόνον. Ἄλλ' ἀντὶ νὰ πληρῶσῃ, ὁ Πατριάρχης αὐτὸς διένειμε τὰ χρέη
 ταῦτα εἰς τὰς ἐπαρχίας, καὶ ἤδη παύει τοὺς ἀρχιερεῖς, διότι δὲν τὰ
 πληρόνουσιν. Ἰδοὺ βελτίωσις καταστάσεως ἐν γένει τῶν ἐπαρχιῶν.

β) Ἄμα καταργηθείσης τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν, οἱ συνομόσαντες
 πρὸς κατάργησιν αὐτῆς ἔξ ἀρχιερεῖς μετὰ τοῦ θύματος αὐτῶν ἀρχιεπισκόπου
 Ἀρσενίου ἔγραψαν, καὶ πάλιν τῇ 12 Φεβρουαρίου 1769 ἐπανέλαβον πρὸς
 τὸν Βελεγράδων Ἰωάσαφ τὰδε :

» Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἶχομεν τῆς γράφει ὅλα τὰ νέα δηλαδὴ τὰς
 » καταδρομὰς καὶ τὰς ἐνοχλήσεις ὅπου ὑπὸ τῶν χρεωφειλετῶν ἐδοκιμά-
 » σαμεν καὶ τέλος ὁμοῦ μὲ πάντοτε, πρόπους ἐπασχί-
 » σαμεν παρακαλοῦντες τὴν Ἱψηλὴν Πορτὰν νὰ προστάξῃ τὸν Πανα-
 » γιώτατον νὰ δεχθῆ, καὶ γιγνησμένης τῆς προσταγῆς, μᾶς
 » ἐδέχθη μὲ ἰλαρὸν πρόσωπον, καὶ ἐκαταλάβομεν τῶ ὄντι, ὅτι
 » ἡλευθερώθημεν ἀπὸ τὰς καταδρομὰς τῶν τελεπτζι-
 » δων, καὶ ὅτι εἴμεθα εἰς τὸ ἐξῆς ἀνεμίχλητοι ἀπὸ κάθε κίνδυ-
 » νον... καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θέλομεν περάσῃ ζωὴν εἰρηνευμένην, καὶ
 » ἀνεμίχλητοι ἀπὸ κάθε καταδρομῆν, δίδοντάς μας
 » ὁ Παναγιώτατος φερμάνι ἰσχυρὸν κατὰ τῶν χρεωφει-
 » λετῶν. Ἄλλ' ἐν τοσοῦτῳ τὸν εἰδοποιοῦν διὰ τοῦ αὐτοῦ πάλιν γράμ-
 » ματος τὰ τοῖς ἀνωτέρω ὅπως ἀντιφάσκοντα τὰδε: πασχίζοντες (δηλ. ἐνῶ
 » ἐπασχίζομεν) νὰ ἐλευθερωθῶμεν, καὶ ἀρχήτερα κυνηγώντάς μας (δηλ. ἐν
 » ᾧ μᾶς ἐκυνήγων) οἱ χρεωφειλέται, ἠκολούθησαν ἔξοδα βα-
 » ρέα, καὶ πρὸ τούτων ἤτον καὶ ἄλλαι ὁμολογίαι τοῦ
 » Μακαριωτάτου καὶ ὑφ' ἡμῶν ὑπογεγραμμέναι μὲ
 » ἐγγύησιν, καὶ ζητοῦντες (δηλ. ἐπειδὴ ἐζήτουν) ἡμᾶς τὸ νὰ
 » σηκώσωμεν αὐτάς τὰς ὁμολογίας ἀπὸ τὴν Βασιλεύουσαν
 » ἔγειναν νέοι χρεωφειλέται Ἀχριδιανοὶ μὲ ὁμολογίας τοῦ Μακα-
 » ριωτάτου καὶ μὲ ἐδικὴν μας μαρτυρίαν, καὶ βιαζόμενος ὁ
 » Μακαριώτατος ὑπὸ τούτων, ἔκαμε σκοπὴν τὸ νὰ δώσῃ τὴν

ψυχὴν, καὶ τύχῳσι τῆς ποθομένης ἡσυχίας, συμβούλιον ἐποίησαντο ὡς ἄλλοι Φαρισαῖοι, καὶ συνεφώνησαν, ἵνα ΒΕΛΓΟΡΑΣΩΣΙ τὴν ἡσυχίαν αὐτῶν ταύτην διὰ τῆς ΠΩΛΗΣΕΩΣ τοῦ ἀνεξαρτήτου τῆς ῥηθείσης Ἀρχιεπισκοπῆς, ἧς οὐκ ἦσαν κύριοι, καὶ διὰ τῆς προδόσεως τοῦ ἱερωτέρου τῶν Ἀρχιερατικῶν αὐτῶν καθηκόντων τοῦ νὰ εἶναι πιστοὶ καὶ ἔχῳσιν ἑπακοὴν τῷ κανονικῷ αὐτῶν Ἀρχιεπισκόπῳ, καθ' ἣν ἔδωσαν, ὡς ἔθος, ἱερὰν ὑπόσχεσιν ἐν καιρῷ χειροτονίας καὶ ἀποκαταστάσεως αὐτῶν. Ἴνα δὲ μηδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀθετήσῃ τὴν παράνομον ταύτην συμφωνίαν ἐτόλμησαν οἱ παράτολμοι νὰ ὁμώσωσιν, ἀρχιερεῖς ὄντες, εἰς τὴν ψυχῆν των καὶ τὴν ἀρχιερωσύνην των, ἐναντίον πάλιν τῆς ῥηθείσης ἀπαγορεύσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ (1), καὶ νὰ κηρύξωσιν ἑαυτοὺς αὐτοκαθαίρετους καὶ ἀφωρισμένους, καὶ ὑποδίκους τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι, ἐὰν τυχόν ἀλλάξωσι γνώμην, καὶ παραβῶσι τὴν συμφωνίαν των ταύτην. Τὴν τοιαύτην δὲ ἀντίχριστον, ἀντικανονικὴν, ἀνίερὸν ὄλωσ συμφωνίαν, καὶ τοὺς τοιοῦτους ὄρ-

» χρεωστικὴν τῆς ὁμολογίας εἰς χεῖρας τούτων. Καὶ στο-
 » χασθέντες ἡμεῖς, ὅτι, ἀν δώσῃ τὴν ὁμολογίαν τῆς, θέλετε ἐνοχλη-
 » θῆ ὑπὸ τούτων μεγάλως, ἐκρίναμεν εὐλογον καὶ ἀπεφασίσαμεν τὸ
 » νὰ σταλθῇ κοινὴ ἐπιστολὴ εἰς τὴν Πανιερότητα τῆς φανερόνους ταῦτα.
 » Καὶ λοιπὸν ἐρχομένης τῆς παροῦσης ἡμῶν ἐπιστολῆς, διὰ χειρὸς τοῦ Οἰ-
 » κονόμου παππᾶ Κυρ. Ἀγγελῆ, θέλετε δώσῃ εἰς τὸν ῥηθέντα Οἰκονόμον
 » γρόσια τρεῖς χιλιάδες ἐκ τῆς αὐτῆς χρεωστικῆς ὁμολογίας, διὰ νὰ ἐλευ-
 » θερωθῶμεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τούτων, τόσοσιν καὶ ὁ Μακαριώτατος
 » ἐπειδὴ, ἀν δὲν ἐγένετο αὐτὸς ὁ τρόπος, ἀνάγκη ἦτον νὰ δοθῇ ἡ χρεω-
 » στικὴ τῆς ὁμολογίας εἰς χεῖρας τούτων, καὶ τὸ ὕστερον δὲν ἤξεύρομεν
 » ποῦ ἤθελε καταντήσῃ αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις. . . » (Σύντ. ἱστορ. περιγ. τῆς
 Μητροπ. Βελεγρ. ὑπὸ Μητροπ. Βελεγρ. Ἀνθίμου, Κεφ. 5, σελ. 104-105).
 Ἰδοὺ καὶ πάλιν βελτίωσις, ἰδοὺ ἡσυχία, ἰδοὺ ἀπαλλαγὴ χρεῶν καὶ ἐνοχ-
 λήσεων τῶν Μητροπολιτῶν ! ! !

γ) Ὁ ὑπὸ τὸν Πεκίου διατελέσας Κίωσταντιλίου Γαβριὴλ, μετὰ ἐν πε-
 ρίπου ἔτος τῆς καταργήσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τοῦ Πεκίου, παραιτεῖται
 τῇ 5 Νοεμβρίου 1867 α διὰ τὸ μὴ δύνασθαι διακυβερῆν τὰ χρέη τῆς
 ἐπαρχίας του » (Κωδ. Μ. Ἐκκλ. φύλ. 79 ὀπισθ).

δ) Εἶδομεν ἤδη, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Ἀρσένιος παρητήθη καὶ τῆς Πελαγω-
 νείας διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν (Κωδ. Μ. Ἐκκλ. φυλ. 77 ὀπισθ).

(1). Ἀ'Εγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, μὴ ὁμῶσαι ὄλωσ, μῆτε ἐν τῷ οὐρανῷ, . . .
 μῆτε ἐν τῇ γῆ, . . . μῆτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὁμώσης » (εὐαγγ. Ματθ. ε',
 34—36). Τὰ αὐτὰ καὶ ὁ ἀπόστολος Ἰάκωβος λέγει (Ἐπιστ. β' Κεφ. ε. 12).

κους, ἀφορισμούς και ἀναθεματισμούς των, προσέφερον ὡς δῶρον εὐάρεστον και εὐπρόσδεκτον τῷ τότε Πατριάρχῃ και τῇ περι αὐτὸν Συνόδῳ· οἱ δὲ αὐστηροὶ φύλακες οὗτοι τῆς θρησκείας και τῶν ἱερῶν κανόνων τὸ παρεδέχθησαν εὐμενῶς, και με ἰ λ α ρ ὸ ν π ρ ὀ σ ω π ο ν, και ἄνευ οὐδεμιᾶς παρατηρήσεως ἢ ἀντιλογίας. Ἴδου τί μόνον δεικνύει τὸ ἔγγραφον τοῦτο τῶν ἐξ ἀρχιερέων.

Ποῦ ἄρα και πάλιν ἡ κοινή τοῦ κλήρου και τοῦ λαοῦ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς αἴτησις πρὸς κατάργησιν αὐτῆς ;

ΕΓΓΡΑΦΟΝ Γ'.

Πράξις συνοδική τῆς ἐκλογῆς τοῦ μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν ἀ Μητροπολίτου Δυβράχίου.

α Τῆς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν προσηλωθείσης ἤδη
 » και συνενωθείσης τῷ Ἀγιωτάτῳ Ἀποστολικῷ και Οἰκουμενικῷ
 » θρόνῳ, ὁμοῦ μετὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῷ Μητροπόλεων
 » και Ἐπισκοπῶν, τοῦ τε Καστορίας, τοῦ Πελαγονείας, τοῦ Βο-
 » δενῶν, τοῦ Κορυτζᾶς, τοῦ Βελεγράδων, τοῦ Στρουμνίτζης, τοῦ Γρεβενῶν,
 » τοῦ Σισανίου, τοῦ Μογλενῶν, τοῦ Περσῶν, τοῦ Δεβρῶν, τοῦ Κόρας, και
 » τοῦ Βελισσῦ, διὰ τὰς συνεχεῖς και ἀλλεπαλλήλους ἐπι-
 » δρομὰς και ἐξφόδους τῶν κατα καιροῦς ληστρικῶ τῷ
 » τρόπῳ παριδόντων εἰς αὐτὴν, και παρὰ τοὺς θεοὺς και ἱερῶς
 » τῆς ἐκκλησίας μας κανόνας ἄνευ βουλῆς και ψήφου και
 » γνώμης τῶν παρ' αὐτὴν ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν,
 » διὰ δόσεως δὲ ἀμυθήτων χρημάτων και φθορᾶς και
 » δαπάνης ἀρπαζόντων τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ ταύτῃ
 » ἐξ ὧν συνέβαινε, οὐ μόνον λεηλατεῖσθαι και ὀσημέραι κατατρέχεσθαι,
 » αὐτὸν τε τὸν ἀρχηγὸν τῶν κακῶν, και τοὺς ἀναιτίους ὁμοῦ, και κατα-
 » δαπανᾶσθαι και φθειρῆσθαι, ἀλλὰ ὅλον τὸ περι αὐτὴν χριστιάνυμον τῶν
 » ὀρθοδόξων πλήρωμα, τῶν μὲν ἀλόγως ἀπαιτούντων, τῶν δὲ ἀναιτίως
 » και παραλόγως καταβαλλόντων, ὥστε και εἰς ὑπέρογκα βάρη και
 » ἀπαραμύθητα ὑποπεσεῖν ὅλον τὸ ἐκεῖσε κλίμα, μηδενὸς ὄντος
 » τοῦ προϊσταμένου ἢ οἰκονομοῦντος και σώζοντος και φυλάττοντος, ἀλλὰ

» φύρδην και ἀναμιξ συγκεχυμένων τῶν ἐκεῖσε τῆς ἐκκλησίας πραγμάτων
 » και τέλος κινδυνεύειν τὰ ἔσχατα ἐρημωθῆναι τὰς ἐκεῖσε Μητροπόλεις,
 » και ἄρδην ἐκ μέσου ἐξαλειφθῆναι τούς τε ποιμαίνοντας και ποιμενομένους
 » ἐξ αἰτίας μόνης τῶν δοξομανούντων περί τὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ὄνομα.

» Δι' αὐτὰ ταῦτα τὰ αἷτια συνδραμόντων ἐνταῦθα εἰς Βασιλεύσαν τοῦ
 » τε τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν ἔχοντος, και ἰδίᾳ βουλή και γνώμη
 » παραιτησαμένου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης κύρ Ἀρσενίου, τοῦ Κασορίας
 » κύρ Βύθυμιου, τοῦ Βοδενῶν κύρ Γερμανοῦ ἔχοντος και τὴν γνώ-
 » μὴν τοῦ τε Μογλενῶν κύρ Γερμανοῦ, τοῦ Πρεσπῶν
 » κύρ Παρθενίου, τοῦ Κόρας κύρ Ἀβερκίου, και τοῦ
 » Βελισοῦ κύρ Ἰωσήφ, τοῦ Κορυτζᾶς κύρ Γενναδίου, τοῦ
 » Στρουμνίτζης κύρ Ἀνανίου ἔχοντος και τὴν γνώμην τοῦ Βε-
 » λεγράδων κύρ Ἰωσάφατ, τοῦ Γρεβενῶν κύρ Γρηγορίου, και τοῦ
 » Σισανίου κύρ Νικηφόρου, και διὰ κοινῆς αὐτῶν και τῶν ὑφ'
 » ἑαυτοῦς χριστιανῶν ἐνοφραγίστου ἀναφορᾶς τὰ
 » κατ' αὐτοὺς ἀπολοφραμένων τῶ ὑφεί τοῦ Κραταιοτάτου
 » ἡμῶν Ἀνακτορος και τὴν κοινὴν τῶν χριστιανῶν και τὴν ἰδίαν
 » αὐτῶν σωτηρίαν πρό παντός ἄλλου αἰτουμένων διὰ τῆς πρὸς τὸν Πατρι-
 » αρχικὸν και Οἰκουμ. θρόνον ὑποταγῆς, και τῆς δεήσεως αὐτῶν
 » εἰσακουσθείσης, ὡσαύτως δὲ και τῆς ποτὲ Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀ-
 » χριδῶν μετὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ Μητροπόλεων εἰς ἓν τῆς Ἐκ-
 » κλησιῶν σώμα συναρμολογηθεισῶν, ὥστε εἶναι και
 » λέγεσθαι τούντεῦθεν και εἰς τὸν ἐξῆς ἅπαντα αἰῶνα Μητροπόλεις ὑποκεί-
 » μεναι τῶ Οἰκουμενικῶ θρόνῳ και τῇ λοιπῇ τῶν ἀδελφῶν χορεία, δι
 » τρόπον και αἰ ἔκπαλαι αὐτῶ τῶ Οἰκουμ. θρόνῳ και τῇ λοιπῇ ὑποκεί-
 » μεναι Μητροπόλεις ἐν τε τῇ Ἀσίᾳ και Εὐρώπῃ, και συναριθμηθῆναι τῶ
 » χορῶ τῶν λοιπῶν Μητροπόλεων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, και συνε-
 » δριάζειν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ, και συμπηφίζειν μετὰ τῶν λοιπῶν
 » ἀδελφῶν, και ψῆφον και γνώμην ἔχειν ἐπὶ πάσης και
 » παντοίας ὑποθέσεως, και ὅλως καρποῦσθαι και νέ-
 » μεσθαι κατὰ τοὺς λοιποὺς τῶν Μητροπολιτῶν τὰ κοινὰ γέρα
 » και βραβεῖα, τοῦ δὲ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ὀνόματος ἀποξεσθῆ-
 » ναι τῶν βασιλικῶν πινάκων, και ὡς ΜΗΔΕΠΟΤΕ ΓΕΓΟ-
 » ΝΟΤΟΣ λογιζομένου.

» Καντεύθεν ἀπροστατεύτου μεινάσης τῆς τῶν Ἀχριδῶν ποτε παροι-
 » κίας, μηδενὸς ὄντος ἐν αὐτῇ τοῦ προϋσταμένου τῶν ὧν ἰδίως εἶχε ποτε
 » ὁ Ἀχριδῶν λεγόμενος Ἀρχιεπίσκοπος κωμοπόλων καὶ χωρῶν, ἦτοι τὸ
 » Δυρράχιον, Καβάγια, Δεμίρ-Ισάρι, Ἐλπασάνι, καὶ ἰδίως Ὁχριδα λεγο-
 » μένη, ὧν εἰς μίαν ἐπαρχίαν καὶ Μητρόπολιν ἀποκατασταθεισῶν ἤδη τὴν
 » Δυρράχιο, ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἐν Κωνσταντινουπόλει συναδελφοὶ
 » Ἀρχιερεῖς, προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τοῦ Παναγιωτάτου καὶ Σ. ἡμῶν Αὐθέν-
 » του καὶ Δεσπότη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κ. Κ. Σαμουήλ, συν-
 » εισελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ ναῶ τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου μεγα-
 » λομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, καὶ ψήφους κανονικὰς προβαλλό-
 » μενοι εἰς εὐρεσιν ἀξίου καὶ ἀρμοδίου προσώπου τοῦ ἀναδειξομένου τὴν
 » ποιμαντικὴν προστασίαν τῆς ἐπαρχίας ταύτης, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν
 » ὀσιώτατον ἐν Ἱερομονάχοις κύρ Γρηγόριον, δεῦτερον δὲ τὸν Ἱερομό-
 » ναχον Ἰωάσαφ, καὶ τρίτον τὸν Ἱερομόναχον Ναθαναήλ· ὧν τὰ ὀνόματα
 » κατεστρώθη ἐν τῷ ἱερῷ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλη-
 » σίας. Ἐν ἔτει αψξζ'.

» ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Νεόφυτος, ἔχων καὶ τὰς γνώμας τῶν
 » συναδελφῶν μας Ἁγίων Ἀρχιερέων τοῦ Καισαρείας κύρ Μακαρίου,
 » τοῦ Ἐφέσου κύρ Μελετίου, τοῦ Κυζίκου κύρ Γερασίμου, καὶ τοῦ
 » Νικομηδείας κύρ Νικηφόρου.

» † ΚΡΗΤΗΣ Γεράσιμος, ἔχων καὶ τὰς γνώμας τῶν συναδελφῶν
 » μας ἁγίων ἀρχιερέων τοῦ τε Χαλκηδόνος κύρ Ἰωαννικίου, τοῦ
 » Δέρκων κύρ Διονυσίου, καὶ τοῦ Προύσης κύρ Μελετίου.

» † ΝΕΩΝ ΠΑΤΡΩΝ Πολύκαρπος.

» † ΑΓΧΙΑΛΟΥ Δανιήλ, ἔχων καὶ τὰς γνώμας τῶν συναδελφῶν
 » ἡμῶν ἁγίων ἀρχιερέων τοῦ Μιτυλήνης κύρ Ἀνθίμου, τοῦ Με-
 » σημβρίας κύρ Ἀνθίμου, τοῦ Βιδύνης κύρ Ἰωσήφ, καὶ τοῦ
 » Ναυπλίου κύρ Βενεδίκου.

» † ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ Εὐθύμιος, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ Ἀ-
 » γίου Πελαγονείας.

» ΒΟΔΕΝΩΝ Γερμανὸς, ἔχων καὶ τὰς γνώμας τῶν Ἀρχιερέων
 » τοῦ Μογλενῶν Γερμανοῦ, Δεβρῶν Γρηγορίου, Πρεσπῶν Παρθενίου
 » Βελισοῦ Ἰωσήφ, καὶ Κόρας κύρ Ἀβερκίου.

» † ΚΟΡΥΤΖΑΣ Γεννάδιος.

» † ΤΙΒΕΡΙΟΥΠΟΛΕΩΣ Ἀνανίας, ἔχων καὶ τὴν γνῶμην τοῦ Ἀ-
 γίου Βελεγράδων κῦρ Ἰωάσαφ.»

Τὸ ἐγγράφον τοῦτο δημοσιεύων ὁ τότε μὲν Γραμματεὺς τῆς Συνόδου νῦν
 δὲ Ἅγιος Χίου κῦρ Γρηγόριος ἐν τῇ ἀνωτέρῳ διαληφθείσῃ Πραγματεῖα
 αὐτοῦ σελ. 116, ἐξ αὐτοῦ δ' ἔπειτα ἀναδημοσιεύων αὐτὸ καὶ ὁ Ἅγιος
 Βελεγράδων κῦρ Ἀνθιμος ἐν τῇ ὁμοίως προμνησθείσῃ περιγραφῇ αὐτοῦ σελ.
 97, τὸ ἐπιγράφουσι Πράξιν τῆς προσαρτήσεως τῆς Ἀρχιεπι-
 σκοπῆς Ἀχριδῶν καὶ τῶν ὑπ' αὐτὴν Μητροπόλεων καὶ Ἐ-
 πισκοπῶν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν τῆς Κων/λεως θρόνον· ἀλλ'
 οὐδόλως ἐστὶ τοιοῦτον, ὡς ἐκ τῆς ἀναγνώσεως αὐτοῦ κατανοεῖται· διότι
 εὐθὺς μὲν ἐν ἀρχῇ τοῦ ἐγγράφου τούτου φαίνεται, ὅτι ἠρθῆσα Ἀρχιεπι-
 σκοπὴ μετὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ ἦν ἡ δὴ προσηλωμένα καὶ συν-
 ἐνωμένα τῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ· ἔπειτα δὲ ἐκτιθεμένων ἐν παρενθέσει
 τῶν αἰτιῶν τῆς τε παραιτήσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀρσενίου καὶ τῆς
 κοινῆς δῆθεν ἀναφορᾶς, ἣν τινες Μητροπολίται τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς
 μετὰ τῶν συναδέλφων καὶ τῶν χριστιανῶν αὐτῶν ἐπέδωκαν τῷ βασι-
 λεύῳ Κράτει, τὴν κοινὴν καὶ ἰδίαν αὐτῶν σωτηρίαν διὰ τῆς πρὸς τὸν
 Οἰκουμενικὸν θρόνον ὑποταγῆς των αἰτούμενοι, ἐπὶ τέλους ἀναφέρεται, ὅτι,
 τῆς δεήσεως αὐτῶν εἰσακουσθείσης, καὶ τῆς ποτὲ Ἀρ-
 χιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν μετὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ Μητροπόλεων καὶ Ἐπι-
 σκοπῶν εἰς ἓν τῆς Ἐκκλησίας σῶμα συναρμολογηθεισῶν,
 κἀντεῦθεν ἀπροστατεύτου μενάσης τῆς τῶν Ἀχριδῶν ποτε παροικίας, τῶν
 δὲ κωμοπόλεων καὶ χωρῶν, ἃς ἰδίως εἶχεν ὁ ποτὲ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρι-
 δῶν εἰς νέαν ἐπαρχίαν καὶ μητρόπολιν τὴν Δυρράχίου προστεθεισῶν
 καὶ ἀποκασταθεισῶν, οἱ Ἅγιοι Συνοδικοὶ, προτροπῇ τοῦ Οἴκου.
 Πατριάρχου, προχωροῦσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Μητροπολίτου τῆς νέας
 ταύτης ἐπαρχίας εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐν Ἱερομονάχοις Γρηγορίου.

Οὕτω λοιπὸν τοῦ ἐγγράφου τούτου ὄντος μὲν ἀληθῶς Πράξεως τῆς
 ἐκλογῆς τοῦ Μητροπολίτου Δυρράχίου, ἀναγγέλλοντος
 δὲ παρενεθικῶς τὴν τῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ προσάρτησιν τῆς ποτὲ Ἀρχιε-
 πσκοπῆς Ἀχριδῶν μετὰ τῶν αὐτῇ ὑποκειμένων ὡς πρᾶγμα ἡ δὴ τετε-
 λεσμένον, ποῦ ἢ πρᾶξις τῆς Ἐκκλησίας, ποῦ ἢ πρᾶξις ἢ κανο-
 νικὴ ἢ ἀποτελέσασα τὴν κατάργησιν τῆς αὐτῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, καὶ τὴν
 κανονικὴν αὐτῆς προσάρτησιν τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ, τῷ μὴδὲν
 ἐπ' αὐτῆς ἄχρι τοῦδε κανονικὸν ἔχοντι δικαίωμα, ὡς ἄνω

δέδεικται; Ἡμεῖς μάτην ἐζητήσαμεν αὐτήν, καὶ εἰ εὔροιτο, ὁ Ἅγιος Χίου κατεχώρει ἂν αὐτὴν βεβαίως ἐν τῇ ῥηθείᾳ πραγματεία αὐτοῦ, ἀντὶ τῆς ὀνομάσῃ τοιαύτην τὸ ἄνω ἐκλεκτῆριον ἔγγραφον. Οὐχ εὔρηται ἄρα, καὶ κατὰ συνέπειαν τούτου, ΟΥ ΚΑΤΗΡΓΗΤΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΣ ἡ ῥηθείσα Ἀρχιεπισκοπή· ἀλλὰ τὸ Πατριαρχεῖον, ὑποθέτον ἀπλῶς αὐτὴν ὡς ἡδὴ κατηργημένην ἕνεκα τῆς παραιτήσεως τοῦ Ἀρσενίου καὶ τοῦ συμφωνητικοῦ τῶν ἐξ ἐκείνων Ἀρχιερέων, διενεμήσατο τὰ ἱμάτια αὐτῆς, καὶ ἐσφετερίσατο πάντα τὰ δικαιώματα αὐτῆς· νομίζον δὲ ὅτι διὰ τοῦ εἰρημένου συμφωνητικοῦ, δι' αὐτοῦ οἱ εἰρημένοι ἐξ Ἀρχιερεῶν τῶν ὑπέσχοντο ἐν ὄρκῳ καὶ ἐν βάρει ἀλύτου ἀφορισμοῦ νὰ τὸ διαφεντεύσωσιν εἰς πᾶσαν ἐναντιότητα, ἀσφαλίζεται εἰς τὸ μέλλον κατὰ πάσης κανονικῆς καὶ ἄλλης λογοδοσίας διὰ τὴν ἀντικανονικὴν, ἀυθαίρετον, καὶ ὄντως ληστρικὴν ταύτην πράξιν του, προέβη ἡσύχως καὶ εὐσυνηδήτως εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ διαληφθέντος Μητροπολίτου.

Ἴδου τί ἀποδεικνύει καὶ τὸ ἔγγραφον τούτου τοῦ ἱεροῦ Κώδικος τοῦ Πατριαρχείου.

Ἄλλ' ἅς προδῶμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ τῶν ἄλλων ἐν τούτῳ τῶν ἐγγράφων διαλαμβανόμενων.

1) Ἐπαριθμοῦν τὰς αἰτίας τῆς ὀφθέντος καταργήσεως τῆς εἰρημένης Ἀρχιεπισκοπῆς μετὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ, τὸ ῥηθὲν ἔγγραφον ἀναφέρει ἐν πρώτοις τὰς συνεχεῖς καὶ ἀλλεπαλλήλους ἀλλαγὰς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, τὰς ὁποίας ὀνομάζει ἐπιδρομὰς καὶ ἐφόδους, καὶ ληστρικῶς τῶν τρόπων παρεισπηδήσεις εἰς αὐτὴν τῶν κατὰ καιροὺς Ἀρχιεπισκόπων, ὡς ἀρπαζόντων τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν, παρὰ τοὺς θεοὺς καὶ ἱεροὺς κανόνας, ἄνευ βουλῆς καὶ ψήφου καὶ γνώμης τῶν περὶ αὐτὴν ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν, διὰ δόσεως δὲ τρυθητῶν χρημάτων.

Πρὸς τοῦτο παρατηροῦμεν, πρῶτον μὲν, ὅτι ἡ συνεχὴς ἀλλαγή τοῦ Ἀρχιεπισκόπου δὲν εἶναι νόμιμος αἰτία καταργήσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, διότι ἄλλως καὶ ὁ Πατριαρχικὸς αὐτὸς θρόνος ἔπρεπε πρὸ πολλοῦ νὰ ᾔηται κατηργημένος, ὡς μυριάκις τῶν Πατριαρχῶν συχναλλαγέντων ἔτι καὶ διὰ δόσεως ἀμυθητῶν χρημάτων, χωρὶς νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι καὶ οἱ Μητροπολίται τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου πάντες οὐκ ἄλλως ἐλάμβανον τὰς θέσεις αὐτῶν ἕως ἄρτι, ἢ διὰ καταβολῆς ἀδρῶν ποσοτήτων, φιλοτίμου,

καὶ ψαλτικοῦ δεύτερον δὲ, ὅτι ἡ συχνὴ ἀλλαγὴ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀχριδῶν, καθὰ μαρτυρεῖται ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ προειρημένου συμφωνητικοῦ τῶν ἐξ ἀρχιερέων, εἶχεν ἀρχήσῃ νὰ γίνηται ἀπὸ ὀλίγου καιροῦ, ἐγένετο δὲ, τὸ μὲν ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ ἐκ σφάλματος αὐτοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου· διότι ὁ κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1762 Ἀρχιεπισκοπεύων Κύριλλος μετ' ὀλίγον ἐξωρίσθη ὑπὸ τῆς Βασιλείας· ὁ δὲ διαδεξάμενος αὐτὸν Ἱερεμίας μετ' οὐ πολὺ ἀπέθανε· τὸν δὲ Ἀνανίαν, ὃν τὸ Πατριαρχεῖον σὺτὸ, πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ ἱεροὺς κανόνας, ἀνευβουλήσας καὶ ψήφου καὶ γνώμης τῶν περὶ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀρχιερέων διὰ πρώην Μητροπολιτῶν κατὰ μᾶλλον τοῦ 1763 ἐψήφισε καὶ διώρισεν (1), ἅμα ἐκεῖσε ἀπελθόντα, ὁ κλῆρος καὶ ὁ λαὸς τοῦ τόπου, ὡς ἀληθῶς ἐξ ἐπιδρομῆς καὶ ἐφόδου καὶ ληστρικῶ τῶ τρὸς παρεισπηδήσαντα εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν καὶ ἀρπάσαντα αὐτήν, δικαίως στασιάσας, καὶ πρὸς τὸ Βασιλεῖον Κράτος ἀναφερθεὶς, πιθανὸν δὲ καὶ πολλὰ χρημάτων ἐκ τῆς τοῦ καιροῦ ἀνάγκης θυσιάσας, ἀπέβαλε (2), καὶ κανονικῶς ἐκλεξάμενος κατὰ νόμον ἀποκατέστησε τὸν ῥηθέντα Ἀρσένιον, ὃν καὶ μόνον ἀναγνωρίσας ἐνέγραψεν ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κώδικι (3). Τίς λοιπὸν ὁ πταίσας ἐνταῦθα;

(1) Ἰδ' ἀνωτέρω σελ. 20 τὴν πράξιν τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἀνανίου.

(2) Αὐτὸς ἀπὸ τὴν λύπην του ἴσως μετ' ὀλίγον ἀπέθανε.

(3) Ἰδε τὴν ἀπαρίθμησην τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους Ἀρχιεπισκόπων Ἀχριδῶν ἐν τῇ προμνησθεῖσῃ Περιγραφῇ τοῦ Ἀγίου Βελεγράδων σελ. 120-121, ὅπου τὸ ὄνομα τοῦ Ἀνανίου μηδὲν ἀναφέρεται. Κατὰ τὴν ἀπαρίθμησην ταύτην ἦσαν Ἀρχιεπίσκοποι πρὸ τοῦ Κυρίλλου

Μεθόδιος	1757—1759	ἔτη	3
Ἰωσήφ	1755—1757	»	2
Διονύσιος	1752—1755	»	4
Ἰωσήφ	1746—1752	»	6
Ἰωάσαφ	1736—1747	»	10
.....
Ἰωάσαφ	1718—1719	»	2
Φιλόθεος	1714—1718	»	4
Ζωσιμᾶς	1708—1714	»	6
Ῥαφαήλ	1699—1708	»	9
Ζωσιμᾶς	1695—1699	»	4
Ἰγνάτιος	1693—1695	»	2
Γρηγόριος	1691—1693	»	3

Τί δέ, ἕνα καταργηθῆ, ἔπταισεν ἡ ῥηθεῖσα Ἀρχιεπισκοπή, εἰάν ἐξ ἀνάγκης

Γερμανός	1688—1691	»	3
Ἐξ ἀρχιεπ.	1630—1688	»	58
Νεκτάριος	1613—1630	»	17
Σωφρόνιος	1575—1613	»	38
Παΐσιος	1564—1575	»	11
Θεοφύλακτος καὶ 16 ἄλλοι	1081—1564	»	483
Ἰωάννης Γ'	1077—1081	»	14
Ἰωάννης Β'	1059—1077	»	18

καὶ ἄλλοι ἐφεξῆς μέχρι τοῦ ἁ' Ἀρχιεπισκόπου Κατιλλιανοῦ ἀρχιερατεύσαντος ἀπὸ 535 ἕως 450 ἔτη 15. Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, φέρε δὲ παραθέσωμεν καὶ τινὰς τῶν Οἰκουμενικῶν Πατριαρχῶν, ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς κατακτῆσεως.

Γεννάδιος	1453—1458	ἔτη	5
Ἰσίδωρος	1458—1459	»	1
ἑπτὰ κατόπιν	1459—1476	»	17 (*)
Μάξιμος	1476—1401	»	5
ἄλλοι 9	1482—1521	»	39 (**)
Ἱερεμίας	1521—1523	»	2
Ἰωαννίκιος	1523—1524	»	1
Παχώμιος	1583—1584	»	1
Θεόληπτος	1584—1585	»	1
Ἱερεμίας	1585—1591	»	9
Ματθαῖος	1594—1594	»	17/365
Θεοφύλακτος	1595—1595	»	7/365
Μαθλιῖος	1595—1600	»	4
Νεόφυτος	1600—1602	»	2
Ματθαῖος	1602—1602	»	17/365
Ῥαφαήλ	1602—1605	»	4
Κύριλλος	1621—1622	»	1
Γρηγόριος	1622—1622	»	3/12
Ἄνθιμος	1623—1623	»	3/365
Κύριλλος Β'	1631—1633	»	2
Κύριλλος Δ'	1633—1634	»	1
Ἀθανάσιος	1634—1634	»	22/365
Κύριλλος Δ'	1634—1635	»	1
Κύριλλος Β'	1635—1636	»	1
Νεόφυτος	1636—1637	»	1
Κύριλλος Δ'	1637—1638	»	1
Κύριλλος Β'	1638—1639	»	1
Παρθένιος	1639—1644	»	5

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

αί συχναί αὐται λεγόμεναι ἀλλαγαί τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐγένοντο, καί ἐάν-
 ὡς ἐκ τούτων κατεχρέωθη ὁ τόπος; Τὸ Πατριαρχεῖον ὅμως, προβάλλον
 ἀσυλλογίστως ὡς αἰτίαν δῆθεν τῆς καταργήσεως τὴν συχνὴν ταύτην τοῦ
 Ἀρχιεπισκόπου ἀλλαγὴν, ἵνα ἐπιβαρύνῃ αὐτὴν, λέγει ἀσυστόλως,
 ὅτι ἐγένετο, παρὰ τοὺς θεῖους κανόνας, ἄνευ ψήφου καὶ
 γνώμης τῶν περὶ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀρχιερέων,
 τρόπων ληστρικῶν καὶ ἀρπακτικῶν, λησμονοῦν πολὺ ταχέως,
 ὅτι ὁ μόνος τοιοῦτον τρόπον γενόμενος Ἀρχιεπίσκοπος ἦν ὁ Μέγας
 Πρωτοσύγκελλος αὐτοῦ κ. ὁ ἄρ. Ἀνανίας.

2 Τὸ ρηθὲν ἔγγραφο ἀναφέρει ἐπομένως, ὅτι διὰ τὰς προεκτεθείσας αἰ-
 τίας προσέδραμον εἰς Βασιλεύουσαν ὅτε Ἀρχιεπίσκοπος Ἀρσένιος, καὶ οἱ
 ὑπ' αὐτὸν Μητροπολιταὶ καὶ Ἐπίσκοποι, οὓς καί, πρὸς
 πλειοτέραν δῆθεν σαφήνειαν, κατ' ὄνομα ἀπαριθμεῖ, καὶ ὅτι ὁ μὲν Ἀρσένιος
 παρρητήθη, οἱ δὲ Μητροπολιταὶ διὰ κοινῆς αὐτῶν καὶ τῶν ὑφ'
 ἑαυτοῦς χριστιανῶν ἐνοφραγίστου ἀναφορᾶς, δεό-
 μνοι τῷ ὕψει τοῦ Κραταιοτάτου Ἰσχυροῦ ὑπὲρ τῆς κοινῆς αὐτῶν τε καὶ
 τῶν ὑπ' αὐτοῦς χριστιανῶν σωτηρίας, ἐξήτησαν τὴν ὑποταγὴν
 αὐτῶν πρὸς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, κατείστηκον ὡς ἔσθλησαν.

Ἴδου λοιπὸν ἡ κοινὴ δι' ἀναφορᾶς αἰτήσεις κλήρου τε
 καὶ λαοῦ τῆς ἐπαρχίας ἣν προβάλλουσιν οἱ τὸ Πατριαρχεῖον δι-
 καιολογοῦντες. Δόξα σοι ὁ Θεός! ἀνεύρομεν αὐτήν! Τίς δὲ βεβαιοῖ τὴν ὑ-
 παρξιν ταύτης; Αὐτὸ τὸ Πατριαρχεῖον, αὐτὴ ἡ ἱερά τότε Σύνοδος. Ἐπειδὴ
 δὲ χεῖλη ἱερέως, μάλιστα δὲ Ἀρχιερέων, οὐ ψεύδον-
 ται, ἀνάγκη νὰ πιστεῦσωμεν αὐτήν.

Ἄλλ' ἐν τοσοῦτῳ ἄς παραθέσωμεν ὀλίγον τὸ Γ' τοῦτο ἔγγραφο πρὸς

Παρθένιος	1644—1646	»	2
Ἰωαννίκιος	1646—1647	»	1
Παρθένιος	1647—1650	»	3
Ἰωαννίκιος	1650—1651	»	1
Κύριλλος	1651—1651	»	18/365
Ἀθανάσιος	1651—1651	»	15/365
Παΐσιος	1651—1652	»	9/12

Δὲν θέλομεν νὰ προχωρήσωμεν περαιτέρω διὰ τὸ ἀσκανδάλιστον ἀρ-
 κοῦσιν ἄλλως ταῦτα ἐν' ἀποδείξωσι τίνες οἱ συνεχέστερον ἀλλασσόμενοι, οἱ
 Ἀρχιεπίσκοποι Ἀχριδῶν, ἢ οἱ Οἰκουμενικοὶ Πατριάρχαι.

τὸ Β' ἐκεῖνο τὸ συμφωνητικόν, καὶ ἄς ἐνοησωμεν καλλίτερον τὸ πρᾶγμα πῶς ἐγένετο.

Τὸ μὲν Β' λοιπὸν ἐκεῖνο ἔγγραφον ὑπογράφεται καὶ σφραγίζεται ἀτομικῶς ὑπὸ ἑξ ἰσχυρῶν ἀρχιερέων τῶν Καστορίας, Βοδενῶν, Κορυτζᾶς, Τιβερίουπόλεως (Στρομνίτζης), Σισανίου καὶ Γρεβενῶν, διαλαμβάνει δὲ, ὅτι προσφέρεται εἰς χεῖρας τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς ἱεραῆς Συνόδου· τὸ δὲ Γ' τοῦτο ἔγγραφον, ἐπαριθμῶν πρῶτον, ὅτι ὅλοι οἱ Ἀρχιερεῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν ἦσαν δεκατρεῖς (1), διαλαμβάνει ὅτι ἡ πρὸς αἴτησιν τῆς καταργήσεως ἀναφορὰ ἔφερε τὰς ὑπογραφὰς καὶ σφραγίδας τῶν αὐτῶν πάλιν ἑξ Ἀρχιερέων, (ἐχόντων ὅμως, λέγει, τοῦ μὲν Βοδενῶν, καὶ τεσσάρων ἄλλων· τοῦ δὲ Στρομνίτζης, καὶ ἐνὸς πέμπτου τὰς γνώμας,) πρὸς δὲ καὶ τὰς ὑπογραφὰς καὶ σφραγίδας τῶν ὑπ' αὐτοὺς χριστιανῶν, καὶ ὅτι ἐπεδόθη τῷ ὕψει τοῦ Κραταιοτάτου Ἀνακτος.

Ἐκ τῆς παραθέσεως ταύτης ἐξάγεται ἀριθμήτως, ὅτι ἡ περὶ τῆς τοῦ Πατριαρχικοῦ τοῦτο ἔγγραφον ὁμιλίαν ἀναφορὰ ἦτον ἄλλη, καὶ ἄλλη ἡ τὸ συμφωνητικὸν ἐκεῖνο ἀποτελοῦσα· ὅτι ἡ μὲν ἦτο κοινὴ, ἡ δὲ ἦτο μερικὴ καὶ ὅτι ἡ μερικὴ μόνον ἐδόθη εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, ἡ κοινὴ δὲ ἐπεδόθη εἰς τὸ Βασιλείον Κράτος. Ἄρα ἡ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ δὲν εἶχε κοινήν ἀναφορὰν διὰ νὰ ἐνεργήσῃ αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ τὴν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καταργήσιν, διὰ τοῦτο καὶ μῆτε ἀναφέρει ὅτι αὐτὴ κατήργησε καὶ ἑαυτὴν προσήρτησεν αὐτῇ, ἀλλ' ὅτι, κατὰ συνέπειαν τῆς πρὸς τὸ βασιλείον Κράτος δοθείσης ἀναφορᾶς, τῆς δεήσεως τῶν ἀναφερομένων εἰσακουσθείσης (παρὰ τοῦ β. Κράτους βεβαίως), κατηργήθη (ὑπ' αὐτοῦ τούτου δηλονότι) καὶ ἀπεσβέσθη τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐκ τῶν βασιλικῶν πινάκων,

(1) Ὁ Ὅσιος Βελεγράδιον Κύρ Ἀνθιμος ἐν τῇ προμνησθείσῃ αὐτοῦ περιγραφῇ (σελ. 121—122), ἐπαριθμεῖ, κατὰ τὸν Δοσίθεον (Βιβλ. ἐ. Κερ. κ'. σελ. 508 περὶ τῶν ἐν Ἱεροσ. Πατριαρχῶν) καὶ τὸν Χρύσανθον (σελ. 87 Συνταγμ. περὶ ὄψικ. κληρ. καὶ ἀρχαντ. Μ. Ἐκκλ. 1778· Βενετία), ἐκτὸς τῆς ἐπαρχίας Δυρραχίου, (ἧτις ὅτε μὲν ἐδιοικεῖτο ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀχριδῶν, ὅτε δὲ ὑπὸ ἰδίου Μητροπολίτου), ὀκτώ Μητροπολίτας, τοὺς Καστορίας, Βελεγράδων, Κορυτζᾶς, καὶ Σελασφόρου, Γρεβενῶν, Σισανίου, Βοδενῶν καὶ Πελαγονείας, καὶ ἐννέα ἐπισκόπους τοὺς Δεβρῶν, Μογλενῶν, Βελισσοῦ, Πρεσπῶν, Δυλῶνος, Κανίων, Κιτζάβων, Μελεσοχού, καὶ Γκόρα-Μόκρας.

ὥστε ΜΗΔΕΠΟΤΕ ΩΣ ΓΕΝΟΜΕΝΟΝ ΛΟΓΙΖΕΣΘΑΙ, αἱ δὲ ὑπ' αὐτὴν Μητροπόλεις ὑπετάγησαν τῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ. Τὸ δὲ συμπέρασμα ἐξ ὅλων τούτων εἶναι ὅτι ἢ διὰ κοινῆς αἰτήσεως, ὡς λέγουσι, γενομένη κατάργησις τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν καὶ ἢ τῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ προσάρτησις τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ Μητροπόλεων καὶ Ἐπισκοπῶν, οὐκ ἐτελέσθη ἐκκλησιαστικῶς ἀλλὰ πολιτικῶς (1). Τοῦτο εἶναι μέγα πρακτικὸν μάθημα διὰ τοὺς Βουλγάρους σήμερον, καὶ σημειώσατέ το.

Ἄς ἐξετάσωμεν ἤδη καὶ τὰ τῆς κοινῆς ταύτης αἰτήσεως καὶ ἀναφορᾶς, ἵνα κατανοήσωμεν ὅποια τις ἦν.

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐγγραφον τῆς Συνόδου λέγει, ὅτι οἱ συνυπογράφαντες τὴν ἀναφορὰν ἐκείνην ἐξ ἀρχιερεῖς εἶχον καὶ τὰς γνώμας πέντε ἄλλων ἀρχιερέων, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν βεβαίως ἀπόντων. Εἰ τοῦτο ἦν ἀληθές, διατί οἱ ἐξ ἐκείνοι ἀρχιερεῖς δὲν ἀνέφερον τοῦτο καὶ ἐν τῷ συμφωνητικῷ αὐτῶν; καὶ διατί ἐν αὐτῷ ὠμίλησαν μόνον ἐν ὀνόματι αὐτῶν καὶ διὰ τὸ ἄτομον αὐτῶν, λέγοντες: « ἐπροξενήθησαν εἰς ἡμᾶς ἀνυπόφοροι ζημίαι, ἐκ τῶν ὁποίων καὶ τὴν ζωὴν μᾶς ἐβαρύνθημεν· ὅθεν δεῖν, » ἐγνωμεν ἐξαγοράσασθαι τὴν ἡσυχίαν ἡμῶν· διὸ συμφωνοῦμεν νὰ παρακαλέσωμεν κτλ.; ἢ διατί οἱ ἀπόντες ἐκείνοι ἀρχιερεῖς εἰ συνεφρόνουν, δὲν ἔστειλαν ἐπὶ τούτῳ ἐιδόγραφον αὐτῶν ἀναφορὰν πρὸς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν ἢ πρὸς τὴν Ὑψ. Πύλιν; ἢ τὸ πρᾶγμα ἦτο τόσοσ ὀλίγον σπουδαῖον, ὥστε καὶ προφορικὴ τάχα ἐπιτροπικὴ εἰς τοὺς συναδέλφους αὐτῶν ἐθεωρεῖτο ἱκανή; διατί τέλος πάντων οἱ ἐξ ἐκείνοι ἀρχιερεῖς, ἐὰν ὄντως εἶχον τὴν ἐντολὴν καὶ γνώμην καὶ τῶν ἄλλων, γράφοντες μετὰ τῆς κατάργησις τῆ 12 Φεβρουαρίου 1767 πρὸς τὸν ἕνα ἐκ τούτων, τὸν Βελεγράδων Ἰωάσαφ, τῷ ὀμιλοῦσι περὶ τῶν αἰτιῶν τῆς καταργήσεως καὶ περὶ τῆς καταργήσεως αὐτῆς, ὡς περὶ πραγμάτων ὅλως ἀγνώστων εἰς αὐτόν, λέγοντες: « πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν σᾶς εἶχομεν γράψῃ ὅλα τὰ νέα, δηλ. » τὰς καταδρομὰς καὶ τὰς ἐνοχλήσεις, ὁποῦ ὑπὸ τῶν χρεωφει-

(1) Ἦδη εἶδομεν ἀνωτέρω ὅτι καὶ οἱ ἐξ ἐκείνοι ἀρχιερεῖς ἐν τῇ πρὸς τὸν Βελεγράδων ἐπιστολῇ των, εἰδοποιοῦντες τὰ νέα, ἐγραφον ταῦτα ἀμὲ πάντοίους τρόπους ἐπασχίσαμεν παρακαλοῦντε τὴν Ὑψηλὴν Πόρταν νὰ προστάξῃ τὸν Παναγιώτην νὰ μᾶς δεχθῇ, καὶ γιγνομένης τῆς προσταγῆς, μᾶς ἐδέχθη μετ' ἰλαρὸν πρόσωπον »

» λετῶν ἐδοκιμάσαμεν, καὶ τέλος ὅτι μὲ παντοίους τρόπους ἐ-
 » πασχίσαμεν νὰ παρακαλέσωμεν τὴν Ὑψ. Πόρταν νὰ προ-
 » στάξῃ» . . . κτλ.; (1).

Ἄς προχωρήσωμεν.

Τὸ αὐτὸ ἔγγραφόν διαλαμβάνει, ὅτι ἡ κοινὴ ἐκείνη ἀναφορὰ ἦν ἐ-
 σφραγισμένη καὶ παρὰ τῶν ὑπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς ἐκείνου
 χριστιανῶν. Τίνες ἄρα γε οὗτοι οἱ χριστιανοί, καὶ πόσοι, καὶ τίνων
 ἐπαρχιῶν καὶ πόλεων καὶ χωριῶν, καὶ πῶς οἱ χριστιανοὶ δεκατριῶν
 ἐπαρχιῶν ἠδυνήθησαν νὰ συνοπογραφῶσιν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ἀναφορᾷ;
 Τὰ οὐσιώδη ταῦτα ζητήματα οὐδὲ τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο μᾶς λύει, οὐδὲ νο-
 μίζομεν δυνατὴν τὴν λύσιν αὐτῶν παρ' οἰουδήτινος· ἐκτὸς ἐὰν ὑποθέσωμεν
 ὅτι αὕτη ἡ λεγομένη κοινὴ τῶν ἐπαρχιῶν ἀναφορὰ ἦτον ὁμοία
 ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἐν ἔτει 1763 ἐπέδωκεν, ὡς γράφει ὁ Κώδης τοῦ Πα-
 τριαρχείου, τὸ σύστημα τῶν ἐνταῦθα γουναράδων τῆς Ἀχρίδος εἰς τὸ
 βασίλειον Κράτος διὰ νὰ διορισθῇ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀχριδῶν ὁ Μέγας Πρω-
 τος ὑγκελλος τοῦ Πατριαρχείου (2). Τότε ἐννοοῦμεν, καὶ ἐννοεῖ πᾶς τις εὐ-
 κολώτατα, καὶ ὁποία τις ἦτον ἡ ἀναφορὰ, καὶ πῶς ἐνηργήθη, καὶ ὑπὸ τίνων
 ἔγγραψεν καὶ ἐσφραγίσθη.

Ἐκ πάντων τούτων συμπεραίνεται καὶ πάλιν ὅτι, ἐὰν ὄντως ὑπῆρξεν τοι-
 αῦτη κοινὴ ἀναφορὰ δοθεῖσα εἰς τὸ βασίλειον Κράτος, αὕτη ἦτον ὑπογε-
 γραμμένη ἢ ἐσφραγισμένη ὑπὸ τῶν συνομωτῶν ἐκείνων ἐξ Γραικῶν ἀρχιερέων
 καὶ ὑπὸ τινων Ἀχριδιανῶν Γραικῶν ἢ Βλάχων ἢ καὶ ἠγορασμένων Βουλ-
 γάρων τοῦ ἐν Βασιλευούσῃ συστήματος τῶν γουναράδων. Τὸ δὲ σύστημα
 τῶν γουναράδων, ἕκαστος γνωρίζει πόσην ὑπόληψιν καὶ ἐπιρροὴν εἶχε τότε
 ἐν Βασιλευούσῃ.

Ἄλλ' ἄρα γε ὑπῆρξεν ὅλως, καὶ ἐδόθη εἰς τὸ βασίλειον Κράτος μία τοι-
 αῦτη ἀναφορὰ;

Ἡ ἐρώτησις αὕτη εἶναι τῷ ὄντι παράτολμος ἀπέναντι τῆς βεβαιώσεως
 τοῦ Συνοδικοῦ ἔγγραφου. Ἄλλ' ἄς πιστεύσωσιν οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν, ὅτι
 ποιοῦμεν ταύτην, οὐ τοσοῦτον ὡς ἀμφιβάλλοντες ἕνεκα τοσοῦτων ἄλλων
 βεβαιώσεων αὐτοῦ ἐξελεγχθεισῶν μὴ ἀληθῶν, ὅσον διότι ἀνελάβομεν ἀπέ-

(1). Ἴδε ἀνωτέρω ὁλόκληρον τὸ γράμμα τοῦτο τῶν ἐξ ἀρχιερέων.

(2). Ἴδε ἀνωτέρω.

ναντι τοῦ δημοσίου τὴν ὑπόσχεσιν καὶ τὴν εὐθύνην τοῦ νὰ ἐρευνήσωμεν τὴν ἀλήθειαν καὶ ὅλην τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ὁ δὲ κανὼν καὶ ἡ μέθοδος τῆς ἐρεύνης αὐτῆς ἀπαιτεῖ ἀναγκαίως νὰ ρίψωμεν βλέμμα καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν ἐγγράφων τῆς Ὑψ. Κυβερνήσεως, πρὸς ἃν λέγουσιν ὅτι ἐδόθη ἡ ῥηθεῖσα ἀναφορά, ἵνα ἴδωμεν ἐὰν καὶ ἐν αὐταῖς περιέχεται τι περὶ αὐτῆς, ὡς ἔθος ἐπικρατεῖ παρὰ τῇ Ὑψ. Κυβερνήσει νὰ ἀναφέρῃ πάντοτε τὴν αἴτησιν, ἐφ' ἧς ἐκδίδει τὸ ἔγγραφο.

Πρῶτον τοιοῦτον τῆς Κυβερνήσεως ἔγγραφο ἐύρισκομεν τὸ ἔκτοτε πρὸς ἕκαστον τῶν νεωστὶ διοριζομένων Οἴκουμ. Πατριαρχῶν ἐκδιδόμενον βασιλικὸν περάτιον, τὸ ὁποῖον ἀναγνόντες μετὰ προσοχῆς, εἶδομεν ὅτι διαλαμβάνει ἐν συνόψει περὶ τοῦ προκειμένου τάδε: α Παρατηρηθέντων τῶν ἐν τῷ βυβλικῷ φυλακτηρίῳ ἐυρισκομένων βιβλίων τοῦ μουκαταᾶ τῶν Ἐπισκόπων, εὐρέθη ὅτι ἐγένετο δερκεν ἄρι (σημείωσις ἐν περιθωρίῳ) ἵνα τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Ὀχριδος (1) μετὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῷ ἢ προσηρημένον τῷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πατριαρχεῖῳ ὅτι προσηρηθήσων οὕτως αὐτῷ ὅσον αἱ τῷ Πατριαρχεῖῳ τῆς Ὀχριδος ὅσον καὶ αἱ τῷ Ἰπεκίου ὑποκείμεναι καὶ ἐπαριθμοῦμαι ἐπαρχίαι καὶ χῶραι ὅτι ἡ τούτων ὑποταγὴ τῷ Κωνσταντινουπόλεως Πατριαρχεῖῳ ἐζητήθη ΔΙ' ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΜΑΧΖΑΡΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ, παρακαλοῦντων νὰ γίνῃ προταγὴ διὰ νὰ ἐγγραφῇ ἡ ὑποταγὴ αὕτη εἰς τὰ περάτια τῶν ὅτι κατὰ συνέπειαν τούτου ἐξεδόθη ὑψηλὸς ὄρισμός, καὶ ἡ πρότασις αὕτη κατεχωρίσθη καὶ ἐνεγράφη ὅπου ἀνήκει, καὶ διὰ τοῦτο κανεὶς ποτὲ νὰ μὴ τολμήσῃ νὰ πράξῃ τι ἐναντίον τοῦ ὑψηλοῦ τούτου ὁρισμοῦ καὶ ἂν ποτε φανῇ ἀναφορά καὶ ἀπόφασις, ὅπως τὰ Πατριαρχεῖα Ἰπεκίου καὶ Ὀχριδος ἀποσπασθῶσι τοῦ Κεσιχανέ (Πατριαρχεῖου) καὶ δοθῶσιν εἰς ἄλλον, νὰ μὴ γίνωνται δεκτά.»

Βλέπει ἐνταῦθα, φίλε ἀναγνώστα, ὅτι περὶ ἀναφορᾶς κοινῆς ἡ μερικῆς δοθείσης ἐκ μέρους κλήρου καὶ λαοῦ πῶν ἐπαρχιῶν Πεκίου καὶ Ἀχριδῶν, μὴδὲ καν λόγος γίνεται μᾶς λέγει δὲ ῥή-

(1) Ὡς ἕκαστος ἐνταῦθα βλέπει, ἡ Ὄθωμανικὴ Κυβέρνησις ὠνόμαζε τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀχριδῶν καὶ τὴν τοῦ Πεκίου Πατριαρχεῖα, τὴν δὲ πρωτεύουσαν τῆς πρώτης ἐκάλει, συμφώνως τῇ ἐπιτοπίῳ Βουλγαρικῇ φωνῇ, Ὀχριδα, καὶ οὐχὶ Ἀχρίδα.

τῶς αὐτὸ τὸ Πατριαρχικὸν περάτιον, ὅτι ἡ κατάργησις τῶν δύο τούτων αὐτοκεφάλων Ἀρχιεπισκοπῶν ἐγένετο κατ' αἵτησιν καὶ πρότασιν δι' ἀναφορᾶς καὶ μαχζαρίου αὐτοῦ τοῦ Οἴκου μενικοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς περὶ αὐτὸν Συνόδου. Ποῦ λοιπὸν αἱ διαβεβαιώσεις ἐκείναι τοῦ προδιαληφθέντος Γ' ἐγγράφου τοῦ Πατριαρχείου;

Τοῦτο ἰδόντες καὶ αναγνόντες ἡμεῖς, εἶχομεν πᾶν δίκαιον νὰ κηρύξωμεν τὰς διαβεβαιώσεις ταύτας τοῦ Πατριαρχικοῦ ἐγγράφου ὡς μὴ εἰλικρινεῖς· ἀλλ' ὅμως, συλλογισθέντες πάλιν μήπως κατὰ λάθος τοῦτο οὕτως ἐσημειώθη ἐν τῷ Πατριαρχικῷ περατείῳ, ἡμεῖς ἀνστέϊλαμεν ἔτι μικρὸν τὴν περὶ τούτου ἀπόφασίν μας, καὶ ἠθελήσαμεν νὰ προβῶμεν εἰς τὰς ἐρεῦνας ἡμῶν ἔτι περαιτέρω. Ἀπετάθημεν λοιπὸν πρὸς αὐτὴν τὴν Σεβαστὴν ἡμῶν Ὑψηλὴν Κυβέρνησιν, παρακαλοῦντες ὅπως εὐαρεστουμένη δώσῃ ἡμῖν ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς ἐξηγήμενον ἀντίγραφον τοῦ Ὑψηλοῦ Ὄρισμοῦ, δι' οὗ καταργήθησαν αἱ εἰρημέναι Ἀρχιεπισκοπαί. Ἀποδεκτῆς δὲ γενομένης τῆς αἰτήσεως ἡμῶν, καὶ ἐρεύνης εἰς τὰ ἀρχεῖα γενομένης, μᾶς ἐδόθη ἐπίσημος ἀπάντησις, ὅτι Ὑψηλὸς μὲν Ὄρισμός, ἦτοι φερμάνιον, ἐπὶ τῇ καταργήσει αὐτῶν οὐχ εὐρηται· εὐρηται δὲ ἡ προμνησθεῖσα ἐν περὶ θωρίῳ σημείωσις (δερκενάρι), ἧς καὶ ἀντίγραφον μᾶς ἐδόθη, μᾶς ἐδόθη δὲ προσέτι καὶ ἀντίγραφον τοῦ περατίου δι' οὗ ἀποκατέστη ὁ πρῶτος μετὰ τὴν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν κατάργησιν Μητροπολιτῆς Δυρραχίου Γρηγόριος.

Ἐννοεῖ ὁ ἀναγνώστης ἡμῶν μετὰ πόσης προσοχῆς καὶ περιεργείας ἀνέγνωμεν τὰ δύο ταῦτα ἀγνωστα ἡμῖν ἕως ἄρτι ἐγγραφα τῆς Ὑψηλῆς Κυβερνήσεως. Τί δὲ εὐρομεν ἐν αὐτοῖς; Οὐδὲν ἄλλο ἢ ὅ,τι καὶ ἐν τῷ Πατριαρχικῷ περατίῳ, δηλαδὴ, ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος κατάργησις ἐγένετο κατ' αἵτησιν τοῦ Οἴκου μενικοῦ Πατριαρχείου δι' ἀναφορᾶς καὶ μαχζαρίου τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχου καὶ τῆς περὶ αὐτὸν ἀγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου. Ἴνα δὲ μὴ ἀμφιβάλλῃ ὁ ἀναγνώστης ἡμῶν περὶ τῆς πικρᾶς ταύτης ἀληθείας τῶν λεγομένων ἡμῶν, παραθέτομεν ἐνταῦθα αὐτολεξεῖ ἐν ἀποσπάσματι μετὰ φρασιν αὐτῶν ἐνὶ θατέρῳ ὁμοίῳ ὡς πρὸς τὸ προκείμενον ζήτημα. Ἴδου αὕτη.

α Ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχου καὶ ἡ ἐν τῇ εὐδαίμονι Βασιλίδι πόλει διαμένουσα Σύνοδος τῶν Μητροπολιτῶν ἐπέδωκαν ἐνσφράγιστον ἀναφορὰν εἰς τὸ

» Διὰ νιχομαϊοὺν λέγοντες ὅτι ἀπό τινος καιροῦ
 » ραδιοῦργοί τινες τοὺς Πατριάρχας τῆς Ὀχρίδος, ὡς ἐμπόρευμα θεω-
 » ροῦντες, συχνὰ συχνὰ ἔπαυον, καὶ ἀντ' αὐτῶν ἄλλους ἀνικάνους διάρ-
 » ζον, ὁμολογίας παρ' αὐτῶν λαμβάνοντες, καὶ οὕτως, ἐκτὸς ὅτι τὸ Πα-
 » τριαρχεῖον ἐκεῖνο κατεποντίσθη ὑπὸ βαρυτάτων χρεῶν καὶ κατήντησεν
 » εἰς βαθμὸν τοῦ νὰ ἀμηχανῇ πλέον πρὸς τε τὴν τῶν πραγμάτων διοί-
 » κησιν καὶ τὴν τῶν νόμων τήρησιν καὶ ἐδραΐωσιν, εἶναι φανερὸν ὅτι καὶ
 » αἱ κακώσεις καὶ καταδυναστεύσεις εἰς ἃς ὑπέπεσαν οἱ ὑπ' αὐτὸ διατε-
 » λοῦντες Μητροπολίται καὶ πτωχοὶ ὑπήκοοι, πέρασ μὴ ἔχουσαι, θέλουσι
 » φέρει αὐτοὺς εἰς κατάστασιν ἀθλίαν καὶ εἰς θέσιν ὅλως ἀνοικονόμητον
 » καὶ ἀδιόρθωτον· ὅθεν γνῶμη καὶ βουλῇ τῶν ὑπὸ τὸ Πατριαρ-
 » χεῖον τῆς Ὀχρίδος πεπληγωμένων ὑπηκόων, ἰκεσία
 » τοῦ Πατριάρχου αὐτῶν Ἀρσενίου, καὶ αἰτήσῃ τῶν ὑπ'
 » αὐτὸν Μητροπολιτῶν δι' ἐνσφραγίστου μαχζαρίου,
 » παρεκάλεσαν ἔν' ἀκυρωθῇ μὲν καὶ ἀθεσθῇ ἐκ τῶν βιβλίων ἢ ἐγγραφῆ
 » τοῦ εἰρημένου Πατριαρχείου, νὰ προστεθῇ δὲ τῇ ὑπ' αὐτὸ κλίμα εἰς τὸ
 » Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως, ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ νὰ ἀναδεχθῇ καὶ
 » πληρῶνῃ τοῦτο πρὸς τὸν βασιλικὸν χαζινὲν τὰ . . . εἰθισμένα ἐκείνου
 » δόσηματα, τὸ δὲ Πατριαρχεῖον τῆς Ὀχρίδος ὅλως νὰ καταργηθῇ, καὶ
 » ἐὰν τοῦ λοιποῦ ἐπὶ προσθήκῃ δόσιμάτων ἢ ἄλλῃ δο-
 » λιότητι καὶ προφάσει γίνῃ ἐκ μέρους ἄλλων αἰτη-
 » σις ἔν' ἀνανεωθῇ τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Ὀχρίδος,
 » οἱ τοιοῦτοι μὴ δόλως νὰ εἰσακούωνται.

» Συνεπεία τῆς αἰτήσεως ταύτης, ἐγένετο ὑψηλὸς ὄρισμός, καὶ ἀφηρέθη
 » μὲν καὶ ἐσθεσθῆ ἐν τοῖς βιβλίοις ἢ ἐγγραφῇ
 » τοῦ εἰρημένου Πατριαρχείου, προστεθῆ δὲ τῷ τῆς
 » Κωνσταντινουπόλεως Ῥωμαϊκῷ Πατριαρχεῖῳ ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ νὰ πλη-
 » ρῶνῃ τοῦτο πρὸς τὸν βασιλικὸν χαζινὲν ὅλα τὰ εἰς ὄνομα ἐκείνου ἐγγε-
 » γραμμένα δόσηματα τῶν 163000 ἄσπρων κατ' ἀποκοπήν, καὶ τοῦ δη-
 » μοσίου δώρου τῶν 100000 ἄσπρων . . . καὶ ἐσημειώθη ἐν περιθωρίῳ ὅ-
 » που ἀνήκει τὸ τοιοῦτον σουρούτι, ὥστε ἔσαι ἀναφοραὶ ἐναντίον τούτου
 » ἤθελον ἐλθεῖ, νὰ μὴ λαμβάνωνται παντελῶς εἰς σημείωσιν, καὶ ἐὰν ὁ-
 » πωσδήποτε τοιαῦται ἀναφοραὶ παρουσιασθῶσι, νὰ κρατῶνται εἰς τὸ γρα-
 » φεῖον, καὶ νὰ δίδηται ἀρνητικὴ ἀπάντησις εἰς τοὺς ἀναφερομένους, τὸ δὲ

» εἰρημένον σουρούτι νὰ ἐγγραφῆ ὅπου ἀνήκει, καὶ νὰ ᾗ ἐν χρήσει μὲ-
» χρις οὐ δόξη τῷ Ἀγίῳ Θεῷ, κτλ.»

Ἐνταῦθα πλέον, φίλε ἀναγνώστα, οὐδ' ἡμεῖς ἀμφιβάλλομεν, οὐδ' ἄλλος
τις δύναται νὰ ἀμφιβάλλῃ, ὅτι ἡ κατάργχις τῆς Ἀρχιεπι-
σκοπῆς Ἀχριδῶν, καὶ ἡ προσάρτησις αὐτῆς τε
καὶ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ Μητροπόλεων καὶ ἐ-
πισκοπῶν τῷ Οἴκῳ Πατριαρχείῳ ἐγένετο ὑπὸ
τῆς Ὑψ. Πύλης κατ' αἰτήσιν αὐτοῦ **ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ**
ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ δι' ἀναφορᾶς, οὐχὶ τοῦ κλήρου καὶ
τοῦ λαοῦ ἐκείνων τῶν ἐπαρχιῶν, ἀλλ' **ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ**
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΑΥΤΟΝ ΙΕΡΑΣ ΣΥ-
ΝΟΔΟΥ, οἵτινες ὅμως, ἵνα δικαιολογήσωσι τὴν αἴτησιν αὐτῶν, ἔγραψαν
ἐν τῇ ἀναφορᾷ αὐτῶν, ὅτι τοῦτο ἐγένετο γνῶμη καὶ βουλῇ τῶν
ἐκεῖ ὑπηκόων, ἰκεσία τοῦ Πατριάρχου τῆς Ὀχριδος Ἀρ-
σενίου, καὶ αἰτήσιν τῶν ὑπ' αὐτὸν Μητροπολιτῶν δι'
ἐνσφραγίστου μαχζαρίου, ἡμεῖς δ' ἐκ τῶν προηγουμένων ἐπιθεω-
ρηθέντων Πατριαρχικῶν ἐγγράφων ἤδη γνωρίζομεν, ὅτι ἡ μὲν γνῶμη
καὶ βουλὴ τῶν ἐκεῖ χριστιανῶν οὐδαμῶς οὐδόλως ἐξεφράσθη, ἡ
δὲ τοῦ Πατριάρχου Ἀρσενίου ἰκεσία οὐκ ἦν ἄλλο ἢ ἡ παραί-
τησις αὐτοῦ, καὶ ἡ δι' ἐνσφραγίστου μαχζαρίου αἰτήσις
τῶν ὑπ' αὐτὸν Μητροπολιτῶν συνίστατο εἰς τὸ συμφωνητι-
κὸν τῶν ἐξ ἐκείνων Μητροπολιτῶν (1). Τούτου δὲ καὶ ἡλίθου φα-
εινότερον ἤδη ἀποδειχθέντος, δὲν μένει νὰ παρατηρήσωμεν ἢ ὅτι καὶ ἐν τῇ
ἀναφορᾷ αὐτοῦ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὑποβάλλει ὡς μόνην ἀνάγκην
τῆς καταργήσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν τὴν ἀθλίαν καὶ ἀνοι-
κονόμητον κατάστασιν τῶν ἐκεῖ Μητροπολιτῶν τε καὶ
χριστιανῶν ὡς ἐκ τῶν βαρυτάτων χρεῶν εἰς αὐτοὺς ὑπέ-
πεσαν ἕνεκα τῆς ἀπό τινος καιροῦ συχνὰ συχνὰ γενόμενης
τῶν Ἀρχιεπισκόπων ἀλλαγῆς, ἐν ᾧ ὁ κρίσιμος σκοπὸς τοῦ Πα-
τριάρχου Σαμουὴλ ἦτο νὰ συμμετάσχωσι καὶ οἱ χριστιανοὶ ἐκεῖνοι τῆς δια-

(1) Ὅτι δὲ ταῦτα ἦσαν, καὶ οὐχὶ ἄλλα, τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐγγραφά, τοῦτο καὶ ῥητῶς μᾶς λέγει ὁ Ἅγιος Βελεγράδων κὺρ Ἀνθίμος ἐπαριθμῶν αὐτὰ ἐν τῇ προμνηθεύσῃ Περιγραφῇ αὐτοῦ, σελ. 93-94.

νομῆς τοῦ ὑπερόγκου καὶ τῶν τῆς Αἰγύπτου πυραμίδων ὑπερογκοτέρου χρέους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς τὸ ὠνόμασεν αὐτὸς ὁ Πατριάρχης Σαμουήλ ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ αὐτοῦ περὶ τῆς διανομῆς ταύτης ἐπιστολῇ(1)· εἶναι δὲ προσέτι βέβαιον, ὅτι, ἵνα εὐκολώτερον πείσῃ τὴν Ὑψηλὴν Πύλιν εἰς τὴν προσάρτησιν τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριαρχείῳ, παρίστα προφορικῶς, ἰδίᾳ τε καὶ διὰ τοῦ τότε Μεγάλου Διερμηνέως Ἰωάννου Ὑψηλάντου, ὅτι καὶ πολιτικῶς τοῦτο ἐσύμφερε τῷ βασιλείῳ Κράτει, ἐν ᾧ κυρίως ἐθηρεύετο τὸ συμφέρον τοῦ Ἑλληνισμοῦ (2).

Πρὶν τελειώσωμεν τὰ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, καλὸν εἶναι νὰ σημειώσωμεν ὅτι ὁ προνοητικὸς ἐκεῖνος Πατριάρχης, ἵνα ἀσφαλίῃ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα τὴν τῷ θρόνῳ αὐτῷ προσάρτησιν τοῦ κλίματος ἐκείνου, ἐζήτησε καὶ ἡ Ὑψηλὴ Κυβέρνησις ἐπένευσε νὰ σβεσθῇ ἡ ἐγγραφή τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ὁχριδος ἐκ τῶν βιβλίων τοῦ βασιλικοῦ Διβανίου. Τοῦτο δ' ἐπειτα καὶ αὐτὸς θέλων νὰ δηλοποιήσῃ, κατεχώρησεν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐξετασθέντι ἡμῖν Γ' ἐγγράφῳ τοῦ Πατριαρχικοῦ Κώδικος (3) καὶ τὰς φράσεις ταύτας ἀσάφως δὲ καὶ τῆς ποτὲ Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν μετὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ Μητροπόλεων εἰς ἐν τῆς Ἐκκλησίας σῶμα συναρμολογηθῆσιν, ὥστε εἶναι καὶ λέγεσθαι τούτῳθεν καὶ εἰς τὸν πᾶσι τῆς ἁπαντα αἰῶνα Μητροπόλεις ὑποκείμεναι τῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ . . . τοῦ δὲ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ὀνόματος ἀποξεσθῆναι τῶν βασιλικῶν πινάκων ἢ μὴ ἀρκεσθεῖς ὁμῶς εἰς τοῦτο, ἐπρόσθεσε καὶ τὰς λέξεις ταύτας: « καὶ ὡς μὴ δέποτε γεγονότος λογιζομένου! αἱ ὁποῖαι ὡς ἐξερχόμεναι ἐκ στόματος Πατριαρχοῦ καὶ Συνόδου εἰσι λίαν ἀξιοσημεῖωτοι, διότι ὑποθέτουσιν ὅτι οἱ ἄγιοι οὗτοι ἄνδρες εἶχον τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ δώσωσι παραπληρωματικῶς εἰς τὴν βασιλικήν, ὡς τὴν ὀνομάζουσι, Νεαρὰν τοῦ Σουλτάνου ὀπισθενεργὸν δύναμιν μέχρι καὶ τῶν χρόνων τοῦ Μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, καὶ ἐκέκταντο τὴν ὑπερφυσικὴν δύναμιν τοῦ νὰ ἐξαλείψωσιν ἐκ τῶν σελίδων τῆς ὅλης ἱστορίας τὴν ποτὲ

(1) Ἰδε Ζαχαρίου Μαθα. Ἱστορ. Κατάλογ. τῶν Ἐκωνστ. Πατριαρχῶν σελ. 253-254.

(2) Ἰδε Ἰω. Φιλημ. Ἱστορ. δοκίμ. Ἑλλ. ἐπαναστ. Προλεγόμενα, καὶ Κεφ. ἄ σελ. 2, 3, 4 καὶ 5 τοῦ ἁ Τόμου.

(3) Ἰδ' ἀνωτέρω.

ὑπαρξίν τῆς εἰρημένης Ἀρχιεπισκοπῆς, ἀλλ' ὁ φρόνιμος ἐκεῖνος Σουλτάνος οὐδὲ τοιαύτην ἰδέαν εἶχέ ποτε ἐν κεφαλῇ, ἀλλὰ λέγων ἀπλῶς ὅτι ἐσ-
βέσθη ἐν τοῖς βιβλίοις ἢ τοῦ εἰρημένου Πατριαρ-
χείου ἐγγραφή, καὶ ὅτι ἀντυχὸν ἐμφανισθῶσιν αὐτοῦ
νὰ μὴ λαμβάνωνται εἰς σημεῖωσιν, προσθέτει λίαν φρονί-
μως α'), ὅτι τοῦτο γίνεται ὑπὸ ὄρον τῆς πληρωμῆς τῶν δοσι-
μάτων αὐτοῦ, καὶ β') ὅτι θέλει εἶσθαι ἐν χρήσει, οὐχὶ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα,
ἀλλὰ μέχρις οὗ δόξη τῷ Ἀγίῳ Θεῷ.

Ἐδοξεν ἤδη ἄρα τῷ Ἀγίῳ Θεῷ, ὥστε νὰ σηκωθῇ ὡς ἐν σῶμα ὀλόκληρον
τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων, καὶ δι' ἀληθινῶν πανταχόθεν ἐνοσφραγίστων
μαχαρίων καὶ ἀναφορῶν νὰ διαλύτῃ μὲν τὴν ἀχλὺν τῆς τότε γενομένης
ἀπάτης τῆς Κυβερνήσεως ἐκ μέρους τοῦ Πατριαρχείου, νὰ παραστήσῃ δὲ
αὐτῷ τὰ ἀπαράγραπτα αὐτοῦ ἱερά δικαιώματα ἐπὶ τῆς ἀνστασεως τῆς
αὐτοκεφάλου ἐκείνης Ἀρχιεπισκοπῆς, ὡς βάσεως ἀκραδάντου πολιτικῆς τε
καὶ ἐκκλησιαστικῆς πρὸς ἀποκοστάσιν μιᾶς αὐτονόμου καὶ ἀνεξαρτήτου
Βουλγαρικῆς ἐκκλησίας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

§ 2.

ΑΘΗΝΩΝ

Ἀποδειχθέντος ἤδη τρανώτατα δι' ὁποίας ἀναφορᾶς, καὶ πῶς, καὶ διατί
ἐγένετο ἡ κατάργησις τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν καὶ πάσης Βουλγαρίας,
ἃς ἐξετάσωμεν ἐν ὀλίγοις καὶ τὸ δεύτερον, ὃ ἐθέσωμεν, ζήτημα, εἰάν δη-
λαδῆ, καὶ ὑπαρξίας μιᾶς κοινῆς αἰτήσεως τοῦ τε κλήρου καὶ λαοῦ αὐτῆς,
ἡδύνατο ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία νὰ καταργήσῃ μόνῃ ἢ διὰ τῆς Ὑψ. Πύλης
τὸν ἀνεξάρτητον ἐκεῖνον θρόνον, καὶ νὰ οἰκειοποιηθῇ τὰ λείψανα αὐτοῦ.

Περὶ τοῦτου ὀλίγον πρότερον, θεωρῶν τις, ὅτι ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία
καὶ ἄλλων πολλῶν ἐκκλησιῶν τὸ αὐτόνομον καὶ αὐτοδιοίκητον κατήργησε,
καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν ἐξουσίαν ἐσφετερίσατο (ὡς τὰ ὑπὸ τοῦ 28 κανόνος τῆς
Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου τοῖς ἐξάρχοις Μητροπολίταις τῶν Διοικήσεων
Θράκης, Ἀσίας, καὶ Πόντου ἐπιφυλαχθέντα, καὶ τὰ ὑπὸ τῆς Ε' Οἰκουμε-
νικῆς Συνόδου, ὡς ἄνω εἴρηται, τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ τῆς Πρώτης Ἰουστι-
νιανῆς, μετονομασθείσης Ἀχριδῶν καὶ πάσης Βουλγαρίας, ἀναγνωρισθέντα,
αὐτονομίας προνόμια, τὰ Συνοδικῆ ἐγκρίσει ὑπ' αὐτῆς τῆς Μεγάλης Ἐκκλη-

σίας τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Πεκίου τῷ 1219 (1), καὶ τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Τουρνόβου τῷ 1234 (2) χορηγηθέντα αὐτοκεφάλου Ἀρχιεπισκόπου καὶ Πα-

(1) Ἡ αὐτόνομος Ἀρχιεπισκοπὴ Πεκίου συνέστη ἐκ τῶν βορειοτέρων ἐπαρχιῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν, ἀποσπασθεῖσάν ἐκ ταύτης ἐπὶ τούτῳ, κατ' αἴτησιν τοῦ Σερβικοῦ Ἡγεμόνος Στεφάνου τοῦ Νεμάν πρὸς τε τὸν συμπέθερον αὐτοῦ Βυζαντινὸν Αὐτοκράτορα Θεόδωρον Λάσκαριν, καὶ τὸν Πατριάρχην Μανουὴλ, καὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης συνοδικῶς ἐγκριθείσης, χειροτονηθεὶς διωρίσθη Ἀρχιεπίσκοπος Σερβίας αὐτόνομος ὁ ἐκ τῆς ἐν τῷ ἀγιωνύμῳ Ὁρει τοῦ Ἁθω Χιλιανδαρίου μονῆς ἀρχιμανδρίτης Ἁγίου Σάββας, ἀδελφὸς τοῦ εἰρημένου Ἡγεμόνος, καὶ ἀπεστάλη εἰς Σερβίαν, ἵνα διὰ τοῦ ἀνεξαρτήτου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς αὐτοῦ ἀντιτάττηται εἰς τὰς ὁσημέραι αὐξανούσας τότε ἀξιώσεις τοῦ Παπικοῦ θρόνου ἐπὶ τοῦ Σερβικοῦ λαοῦ (Ἴδε Acta Sanct. Rolland San. XIV, p. 180; Assem. Calend. eccles. T. VI. p. 43; Δοσιθ. περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολ. Πατριαρ. Βιβ. Η' Κεφ. ιγ'. § 2). Ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ αὕτη μετέπειτα ἐπὶ βασιλέως Σερβίας Στεφάνου τοῦ Δουσάν (1340) διὰ συνόδου γενικῆς ἐν Σκοπίοις συγκροτηθείσης, ἔνθα παρῆσαν πρὸς τοὺς ἄλλοις ὅτε Πατριάρχης Τουρνόβου καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Πρώτης Ἰουστινιανῆς Ἀχριδῶν, ἐκνήρυχθη Πατριαρχεῖον.

(2) Ἀνεξάρτητος ἐκκλησία Βουλγαρικὴ ὑπὸ τὸν ὄρον μόνον τοῦ χειροτονεῖσθαι τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ὑπὸ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχου καὶ μνημονεύειν τὸ ὄνομα αὐτοῦ· εἶχε συσταθῆ ἔτι ἐν ἀρχῇ τῆς ἐπισήμου εἰσαγωγῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν Βουλγαρίᾳ, ὅτε καὶ ἐστάλη ὁ Θεοφύλακτος ὡς πρῶτος αὐτῶν Ἀρχιεπίσκοπος (Baron. an. 870, n. 52; Gesta Innocent. III, p. 52; Pons. Corphyr. Vita Basil. c. 96, p. 210), ὅστις καὶ διὰ τοῦ εὐσεβάστου Βασιλέως τῶν Βουλγάρων Βορίου εἰς ἑπτὰ τότε καθολικὰς Ἐκκλησίας τὴν Βουλγαρίαν ὅλην διένειμε καὶ διεκόσμησε (Vita S. Clem. § 22; Theophyl. epist. ad fil. Sebastorr. III. p. 725). Ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ αὕτη ἀκολούθως τῷ 927 ἔτι ἐκνήρυχθη ἀνεξάρτητος ἀπὸ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Στεφάνου (Assem. Calend. eccles. univers. t. III. p. 143). Ἡ ἔδρα δὲ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης, οὐσα πρῶτον ἐν Μεγάλῃ Πρεσλάβα, πρωτεύουσῃ τοῦ βασιλείου, μετετέθη ὕστερον εἰς Τουρνόβον, πρωτεύουσαν γενομένην τοῦ νέου τῶν Βουλγάρων βασιλείου. Ἐπὶ δὲ τοῦ ἐν Νικαίᾳ τῆς Βηθυνίας βασιλεύοντος Αὐτοκράτορος Ἰωάννου Δοῦκα Βατάτζη, καὶ Γερμανοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, κατ' αἴτησιν τοῦ τῶν Βουλγάρων Βασιλέως Ἰωάννου Ἀσάν τοῦ β', ἐν συνόδῳ γενικῇ ἐν Λαμψάκῳ συγκροτηθείσῃ, καὶ συναίνεσει διὰ γραμμάτων καὶ τῶν ἄλλων Πατριαρχῶν, ὁ τέως Ἀρχιεπίσκοπος Τουρνόβου ἀνηγορεύθη τῷ 1234, διὰ τόμου ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἐγκρίσεως αὐτοκρατορικῆς, ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ (Ἴδε Γ. Ἀκροπολ. § 33; Ἐφρ. σγ. 8181—8186, Νικηφ. Γρηγορ. Δογ. Β'. § 3; Joan. Morin. P. 4. Exercit 27; Leo Allat. p. 4. de concord. utr. eccl. c. XVV. n. 5; Gesta papae Innocent. III, p. 36. Edit. Balaz; Δοσιθ. περὶ τῶν ἐν Ἱεροσ. Πατρ. Βιβ. Η' Κεφ. ιγ'. § 1).

τριάρχου δικαιώματα· ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα θεωρῶν τις ἠδύνατο πρό-
 τερον νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ὀδηγούμενη ἀπὸ τὰς τοῦ καιροῦ
 πολιτικὰς περιστάσεις, καὶ παραδεχομένη πληρέστατα τὸ ὑπὸ τοῦ κλεινοῦ
 Φωτίου ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ πρὸς τὸν πάπαν Νικόλαον τὸν Α' διαγραφὴν
 ἀξίωμα, ὅτι α τὰ Ἐκκλησιαστικά, καὶ μάλιστα τὰ περὶ ἐνοριῶν δίκαια,
 » ταῖς πολιτικαῖς ἐπικρατεῖαις τε καὶ διοικήσεσι συμμεταβάλλεσθαι εἴω-
 » θε », μᾶλλον δὲ ἀπὸ τὸ ἐν τῷ ιζ' κανόνι τῆς Δ' καὶ ἐν τῷ λη' κανόνι
 τῆς ς' Οἰκουμενικῆς Συνόδου διατυπούμενον παράγγελμα : » τοῖς πολιτι-
 » κοῖς καὶ δημοσίοις τύποις καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν παροικιῶν ἡ τάξις
 » ἀκολουθῆτω » δύναται, τῇ ἀξιώσει ἢ ἐγκρίσει τοῦ Αὐτοκράτορος, καὶ
 συστήσαι καὶ καταργῆσαι τὰς τοιαύτας τῶν ἀρχιερέων Ἐκκλησιαστικὰς ἐ-
 ζουσίας (1).

(1) Πρὸς πλείονα τούτου σαφήνειαν ἄς παρατάξωμεν ἐνταῦθα καὶ τὰς τῶν
 ἐρμηνευτῶν τῶν ἱερῶν τούτων κανόνων γνώμας.

α Ἐνεδόθη μὲν ἀπὸ τοῦ παρόντος κανόνος τῷ βασιλεῖ ἐπι-
 » σκοπὰς ποιεῖν ἐκ νέου, ἕτερας δὲ ἀνάγειν εἰς δίκαια μητροπόλεως,
 » καὶ ὑποτυποῦν τὰ περὶ τῆς ψήφου αὐτῶν καὶ τῆς ἄλλης οἰκονομίας κατὰ
 » τὸ δοῦσαν αὐτῷ, τέως δὲ . . . γέγονε σημείωμα παρὰ τοῦ αὐτοῦ βα-
 » σιλέως κυρίου Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ διαλαμβάνον ὡς . . . διάγνωσις
 » γέγονε βασιλικὴ κατὰ παρουσίαν καὶ τῆς τότε συνδιαγνωμονούσης συνόδου,
 » ἐφειμένον εἶναι τῷ βασιλεῖ προεδρίας θρόνον
 » ταῖς ἐκκλησίαις χαρίζεσθαι, καὶ τὰς ἐπισκοπὰς ἢ καὶ
 » τὰς ἀρχιεπισκοπὰς εἰς μητροπόλεις ἀνάγειν, καὶ τὰ περὶ τῶν ψήφων
 » αὐτῶν καὶ τῆς ἄλλης διευθετήσεως ὑποτυποῦν, κατὰ τὸ αὐτῷ θελητὸν »
 (Βαλσαμ. εἰς λη' καν. τῆς ς').

α Μονονουχί τοῦτο τῶν Πατέρων λεγόντων, ὅτι, ἐπὶ τῇ βασιλικῇ ἐξουσίᾳ
 » ἀντιπίπτειν οὐ δεδυνήμεθα, τοῖς τυπουμένοις παρὰ τῶν βασιλέων, ἐν
 » τούτοις ἀκολουθῆτω καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ τάξις » (Βαλσ. εἰς ιζ' τὴν Δ').
 Καὶ πάλιν: α ἔξεστι τῷ βασιλεῖ προνόμια ἐκκλησιαστικὰ ἀφαιρεῖσθαι »
 (αὐτόθι).

α Ὁ βασιλεὺς οὔτε νόμοις οὔτε κανόνισιν ὑπκείται, διὸ καὶ ἐπ' ἀδείαις
 » ἔχει ἐπισκοπὴν εἰς μητρόπολιν ἄγειν, καὶ ἀποξενοῦν ἐκ τῶν
 » οἰκείων μητροπόλεων ὡσαύτως καὶ ἐνορίας ἀρχιερέων διαι-
 » ρεῖν, καὶ ἐκ νέου ἐπισκόπους καὶ μητροπολίτας καθιστᾶν, καὶ διορίζεσθαι
 » ἐπισκόποις ἱερουργεῖν ἀπροκριματίστως εἰς ἄλλοτριάς ἐνορίας, παρὰ
 » γνῶμην τῶν ἐγχωρίων ἐπισκόπων, καὶ ἄλλα τινὰ ἐνεργεῖν
 » ἀρχιερατικὰ δίκαια . . . Εἰ γὰρ ὁ κατὰ χώραν ἐπίσκοπος δύναται τούτο
 » ποιεῖν, πολλῶν πλέον ὁ βασιλεὺς ὁ μὴ ἀναγκαζόμενος ἀκολουθεῖν τῆς
 » κανόνισι » (Βαλσ. εἰς ις' [ιη'κβ'] τῆς ἐν Καρθαγ.).

Ἄλλ' ἤδη, ὅτε ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ ἡ περὶ αὐτὸν ἱερὰ Σύνοδος ἐν πλήρει Πατριαρχικῇ Συνελεύσει ἐκήρυξε, καὶ πρὸς τὴν Ὑψ. Πύλνῃ ἐπισήμως ἀπήντησεν, ἵνα ἀποκρούσῃ τὴν ὑπὲρ τῶν Βουλγάρων ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ ἡμῶν Αὐτοκράτορος ἀνανέωσιν αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας, ὅτι τὸ τοιοῦτον, ὡς πρᾶγμα θρησκευτικὸν καὶ δογματικὸν, διαφεύγει τὴν δικαιοδοσίαν οὐ μόνον τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας αὐτῆς, ἀνήκει δὲ εἰς μόνην τὴν καθόλου Ἐκκλησίαν, ἀνάγκη πλέον νὰ εἴπωμεν καὶ ἡμεῖς, ἐὰν τοῦτο ὑπάρχῃ ἀληθές, ὅτι ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία, καταργοῦσα πρὸς ὄφελος ἑαυτῆς τὰ ἱεραρχικὰ προνόμια καὶ δικαιώματα τῶν παρὰ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας, ὡς ἄνω εἰρηται, τῇ ἐγκρίσει τῶν βασιλέων καὶ αὐτοκρατόρων, συστηθειῶν καὶ ἀναγνωρισθειῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἐπραξεν ἔργον ἀντικανονικόν, ἀντιθρησκευτικόν, καὶ ἀντιδογματικόν. Ὀφείλει ἄρα καὶ νὰ τὸ ἐπανορθώσῃ ἤδη, ὡς κακῶς τότε γινόμενον, ὑπακούουσα τῇ ἱερᾷ διατάξει τοῦ ἡ κανόνος τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου οὕτω διαλαμβανούση :

» Μηδένα τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων ἐπαρχίαν ἑτέραν οὐκ οὔσαν ἄνω-
 » θεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἦγον τῶν πρὸ αὐτοῦ, χεῖρα κατα-
 » λαμβάνει· ἀλλ' εἰ καὶ τις κατέλαβε καὶ ὑφ' ἑαυτὸν πεποιθῆ-
 » ται βιασάμενος, **ΤΑΥΤΗΝ ΑΠΟΔΙΔΟΝΑΙ**, ἵνα μὴ τῶν πατέρων οἱ
 » κανόνες παραβαίνωνται, μηδὲ ἐν ἱερουργίας προσχήματι ἐξουσίας
 » τύφος κοσμικῆς παρεισδύηται. Ἡ δὲ ἀπόδοσις αὕτη τῶν ὑπ' αὐ-

« Τοῦτο κανονικὸν μὲν οὐκ ἔστι, . . . γίνεται δὲ πολλάκις, βασιλέως
 » κελεύοντος, διὰ τινὰ οἰκονομίαν λυσιτελοῦσαν κοινῇ
 » . . . Τὰ τοιαῦτα οὖν, ὡς εἵπομεν, κέλευσις μόνη βασιλικὴ δύναμις ἔχει
 » μεταλλάττειν τε καὶ καινοτομεῖν· ὁ βασιλεὺς γάρ . . . καὶ συνοδικαῖς
 » γνώμαις ἐπιστατεῖ, καὶ τὸ κύρος ταύταις χαρίζεται· ἐκκλησιαστικὰς
 » τάξεις ρυθμίζει, καὶ νομοθετεῖ βίβη καὶ πολιτεία τῶν τοῦ βήματος . . .
 » ἀνάγει δὲ καὶ ἀπὸ ἐλάσσονος τιμῆς εἰς μείζονα, δηλ. ἀπὸ ἐπισκοπῶν εἰς
 » μητρόπολιν, ἢ ἀνδρὸς ἀρετὴν, ἢ πόλιν τιμῶν . . . καὶ, ὡς ἔπος
 » εἶπεν, πλὴν μόνου τοῦ ἱερουργεῖν, τὰ λοιπὰ ἀρχιερατικὰ προ-
 » νόμια σαφῶς εἰκονίζει ὁ βασιλεὺς, ἐφ' οἷς πράττει νομίμως τε καὶ
 » κανονικῶς » (Ἰω. ἐπίσκ. Κίτρου Ἀποκρ. πρὸς Κωνσ. ἀρχιεπισκ. Δυβ-
 » ραχίου, ἐν Συντάγμ. ἱερ. καν. ὑπὸ Πάλλη Τ. ἐ. σελ. 428-429).

« Ἐξεστὶ γὰρ τῷ βασιλεῖ περὶ ἐνοριῶν ἐκκλησιαστικῶν διατάττεσθαι,
 » καὶ προνόμια τινῶν ἀφαιρεῖσθαι, καὶ ἐπισκοπὰς αὐτῆς εἰς μητροπόλεις τιμᾶν »
 (Ματθ. Βλαστ. Σύνταγμ. Κεφ. κα).

τῆς σφετερισθέντων ξένων δικαιωμάτων τοσούτῳ μᾶλλον πρέπει νὰ γίνῃ, καθ' ὅσον αὕτη ἀπαιτεῖται, οὐχὶ ἀπὸ τινος καιροῦ, οὐχὶ ἀπὸ τινῶν μηνῶν, ἀλλ' ἀπὸ δέκα ἡδὴ ἐτῶν, καὶ οὐχὶ διὰ μιᾶς ἐνσπραγίστου ἀναφορᾶ ἐνὸς συστήματος, ἢ ἐξ ἡγορασμένων ἀρχιερέων, ἀλλὰ διὰ μυρίων τοιούτων ἀναφορῶν κλήρου τε καὶ λαοῦ ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους τῶν Βουλγάρων, καὶ καθ' ὅσον ὁ Κραταιότατος ἡμῶν Ἄναξ καὶ ἡ Σεβαστὴ αὐτοῦ Κυβέρνησις, ἐξ ἧς μόνῃς ἀπορρέει πᾶν δίκαιωμα ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐπὶ τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ, παρεδέξαντο εὐμενῶς τὰς θερμὰς δεήσεις αὐτῶν, ὡς εἰς ἄλλας περιστάσεις εἶχε δεχθῆ τὰς τοῦ Πατριαρχείου, καὶ θέλουν νὰ τοὺς εὐχαριστήσωσιν ἀποδίδοντες τὰ σφετερισθέντα δίκαια αὐτῶν.

Ἐκ τῶν προηγουμένων ἐννοεῖ κάλλιστα ὁ ἀναγνώστης ἡμῶν ὅτι, ὡς πρὸς τὴν λύσιν τοῦ Βουλγαρικοῦ ζητήματος, ὑπάρχει διὰ τὸ Πατριαρχεῖον δίλημμα ἀδιάφευκτον οὕτως διατυπούμενον:

Ἡ τὸ ζήτημα τοῦτο, καίτοι ἐκκλησιαστικόν, εἶναι ὅμως πολιτικόν, καθὼ μὴδὲως τὴν θρησκείαν ἢ τὰ δόγματα ἀπτόμενον,

Ἡ εἶναι θρησκευτικόν, καίτοι μὴ ἀναγόμενον εἰς τὰ δόγματα, ἀλλ' ἐπὶ μόνον, ὡς ἀμετάβλητα, εἰς τὰ πάσης θρησκείας συστατικά, ἀλλ' εἰς τὴν διοίκησιν καὶ τὴν εὐταξίαν τῶν τῆς θρησκείας λειτουργῶν.

Ἐν τῇ πρώτῃ ὑποθέσει, ἢ λύσει αὐτοῦ ἀνήκει εἰς μόνην τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν· ἢ δὲ ἀπόδειξις τούτου ἐγκεῖται εἰς τοῦτο τὸ γεγονός, ὅτι ἀείποτε ἀπὸ τῆς συστάσεως καὶ διοργανώσεως τῆς ἐκκλησίας μέχρι τοῦδε οἱ ἀνώτεροι αὐτῆς λειτουργοί, εἴτε Πατριάρχαι, εἴτε Ἀρχιερεῖς, οὐ κατέλαβον τὰς θέσεις καὶ ἐπαρχίας αὐτῶν, οὐδὲ ἐξήσκησαν τὴν διοικητικὴν καὶ τμηωρικὴν αὐτῶν ἐξουσίαν, ἢ ἐκ συστάσεως καὶ διαταγῆς τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς.

Ἐν τῇ δευτέρᾳ ὑποθέσει, ἢ λύσει τοῦ εἰρημένου ζητήματος ἤθελεν ὄντως ἀνήκει τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ, ἐὰν οἱ Βούλγαροι ἐζήτησαν αὐτόνομον ἱεραρχίαν, ἢν οὐδέποτε ἡ Ἐκκλησία αὕτη τοῖς εἶχε παραχωρήσῃ, ἢ ἐὰν, παραχωρήσασα ἅπασι, τὴν εἶχεν ἀφαιρῆσθ' ἀπ' αὐτῶν πάλιν αὕτη, καὶ τὴν εἶχε παραχωρήσῃ τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριαρχείῳ. Ἄλλ' ἐπειδὴ, ὡς ἄνω ἀπεδείχθη, ἢ αὐτόνομος ἱεραρχία τοῖς εἶχε μὲν παραχωρηθῆ ἢ ἀναγνωρισθῆ ὑπὸ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας, εἶχε δὲ ἀφαιρῆθ' ἀπ' αὐτῶν αὐθαιρέτως καὶ ἄνευ τῆς προηγουμένης γνώμης τε καὶ βουλῆς τῆς καθόλου Ἐκκλησίας, ἄρα τοῦ αὐθαιρέτου, μὴ ὄντος πάντοτε εἰμὴ αὐθαιρέτου, καὶ μὴ δυναμένου ποτὲ νὰ ἀπο-

τελέση δίκαιον, τὸ δίκαιον κανονικῶς ἔμεινεν ἐν τῷ χριστωνύμῳ ἔθνει τῶν βουλγάρων. κοιμώμενον καὶ μὴ ἐνεργούμενον μὲν ἕως ἄρτι ἀπέναντι τοῦ προσκόμματος τῶν τῆ αὐθαιρεσία τοῦ Πατριαρχείου χορηγηθεισῶν βασιλικῶν ὀρισμῶν, ἐξυπνοῦν δὲ καὶ εἰς φῶς αὔθις προαγόμενον, ἅμα τῇ βασιλικῇ ἐπινεύσει αἴρεται ἐκ μέσου τὸ διαληφθὲν πρόσκομμα. Τότε δὲ τὸ δίκαιον αὐτῶν ἀναλαμβάνοντες οἱ Βούλγαροι, εἰσι κανονικῶς πολλὴ ὀλιγώτερον αὐθαιρέτοι καὶ ἀξιόμειμπτοι, παρ' ὅσον τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὸ καταργῆσαν καὶ σφετερισάμενον αὐθαιρέτως πρὸς ὄφελος αὐτοῦ τὰ καθολικῆ τῆς ἐκκλησίας συναινέσει ἐν τῷ προσώπῳ τῶν Ἀρχιεπισκόπων Ἀχριδῶν καὶ Πεκίου καὶ τοῦ Πατριάρχου Τουρνόβου χορηγηθέντα καὶ ἐπὶ ὅλους αἰῶνας ἐξασκηθέντα αὐτονόμου καὶ αὐτοκεφάλου ἱεραρχίας δικαιώματα.

Ἄλλ' ἐνταῦθα πρέπει νὰ φέρωμεν εἰς τὸ μέσον καὶ ἄλλο τι ἐγγραφοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὸ ὁποῖον κατεστρωμμένον ὄπισθεν τοῦ 74 φύλλου τοῦ Κώδικος αὐτοῦ, δημοσιευθὲν δὲ ἔλλειπῶς πρῶτον μὲν ἐν ταῖς 92—95 σελίσι τῆς προμνησθείσης Πραγματείας τοῦ τότε Ἀρχιγραμματέως τῆς ἱερᾶς Συνόδου νῦν δὲ Ἀγίου Χίου, ὑστερὸν δὲ καὶ ἐν ταῖς σελίσιν 95—96 τῆς ὡσαύτως προμνησθείσης Περιγραφῆς τοῦ Ἀγίου Βελεγράδων, φαίνεται μὲν ὅτι ἐγγράφη ἐπιτήδως ἵνα χρησιμεύσῃ αὐτῷ ὡς μέσον ὑπεκφυγῆς ἐκ τοῦ ἀνωτέρω διλήματος, ἀποδεικνύει δὲ ὅμως πάλιν ἐξ αὐτοῦ τοῦ στόματος τοῦ Πατριαρχείου τούτου τὸν λόγον ἡμῶν, ὅτι ἡ τῶν τοιούτων αὐτονομιῶν χορήγησις καὶ ἀφαίρεσις ἀνήκει τῇ πολιτικῇ ἀρχῇ.

Τὸ ἐγγραφοῦ τούτου ἐπιγράφεται οὕτως:

« Ὅτι τοῖς ὄντως καὶ νομίμως βασιλευσὶ ΔΕΔΟΤΑΙ τὸ νομοθετεῖν, καὶ νεαραῖς δεσπόζειν, οἷος ἐξ οἷων ἐστὶν ὁ νῦν Κραταιότατος καὶ εὐσέβαστος νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος βασιλεὺς καὶ δεσπότης ἡμῶν Σουλτάν Μουσταφᾶς, οὗ τὸ κράτος εἴη αἰώνιον κτλ. »

Ἀκούεις, ἀναγνώστα; Τὸ Πατριαρχεῖον θέλει ἐνταῦθα τὴν ἀρχὴν, ὅτι τὸ νομοθετεῖν καὶ διὰ νεαρῶν δεσπόζειν ΔΕΔΟΤΑΙ τοῖς νομίμως βασιλεύουσιν, οἷος ὁ Σουλτάνος. Μὴ πλανηθῆς δὲ ὑποθέτων, ὅτι πρόκειται ἐνταῦθα περὶ νόμων καὶ νεαρῶν πολιτικῶν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἐγγράφου αὐτοῦ θέλεις ἰδεῖ, ὅτι πρόκειται ἐξ ἐναντίας περὶ νόμων καὶ νεαρῶν, ἀναγομένων εἰς ἐξουσίαν καὶ διοίκησιν ἐκκλησιαστικῆν, οἷόν ἐστι τὸ Βουλγαρικὸν ζήτημα.

Ἰδοὺ τὸ ἔγγραφον·

α Ἄνδρῶν μὲν εἶη σοφῶν, τὰ ὀνόματα παρέξετάζειν τοῖς πράγμασι,
 » καὶ μὴ ὡς ἔτυχε παραδέχεσθαι· νομικῶν δὲ, καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς ἀπάτην
 » ποιῆσθαι κατάφορον, κάπῃ τὸ βέλτιον ἐπανάγειν τὰ πράγματα· παρα-
 » χαράττεται γὰρ πολλάκις, οὐχ' ὅπως τοῖς ἐν λόγοις σοφίζομένοις, ἀλλ'
 » ἤδη που καὶ ἐν πολιτείαις τοῖς μὴ ὀρθῶς χρωμένοις τοῖς πράγμασι, πε-
 » ρικαλύμματά πως τῆς οἰκίας ἀδοξίας τὰ σεμνὰ ποιουμένοις τῶν ὀνομά-
 » των, ὥστε βασιλεῖς μὲν εἶσθ' ὅτε τοὺς ληστάρχας ἀποκαλεῖσθαι,
 » λήφουρα δὲ τὰ σκύλλα, καὶ νόμους, τὰς γε τῶν τοιοῦτων βου-
 » λεύσεις.

» Νεαρὰν μὲν οὖν σημαίνειν οἶδαμεν θέσπισμα καὶ δια-
 » ταγὴν βασιλέως, ἥτοι τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα ἐπανορθοῦσαν ἢ
 » τάττουσαν, ἐνθα μηδέποτε νόμος ἔκειτο, ἦν δὴ διάταξιν καὶ νό-
 » μον βασιλικὸν κοινότερον ὀνομάζομεν, Ῥωμαῖστί δ' ἀσάκραν,
 » καὶ Τουρκικώτερον, χάτι σερίφικόν. Τὸν δὲ δὴ νομοθε-
 » τεῖν μέλλοντα πρῶτον μὲν, αὐτὸν ENNOMON EXEIN
 » THN APXHN δέον, πολλὰ δ' ἀνδραγαθήματα καὶ
 » τῷ κοινῷ τῷ γένει συντελέσαντα, οὐ πῶς ἐπα-
 » νορθοῦν τὰ μὴ καλῶς κείσθαι δόξαντα, οὐ μὴν
 » δὲ τὰ καλῶς ἔχοντα περιτρέπειν ἐπιχειρεῖν, ὡς
 » τινες ἐν ἀρχαίοις χρόνοις τῶν ἡμετέρων ἀγε-
 » νεῖς τε καὶ ἀφανεῖς (δεῖ γὰρ τ' ἀληθῆ λέγειν) διάρπαγ-
 » μαπεποιηκότες τὰ σκῆπτρα, ἥκιστα μὲν εἰς σύ-
 » στασιν, ἀνατροπὴν δὲ μᾶλλον τῶν καλῶς τὴν ἀρ-
 » χὴν τεταγμένων, καὶ ταῦτα ΙΕΡΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ
 » ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ, οἰκειοὺς ἐξέθεντο νόμους, καὶ Νεαρὰς
 » ἀπεκάλεσαν. Τῶν γὰρ πάλαι φιλαλλήλως συνεστῶ-
 » των μερῶν, καὶ συναπαρτιζόντων τὸ καθόλου τῆς Ἐκ-
 » κλησίας σῶμα, τὰς δύο ταύτας ἐπαρχίας καὶ ἐκκλη-
 » σίας τὴν ΛΑΧΡΙΔΟΣ, φημὲν, καὶ τὴν ΠΗΚΙΟΥ, βιαίως ἀποσπά-
 » σαντες καὶ ἀφελόμενοι, ΑΥΤΟΝΟΜΟΥΣ ἢ μᾶλλον ΑΠΟΛΥΤΟΥΣ
 » εἶασαν, κάπῃ τούτῳ Νεαρὰς ἐξέθεντο, Νεαρὰς δὲ πολλῶν
 » παραίτους κακῶν.

» Ἐντεῦθεν γὰρ τὰ δεινὰ ἐναρξάμενα, καὶ προϊόντι συναυξανόμενα τῷ
 » χρόνῳ, μηδενὸς ὄντος τοῦ ἀναστελλόντος, πανολεθρίαν ἠπέλουν ταῖς

» ἐκκλησίαις ἐκείναις· συχνοὶ γὰρ τῶν ἀφανῶν καὶ ἀσήμεων ἐξωθέν ποθεν
 » προσβάλλοντες, ἀντεξωθοῦντο ἀλλήλους (1), καὶ τὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς
 » ἀρπάζοντες ὄνομα, δεινῶς κατωρχοῦντο τῶν ἐκκλησιῶν ἐκείνων, θύοντες
 » καὶ ἀπολύοντες, καὶ χρέεσιν ἐπάγοντες χρέη, ὥστε τοὺς
 » μὲν ἐν αὐταῖς προϊσταμένους Ἀρχιερεῖς ἀδεῶς καταδιώκεσθαι, ζημίαις
 » τε καὶ ὑπερορίαις ἀδίκως καθυποβάλλεσθαι, τὰ δὲ λογικὰ ἐκεῖνα τοῦ
 » Χριστοῦ ποιμνία, τοὺς εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδόξους χριστιανοῦς, κατατρώχε-
 » σθαι, καὶ μόνονοῦ κινδυνεύειν ἐξαφανισθῆναι τέλεον τὰς ἐπαρχίας ἐκείνας·
 » εἰς τοσοῦτον γὰρ ἀξιοθρήνητον πέρας ἤδη ληγοῦσης τῆς αὐτονομίας
 » ἀμφοτέρων τῶν ἐκκλησιῶν ἐκείνων, οἱ ἐν αὐταῖς ἀρχιε-
 » ρατικῶς προϊστάμενοι μετὰ τῶν ἐμπειπιστευμένων
 » αὐτοῖς λογικῶν ποιμνίων, ἐν ἀμηχανίᾳ γενόμενοι παντελεῖ,
 » κατέφυγον ὁμοθυμαδὸν ἐνταῦθα εἰς Βασιλεύουσαν, καὶ γνώμη
 » κοινῇ τῶν ἐκείσε χριστιανῶν, συναινούντων καὶ τῶν
 » τέως ἐχόντων τὰς Ἀρχιεπισκοπὰς ἐκεῖνας, καὶ
 » παρκειτουμένων ΟΙΚΕΙΑ ΒΟΥΛΗ, προσέδραμον τῷ βα-
 » σιλεῖφ Κράτει ΔΙΑ ΚΟΙΝΗΣ ΑΥΤῶΝ ΔΙΑΦΟΡΑΣ, καὶ ἐδεή-
 » θησαν θερμῶς ἀποκατασταθῆναι τὰς δύο παύ-
 » τας Ἀρχιεπισκοπὰς Ἀχριδῶν καὶ Ἰπεκίου, μετὰ
 » τῶν ἐν αὐταῖς Μητροπόλεων καὶ παροικιῶν
 » ἀπασῶν, εἰς τὸν καθ' ἡμᾶς Ἀγιώτατον, Ἀπο-
 » στολικὸν, Πατριαρχικὸν καὶ Οἰκουμενικὸν
 » θρόνον, καὶ συναρμολογηθῆναι τῷ λοιπῷ τῆς Ἐκκλησίας σώματι.

« Τοῦ γοῦν Κραταιοτάτου ἡμῶν Ἀνακτος ὁ δὲ Κύριος
 » πολυετοίη, ΕΠΙΝΕΥΣΑΝΤΟΣ εὐμενῶς ταῖς θερμαῖς
 » αὐτῶν δεήσεσι, ΝΕΑΡΑ, ἤτοι ΧΑΤΙ ΣΕΡΙΦΙΟΝ ἐξε-
 » δόθη, ὅπως εἰς τὸν ἅπαντα αἰῶνα διατελῶσιν
 » ἀμφοτέραι αἰ ἐπαρχίαι ἐκεῖναι Ἀχριδῶν καὶ Ἰ-

(1) Ἐνταῦθα θυμοειδῶς ὑπαινίττεται ἴσως ἡ ἔξωσις τοῦ παρὰ τοῦ Πα-
 τριαρχείου ἐξωκύκλως διορισθέντος Ἀρχιεπισκόπου Ἀνανίου, περὶ οὗ εἶπο-
 μεν ἀνωτέρω. Ἴνα δὲ καλῶς ἐννοήσης, ἀναγνώστα, εἰς τίνος ἀληθῶς ἐφαρ-
 μόζεται ἡ φράσις αὕτη: ἀντεξωθοῦντο ἀλλήλους, παράβαλε ἀλλήλοις
 τοὺς ἀνωτέρω καταστρωθέντας καταλόγους τῶν Ἀρχιεπισκόπων Ἀχριδῶν
 ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως ἀφ' ἑτέρου, καὶ θέλεις
 ἀρκούντως φωτισθῆ.

» πεκίου ὑποκειμένοι τῷ καθ' ἡμᾶς τούτῳ τῆς Κων
 » σταντινου πόλεως θρόνῳ, καθὼς καὶ αἰλοῖ παὶ Μη-
 » τροπόλεις, ἐντεῦθεν τὰς χειροτονίας δεχόμεναι, καὶ κατὰ πάντα
 » διοικούμεναι καὶ διεξαγόμεναι, δόξαν ἅπαντες τῷ κρείτ-
 » τῳ ἀπεπέψαμεν διὰ τὴν σωτηρίαν (1) τῶν ἁγίων ἐκεί-
 » νων ἐκκλησιῶν, ἐπινεύσαντος τῇ καρδίᾳ τοῦ Κραταιο-
 » τάτου ἡμῶν Ἄνακτος εἰς ἐκδοσιν τοῦ νέου τούτου
 » θεσπίσματος, ὃ δὴ τῷ ὄντι ΝΕΑΡΑΝ ΒΑΣΙΛΙΚΗΝ καὶ
 » τάξιν καὶ νόμον εὖ ἔχοντα εἰκότως ὀνομάζομεν,
 » ὡς εἰς κοινὴν ἀφορῶντα σύστασιν καὶ ὠφέ-
 » λειαν τῶν ἐκκλησιῶν ἐκείνων (2), καὶ ὡς παρὰ
 » ΓΝΗΣΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ καὶ τὰ σκῆπτρα ΚΑΤΑ ΔΙΑΔΟΧΗΝ
 » ΦΕΡΟΝΤΟΣ νόμοθετημένον.

« Εἰς ἐνδειξιν οὖν διηνεκῆ τοῦ ἐν τοῖς ἐσχάτοις τούτοις
 » χρόνοις γεγονότος, τὰς διαληφθεῖσας ἁγίας Ἐκκλησίας Ἄ-
 » χριδῶν καὶ Ἰπεκίου πρὸς τὸ εἶναι συναγαμένας καὶ ὑποκειμένας πρὸς τὸν
 » καθ' ἡμᾶς Ἀγιώτατον, Ἀποστολικὸν Πατριαρχικὸν καὶ Οἰκουμενικὸν θρό-
 » νον, ἐξετέθη καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν γράμμα
 » ἐν ἱερῷ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐν ἔτει
 » σωτηρίῳ αψξζ', ἐπινεμήσεως ἰε. Μαΐου. »

Τοῦ ἐγγράφου τούτου, ἀφαιρουμένων τῶν ὅσα εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν αἰτιῶν
 τῆς καταργήσεως τῶν δύο μνημονευομένων Ἀρχιεπισκοπῶν ἀνάγονται, καὶ
 τὰ ὅποια εἰσὶν αὐτὰ ταῦτα, ὅσα καὶ ἐν τοῖς προηγουμένοις δύο ἐγγράφοις
 ἰδίως περὶ τῆς τῶν Ἀχριδῶν ἐξετέθησαν, τὰ ἐπίλοιπα συγκεφαλαιοῦνται
 εἰς τοὺς δύο ἐπομένους συλλογισμούς:

1

α Τοῖς ἔννομον ἔχουσι τὴν ἀρχὴν, καὶ πολλὰ ἀνδραγαθήματα τῷ κοινῷ
 τῷ γένει συντελέσασι βασιλεῦσι, δέδοται νεαρὰς, ἤτοι νόμους, σάκρας,
 χάτι σερίφια περὶ ἱερῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἐκδιδόναι.

(1) Διὰ τὴν ὑποταγὴν τῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ,
 θέλει νὰ εἴπῃ.

(2) Ὡς ἀφορῶντα εἰς τὸ καταστῆσαι τὰς Ἐκκλησίας
 ταύτας ἐκ προνομιούχων καὶ ἀνεξαρτήτων
 κοινὰς καὶ ὑποτεταγμένας, καὶ ὠφελῆσαι
 δόξῃ καὶ φιλοτίμων δόσει τὸ Πατριαρχεῖον,
 θέλει καὶ τοῦτο νὰ εἴπῃ.

» Ἄλλ' οἱ τὰς Ἀρχιεπισκοπὰς Ἀχριδῶν καὶ Ἰπεκίου διὰ νεαρῶν συστήσαντες, καὶ αὐτονόμους, ἢ μᾶλλον ἀπολύτους, αὐτὰς ἐάσαντες βασιλεῖς, ὡς ἀγενεῖς τε καὶ ἀφανεῖς καὶ διάρπαγμα πεποιημένοι τὰ σκῆπτρα, οὐκ ἦσαν νόμιμοι βασιλεῖς.

» Ἄρα κακῶς διὰ νεαρῶν συνέστησαν καὶ αὐτονόμους κατέστησαν τὰς εἰρημένας Ἀρχιεπισκοπὰς.»

2.

α Τοῖς ἔννομον ἔχουσι τὴν ἀρχὴν, καὶ πολλὰ ἀνδραγαθήματα τῷ κοινῷ τῷ γένει συντελέσασι βασιλεῦσι, δέδοται νεαρὰς, ἦτοι νόμους, σάκρας, χατισερίφια περὶ ἱερῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἐκδιδόναι.

α' Ἀλλὰ τοιοῦτος ἦν ὁ γνήσιος βασιλεὺς καὶ τὰ σκῆπτρα κατὰ διαδοχὴν φέρων κραταϊότατος, εὐσέβαστος, νικητῆς καὶ τροπαιοῦχος Σουλτάν Μουσταφᾶς.

α" Ἄρα καλῶς διὰ χᾶτι σεριφίου κατήργησε τὰς εἰρημένας Ἀρχιεπισκοπὰς.»

Εἶδες λογικὴν, ἀναγνώστα ; εἶδες λογικὰ συμπεράσματα ; Κατὰ τὰτα δὲν μένει λοιπὸν ἀμφιβολία, ὅτι ἡ τῶν Ἀρχιεπισκοπῶν ἐκείνων, καὶ τοῖς πραγμάτων ἐκκλησιαστικῶν, σύστασις καὶ καταργήσις ἀνῆκε μὲν τοῖς νόμιμοις βασιλεῦσιν, ἦτοι τῇ πομπτικῇ ἀρχῇ, ἀλλ' ἡ μὲν σύστασις αὐτῶν κακῶς ἐγένετο, διότι οἱ συστήσαντες αὐτὰς οὐκ ἦσαν νόμιμοι βασιλεῖς, ἀλλ' ἀγενεῖς τινες καὶ ἀφανεῖς, διάρπαγμα τὰ σκῆπτρα ποιησάμενοι· ἡ δὲ κατάργησις αὐτῶν καλῶς ἐγένετο, διότι ὁ καταργήσας αὐτὰς Σουλτάν Μουσταφᾶς ἦν γνήσιος καὶ τὰ σκῆπτρα κατὰ διαδοχὴν φέρων κραταϊότατος, νικητῆς, καὶ τροπαιοῦχος βασιλεὺς. Διὰ τοῦ τοιοῦτου λογικοῦ συλλογισμοῦ διαφεύγει ἄρα τὸ Πατριαρχεῖον τὸ παρ' ἡμῶν ἀνωτέρω τεθὲν δίλημμα.

Ἄλλὰ φέρε ἐρευνήσωμεν διὰ τῶν κανόνων τῆς Λογικῆς, ἐὰν οἱ εἰρημένοι τοῦ Πατριαρχικοῦ τούτου ἐγγράφου δύο συλλογισμοὶ εἰσὶν ἑκάτεροι ὀρθοὶ καὶ ἀληθεῖς, ἢ ὁ ἕτερος αὐτῶν μὴ ὀρθῶς γενόμενος ἐστὶν ἐξ ἐκείνων, οὓς περὶ ἡ Λογικὴ ἐπιστήμη σοφίσματα ἢ παραλογισμοὺς ἀποκαλεῖ.

Λέγει λοιπὸν ἡ Ἐπιστήμη αὕτη, ὅτι, διὰ νὰ ἦναι ὁ Συλλογισμὸς ὀρθὸς καὶ τὸ συμπέρασμα αὐτοῦ ἀκριβές, πρέπει α) ἢ ἐν τῇ μείζονι καὶ τῇ ἐλάσσονι προτάσει αὐτοῦ τεθεῖσα ἀρχὴ νὰ ᾖ ἀληθής· καὶ β') τὸ ἐν τῇ τρίτῃ

προτάσει εξαγόμενον συμπέρασμα ἐμπεριέχεται ἐν τῇ ἀρχῇ ἐκείνη, καὶ πηγάζει ἐξ αὐτῆς. Πᾶς δὲ συλλογισμὸς, μὴ ἐρειδόμενος ἐπὶ ἀρχῆς ἢ βάσεως ἀληθοῦς, ἢ ἐξάγων συμπέρασμα μὴ πηγάζον ἐξ αὐτῆς, ἐστὶ σόφισμα ἢ παραλογισμός.

Κατὰ τοὺς ὀρισμοὺς τούτους ὁ ἐπόμενος συλλογισμὸς εἶναι ὀρθότατος, οἷον·

« Οὐδεὶς ἀναμάρτητος, εἰμὴ ὁ Θεός·

» Ἄλλ' ὁ πάπας, ὡς καὶ ὁ Πατριάρχης, οὐκ ἔστι θεός·

» Ἄρα οὐδ' ὁ πάπας οὐδ' ὁ πατριάρχης ἐστὶν ἀναμάρτητος. »

Οἱ δ' ἐπόμενοι δύο συλλογισμοί, ὡς μὴ ἐρειδόμενοι ἐπὶ ἀρχῶν καὶ βάσεων ὀρθῶν καὶ ἀληθῶν, εἰσὶ σόφισμα ἢ παραλογισμός, οἷον·

1.

« Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχης ἐστὶν Οἰκουμενικός·

» Ἄλλ' ἐν τῇ Οἰκουμένῃ εἰσὶ καὶ αἰρετικοὶ χριστιανοί, καὶ Μωαμεθανοὶ καὶ εἰδωλολάτραι.

» Ἄρα ὁ Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχης ἐστὶ Πατριάρχης καὶ τῶν αἰρετικῶν χριστιανῶν, καὶ τῶν Μωαμεθανῶν, καὶ τῶν εἰδωλολατρῶν.

Σημείωσις. Ὁ τίτλος Οἰκουμενικός οὐκ ἐδόθη τῷ Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχῃ ἐπὶ τοιαύτη σημασίᾳ, διότι καὶ δὲν δύναται νὰ ἔχη τοιαύτην σημασίαν.

2.

« Ὅτε βρέχει, βάλλουσι τινὲς ῥάβδον ἐν γωνίᾳ·

» Ἄλλ' ἤδη ῥάβδος ἐν γωνίᾳ·

» Ἄρα βρέχει.

Σημείωσις. Τὸ βρέχειν οὐκ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὑπάρξεως ῥάβδου ἐν γωνίᾳ· ἄρα οὐδ' ἔπεται νὰ βρέχη, ἐὰν ῥάβδος ἐν γωνίᾳ.

Ἄν ἐφαρμόσωμεν ἤδη εἰς τοὺς κανόνας τούτους καὶ τοὺς ἀνωτέρω ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ ἐγγράφου ἐξαχθέντας δύο συλλογισμοὺς, θέλομεν εὑρεῖν, ὅτι ὁ μὲν δεῦτερος εἶναι κατὰ πάντα σύμφωνος αὐτοῖς, καὶ εἶναι ἄρα ὀρθότατος· διότι, ἐὰν τοῖς γνησίοις καὶ νομίμοις βασιλεῦσι δέδοται περὶ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων σάκρα ποιεῖν, ἤτοι νεαρὰς καὶ χᾶτι σερίφια ἐκδιδόναι, ἄρα καὶ τῷ Σουλτάν Μουσταφᾶ, γνησίῳ καὶ νομίμῳ δντι βασιλεῖ, τὸ αὐτὸ ἦν δεδομένον. Ὁ πρῶτος ὅμως συλλογισμὸς οὐ συμφωνεῖ μὲ τοὺς κανόνας τοῦ ὀρθοῦ συλλογισμοῦ, καὶ εἶναι ἄρα ψευδής, ἢ, ἂν θέλετε, λελανθασμένος· διότι οὐδεὶς παρὰ τοὺς γράψαντας

τὸ εἰρημένον ἔγγραφον, ἐξ οὗ ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος συλλογισμὸς, δύναται νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι ὁ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν τῆς Πρώτης Ἰουστινιανῆς συστήσας νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος Αὐτοκράτωρ Μέγας Ἰουστινιανός, καὶ ὁ ἐπ' ὀνόματι Ἀχριδῶν καὶ πάσης Βουλγαρίας ἀνανεύσας καὶ προσεπικυρώσας αὐτὴν νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος Αὐτοκράτωρ Βασίλειος ὁ Βουλγαροκτόνος (1), ἔτι δὲ καὶ ὁ τῆ συστάσει τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου καὶ τῆς Πατριαρχίας Τουρνόβου ἐπινεύσας Ἰωάννης Δουκας ὁ Βατάτζης, δὲν ἦσαν γνήσιοι, νόμιμοι, καὶ ἀληθινοὶ βασιλεῖς, ἀλλ' ἀγενεῖς τινες καὶ ἀφανεῖς καὶ τὰ σκῆπτρα ἄρπαγμα πεποιημένοι. Ἄρα καὶ τὸ συμπέρασμα τοῦ τοιούτου μὴ ὀρθοῦ συλλογισμοῦ οὐκ ἔστιν ὀρθόν· ὀρθοῦται δὲ, ἐὰν θέσῃ τις ἐν αὐτῷ τὴν ἀλήθειαν ἀντὶ τοῦ ψεύδους, καὶ τότε ὁ συλλογισμὸς σχηματισθῆσεται ὡς ἐπομένως:

α Τοῖς ἔννομον ἔχουσι τὴν ἀρχὴν βασιλεῦσι δέδοται καὶ περὶ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων νεαρὰς ἐκδιδόναι.

β Ἄλλ' οἱ περὶ συστάσεως καὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ αὐτοκεφάλου τῶν Ἀρχιεπισκοπῶν Ἀχριδῶν, Ἰπεκίου, καὶ Τουρνόβου, ἦσαν νόμιμοι βασιλεῖς.

γ Ἄρα καλῶς οὗτοι ἐξέδοσαν τὰς περὶ τούτων νεαρὰς αὐτῶν.δ

Ὅρας ἤδη, ἀναγνώστα, πῶς διὰ τῆς ὀρθῆς Λαγικῆς βασιλευσμένου τοῦ πράγματός, ἀποδεικνύεται σαφέστατα, ὅτι διὰ σοφίσματος τὸ Πατριαρχικόν ἐκεῖνο ἔγγραφον ἐπροσπάθησε νὰ καλύψῃ τὸ ψεῦδος αὐτοῦ ἀπέναντι τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ, καὶ νὰ διαφύγῃ τὸ πάρῃμων, ὡς ἀνωτέρω, τεθὲν αὐτῷ δίλημμα;

Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, ἡμεῖς κρίνομεν περιττὸν πλεον νὰ ὑποδείξωμεν καὶ τὴν σαθρότητα τῶν ἄλλων τοῦ ἐγγράφου τούτου διαβεβαιώσεων, ὅτι δηλ. ἢ μὲν σύστασις τῶν εἰρημένων Ἀρχιεπισκοπῶν ἐσῆμαινε τὸ τὰ καλῶς ἔχοντα ἀνατρέπειν, ἢ δὲ κατάργησις αὐτῶν ἐδήλου τὸ τὰ μὴ καλῶς κεῖσθαι δόξαντα ἐπανορθοῦν· διότι ταῦτα, κατὰ τὴν Λογικὴν πάλιν ἐπιστήμην, τὸ ζήτημα διὰ τοῦ ζητήματος λύειν ἀποκαλοῦνται.

(1) Ἴδε τὴν περὶ τούτου νεαρὴν αὐτοῦ μετὰ προηγουμένης ἱστορικῆς ἐκθέσεως ἐν τῷ Συντάγματι τῶν ἱερῶν κανόνων, ἐκδ. Ῥάλλη, Τ. ἐ σελ. 266—269, ἐν ἧ φαίνεται ὅτι Ἀρχιεπίσκοπος μὲν ἦν τότε Ἰωάννης, ἐπίσκοποι δὲ ὑπ' αὐτὸν διατελοῦντες ἦσαν ὁ Καστορίας, ὁ Γλαβινίτζης, ὁ Μογλαινῶν, ὁ Πελαγωνείας, ὁ Στρουμνίτζης, ὁ Μοροβίσδου, ὁ Βελεβουσδίου, καὶ ὁ Τριαδίτζης (Σοφίας).

Κρίνομεν δὲ ὅμως λίαν ἀναγκαῖον νὰ εἰπωμέν τινα καὶ περὶ τῶν αἰτιῶν καὶ τοῦ τρόπου τῆς καταργήσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου, ἵνα καὶ ἐκ τούτων βεβαιωθῆ καλλίτερον ὁ ἀναγνώστης, ὅτι ἡ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ Πατριαρχικῷ ἐγγράφῳ περὶ αὐτῶν ἐκθεσις εἶναι ὅλως ἀβάσιμος καὶ μὲ τὴν ἀλήθειαν ἀσύμφωνος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Περὶ τῆς καταργήσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου.

Τὰ εἰς τὴν κατάργησιν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης ἀναφερόμενα καὶ ὁμοίως ἐν τῷ Κώδῃκι τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας φύλλῳ 64 καὶ 65 καταστρωμένα ἐγγραφα εἰσὶν ὡσαύτως τρία· τὸ πρῶτον περιέχει τὰ αἷτια καὶ τὸν τρόπον τῆς καταργήσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς· τὸ δεύτερον διαλαμβάνει τὴν παραίτησιν τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου Καλλινίκου· τὸ δὲ τρίτον ἀποτελεῖ τὴν Συνοδικὴν Πράξιν τῆς ἐκλογῆς τοῦ μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς πρώτου Μητροπολίτου τῆς νεκρᾶς ἀντ' αὐτῆς σχηματισθείσης ἐπαρχίας Πρεζρένης.

Καταχωροῦντες ταῦτα ὧδε, ἡμεῖς θέλομεν προτάξῃ πάντων τὴν παραίτησιν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καίτοι ἐν τῷ Κώδῃκι οὖσαν δευτέραν τῆ τάξει. Ἴδου αὕτη.

ΕΓΓΡΑΦΟΝ Α΄.

Παραίτησις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Πεκίου Καλλινίκου.

« Διὰ τῆς παρουσίας ἡμῶν οἰκειοθελοῦς καὶ ἀβιάστου παραιτήσεως δηλοποιῶ ὅτι, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τοῦ λοιποῦ ἐπισκέπτεσθαι ἀρχιερατικῶς τὸν θρόνον τῆς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου διὰ τὸ τῶν ἐπικειμένων αὐτῇ ΧΡΕΩΝ δυσβάστακτον καὶ ὑπέρογκον φορτίον, ἄλλως τε

» και τὸν ἡσύχιον καὶ ἀπράγμονα βίον ἐπιζητῶν,
 » και βουλόμενος ποιῆσαι τοῦτο πρὸ πολλοῦ, τοῦ καιροῦ παρασχόντος ἤδη,
 » παραίτησιν ποιοῦμαι τοῦ θρόνου τούτου ἐξ οἰκειοθελοῦς καὶ ἀβιάσου
 » γνώμης καὶ προαιρέσεως πρὸς τὸν Παναγιώτατον καὶ Σε-
 » βασμιώτατον Αὐθέντην καὶ Δεσπότην, τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Κύ-
 » ριον Κύριον Σαμουήλ, καὶ πρὸς τὴν περὶ τὴν Αὐτοῦ Παναγιότητα θεῖαν
 » καὶ ἱερὰν τῶν ἁγίων Ἀρχιερέων Σύνοδον, καὶ πρὸς τοὺς παρευρεθέντας
 » ἐνταῦθα ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀρχιερεῖς τοὺς ὑποκειμένους τῷ θρόνῳ τῆς
 » Ἀγιοτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης Πεκίου, ἐπὶ τῷ καταστῆσαι ΕΝ
 » ΑΥΤῳ ἄλλο πρόσωπον ἄξιον καὶ ἀρμόδιον. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν
 » ἐγένετο καὶ ἡ παρούσα αὕτη οἰκειοθελῆς παραίτησις, κατασφραγι-
 » σθεῖσα καὶ τῇ ἰδίᾳ μου αὐτῇ ὑπογραφῇ καὶ σφραγίδι.

» (Τ. Σ.) Πρώην Πεκίου Καλλίνικος βεβαιῶ. »

Παρατηρήσατε ἐνταῦθα, ἀναγνώστα, πρῶτον μὲν, ὅτι ὁ τελευταῖος Ἀρ-
 χιεπίσκοπος Πεκίου Καλλίνικος τρις ἐπαναλαβὼν τὴν φράσιν οἰκειοθε-
 λοῦς καὶ δις τὴν τῆς ἀβιάσου παραίτησεως του, δείκνυσιν ὡς μόνην
 αἰτίαν ταύτης τὸ δυσβάστακτον καὶ ὑπερβολικὸν φορτίον τῶν
 χρεῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἡ γὰρ λοιπὸν, χρέη, καὶ πάλιν
 χρέη, φίλε ἀναγνώστα. Ἄλλ' ὑπόμειναν ἐτι μικρὸν καὶ θέλεισ ἰδεῖ μέχρι
 τίνος τὰ χρέη ταῦτα κατήντησαν τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν. Ἐπειτα δὲ καὶ κυ-
 ρίως παρατηρήσατε τοῦτο, ὅτι ὁ Καλλίνικος, παραιτούμενος, οὐδόλως ἐν-
 νοοῦσε νὰ καταργηθῇ ἡ Ἀρχιεπισκοπή, ἀλλ' ἀπλῶς νὰ καταστήσωσιν
 ἐν αὐτῇ ἄλλο πρόσωπον ἄξιον καὶ ἀρμόδιον· ἐξ οὗ
 ἐμφαίνεται ἡ θέλησις αὐτοῦ νὰ διατηρηθῇ ἐξ ἐναντίας ἡ Ἀρχιεπισκοπή.
 Ἀλλὰ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, θεῖω ζήλω κινούμενον, ἄλλως
 ἤδη πρὸ καιροῦ εἶχεν ἀποφασίσῃ καὶ ἐνεργήσῃ περὶ αὐτῆς, ἐν ἀγνοίᾳ βε-
 βαίως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ τοῦτο θέλομεν πληροφορηθῇ ἐκ τοῦ ἐπο-
 μένου ἐγγράφου.

ΕΓΓΡΑΦΟΝ Β΄.

Ἐκθεσις τῆς αἰτίας καὶ τοῦ τρόπου τῆς καταργήσεως
 τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου.

α Ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἐξηκοστῷ πέμπτῳ οἰκτρῷ

» θανάτῳ καταδικασθέντος τοῦ ἐλεεινοῦ Γεωργάκη Σπαθάρη υἱοῦ τοῦ Σταυ-
 » ράκη χειρουργοῦ, καὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ, κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων
 » πραγμάτων, καὶ εἴ τι ἐν πράγμασί τε καὶ γράμμασι, δημευθέντων, ὡς
 » κατ' ἀξίαν δόντος δίκην τῶν αὐτῶ πεπραγμένων, καὶ ἐρεύνης ὅτι πλεί-
 » στης καὶ ἀκριβοῦς ἐξετάσεως περὶ τῆς οὐσίας αὐτοῦ παρὰ τῶν κρατούντων
 » γενομένης, καὶ τῆς τούτων ἐκτίσεως καὶ ἀποπληρώσεως ἀπαραιτήτου ἐπι-
 » κειμένης, τελευταῖον, μετὰ παρέλευσιν μικροῦ δεῖν ἐνός χρόνου, χ ρ έ η
 » τινὰ διὰ χρεωστικῶν ὁμολόγων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Πε-
 » κίου, ὡς ὀφειλόμενα ΔΗΘΕΝ τῷ ῥηθέντι Γεωργάκη
 » Σπαθάρη εἰς μέσον προαχθέντα, λαβὴν οὐ μικρὰν τῷ ὑψηλῷ
 » παρέσχον Κράτει, καὶ πράγματα ἡμῖν οὐκ ὀλίγα εἰς τὴν τούτων ἀφρευκτον
 » καὶ ἀπαραίτητον ἐκπλήρωσιν, ὥστε καὶ ἐν ἀμνηχανία γενέσθαι ἡμᾶς τοὺς
 » ἤδη τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου προστατεύοντας, ᾧ τρόπῳ καὶ τὴν ὀ-
 » φειλὴν ὑποσχεσόμεθα καὶ τῆς οὐ μικρᾶς ζημίας ἀπαλ-
 » λαγησόμεθα, ὡς τῶν μὲν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου ὑποκειμένων
 » Ἀρχιερέων μὴδ' ὀβολὸν δυναμένων ἐνταῖθα οὕτω πενιχρῶς καὶ ἐνδεῶς
 » ἐχόντων, τῆς δὲ παρὰ τοῦ δημοσίου ἀπαιτήσεως βιαίως ἡμῖν ἐνισταμένης.
 » Κάντεῦθεν, θείῳ ζήλω καὶ κινήμενοι, καὶ ἀδελφικῆς
 » ἀγάπης πλεηρωμένοι, ὑπέστημεν ἔχοντί τε ἀέκοντί τε
 » θυμῷ τὸ βάρος τοῦτο τῆς ἐνοχλῆς, καὶ ἴτοι μὴ δὲ νὶ μὴ δὲν ὀφεί-
 » λοντες, καὶ παρεσκευάσαμεν ἐαυτοὺς εἰς τὴν τούτων ἐξόφλησιν. Καὶ δὴ
 » ἐν ῥηταῖς ἡμέραις, πάνθ' ὅσα ἦν τὰ ἀπαιτούμενα ἀόκνως κατεβάλομεν
 » καὶ ἀνελλειπῶς, ὡς καὶ ἀπὸ τῶν δοθέντων ἡμῖν παρὰ τοῦ Ταρᾶχανά
 » Ἐμίνη . . . πρὸς ὃν καὶ ὠρίσται ἡμῖν ἡ τούτων δόσις, πιστωτικῶν καὶ
 » ἐξοφλητικῶν ἐγγράφων δῆλον γίνεσθαι.

» Τούτων δ' ἕνεκα καὶ ἡμεῖς, Εἰς Αμοιβὴν τῶν Κοπῶν καὶ τῶν
 » Αἰγῶνων ἡμῶν, ἠξιώθημεν παρὰ τοῦ Ὑψηλοῦ Κράτους
 » τὰ τῆς ἐνώσεως καὶ ὑποταγῆς τοῦ κλίματος Πεκίου
 » πρὸς τὸν καθ' ἡμᾶς Ἀγιώτατον, Ἀποστολικόν, Οἰκουμενικόν Θρόνον, καὶ
 » διὰ κοινῆς ἐγγράφου καὶ ἐνσφραγίστου ἀναφορᾶς
 » τῶν παρευρεθέντων ἐνταῦθα εἰς Βασιλεῦσαν
 » ἀρχιερέων τοῦ κλίματος Πεκίου, τοῦτε Νύσσης κύρ
 » Γαβριήλ, (ἔχοντος καὶ τὰς γνώμας τοῦτε Μπελιγραδίου Ἱερεμίου καὶ
 » τοῦ Οὐζιτζῆς κύρ Μητροφάνους,) τοῦ Σκοπίων Κωνσταντίου, (ἔχοντος καὶ
 » τὴν γνώμην τοῦ Γενι-Παζαρίου κύρ Γαβριήλ, καὶ τοῦ Μπόσνης κύρ Σερα

» φείμ,) τοῦ Σαμακοβίου κύρ Νεοφύτου, τοῦ Κιωστεντιλίου Γαβριήλ, τοῦ
 » Ἑρσεκίου Ἀνθίμου, καὶ τοῦ Πρεζρένης Γαβριήλ, καὶ ΔΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ
 » ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΟΥ ΟΡΙΣΜΟΥ ἐπεκυρώθη τὸ ἰλχάκι τοῦ κλί-
 » ματος αὐτοῦ πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγά-
 » λην Ἐκκλησίαν, ὡς εἶναι καὶ λέγεσθαι ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν
 » ἅπαντα χρόνον, τοὺς τέως ὑποκειμένους ἀπαξάπαντας Ἀρχιερεῖς τῆς Ἀρχιε-
 » πισκοπῆς Πεκίου, ὑποκειμένους κατὰ πάντα τῷ καθ' ἡμᾶς Οἰκουμενικῷ
 » θρόνῳ, μηδενὸς μηδὲν διαφέροντος τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν, ἀλλὰ καὶ χει-
 » ροτονεῖσθαι, καὶ διεξάγεσθαι, καὶ κατὰ πάντα διατεθεῖσθαι ἀπαραλλά-
 » κτως καὶ ἀπαρεγκλήτως κατὰ τοὺς λοιποὺς τῶν ὑποκειμένων τῷ Οἰκου-
 » μενικῷ θρόνῳ ἀρχιερέων, καὶ πληροῦν κατ' ἔτος τὸ σῦνηθες βασιλικὸν ζη-
 » τομηρίον, μνημονευομένου ἐν πάσαις ταῖς παροικίαις αὐτῶν τοῦ ἡμετέρου
 » Πατριαρχικοῦ κανονικοῦ ὀνόματος, πείθεσθαι καὶ ὑπακοεῖν,
 » ὡς μιᾶ κεφαλῆ, μηδενὶ ἑτέρῳ ἢ τῷ κατὰ καιροὺς
 » Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ τῆς Κωνσταντινουπό-
 » λεως, ὡς ἄρδην ἐξαλειφθείσης ΕΚ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
 » ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΩΝ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ποτὲ Πε-
 » κίου Ἀξίας.»

Τὸ ἐγγράφον τοῦτο, φίλε ἀναγνώστα, ἐπιγράφεται ἐν τῷ Κώδικι τοῦ
 Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου οὕτως: ἅ ἴσον ἀπαραλλάκτον τοῦ γράμματος
 » τοῦ διαλαμβάνοντος ἐν περιλήψει τὰ αἴτια, δι' ἃ συνηνώθη τὸ
 » κλίμα τοῦ Πεκίου εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν. Ἕμεῖς δ'
 ἐκ τῆς ἀναγνώσεως αὐτοῦ εἶδετε βεβαίως, ὅτι ἄλλο αἴτιον τῆς συνενώσεως
 ταύτης δὲν ὑποδεικνύεται ἐν αὐτῷ, εἰμὴ ἢ παρὰ τῶν κυβερνώντων τότε
 αὐστηρὰ ἀπαίτησις τῶν ὑπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου τῷ κρεμασθέντι
 Γεωργάκῃ Σπαθάρῃ ὀφειλομένων δῆθεν χρημάτων ἀφ' ἐνός, καὶ ἢ τῶν
 αὐτῇ ὑποκειμένων Ἀρχιερέων ἀδυναμία τοῦ πληρῶσαι τὰ χρέη ταῦτα ἀφ'
 ἑτέρου. Χρὲν λοιπὸν, καὶ πάλιν χρὲν.

Πρὶν δὲ προσβῶμεν εἰς ἄλλας σημειώσεις ἐπὶ τοῦ γράμματος τούτου, ἃς
 εἴπωμέν τινα, χάριν περιεργείας, καὶ περὶ τοῦ ἐν αὐτῷ ἀναφερομένου Γεωρ-
 γίου Σπαθάρῃ.

Περὶ αὐτοῦ ἰδοὺ τί μόνον μᾶς ἀναφέρει ὁ τὴν Ὀθωμανικὴν ἱστορίαν συγ-
 γράφας Χάμμερ. Ἄ ὅ τὰς ὑποθέσεις τοῦ Ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας ἐπιτετραμι-
 » μένος Γραικὸς Σταυράκης πρὸς ποινητῶν ῥαδιοουργιῶν
 » αὐτοῦ, καὶ τῆς ἀποκαλύψεως τῶν ἀπορρήτων

α τ ἧς Ὑ ψ η λ ἧ ς Π ύ λ η ς, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ Βοσταντζή-
 α πασῆ· ἐξαχθεὶς δ' ἐκείθεν μεθ' ἡμέρας τινάς, ἀπήχθη καὶ ἐκρεμάσθη ἀ-
 α πέναντι τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἐν τῷ πορθμῷ τοῦ Βοσπόρου (1). Ὑπάρχει
 δὲ φυλλὰς, ἕκτοτε μὲν εἰς κακοὺς στίχους ἐκδεδομένη, μέχρι δὲ καὶ σήμε-
 ρον μετατυπομένη, ἐν ἣ περιγράφονται τὰ ἄπειρα πλούτη αὐτοῦ, ἅπερ ἐξ
 ἀδικιῶν ἐπεσωρεύσατο, πρῶτον μὲν Κασάπ-πασῆς ὀνομασθεὶς, ὕστερον δὲ τὸ
 μονοπωλεῖον τοῦ καπνοῦ νὰ λάβῃ ἀξιωθεὶς, ἐπὶ τέλους δὲ καὶ Καποῦ-Κεχα-
 γιάς τῆς Βλαχίας διορισθεὶς, καὶ εἰς τουαύτην παρὰ τῷ Βασιλεῖ φθὰς εὐ-
 νοϊαν καὶ ἰσχὺν, ὥστε πολλοὺς μὲν τῶν μεγιστάνων Ὀθωμανῶν περιεφρό-
 νησε, πολλοὺς δὲ ἐκ τῶν τοῦ Φναρίου ἀρχόντων χριστιανῶν ἐξώρισε, καὶ
 μὲ αὐτὸν τὸν Πατριάρχην Σαμουὴλ εἰς διενέξεις νὰ ἔλθῃ ἐτόλμησεν:

- α Ἀπὸ τὸ ὕψος τὸ πολὺ καὶ μὲ τὸν Πατριάρχην
- α Ἐσυγχύσθη καὶ μάλωσε, καὶ ἐπίασεν ἀμάχην,
- α Εἰς τοῦ Βεζύρ-Κεχαγιασῆ εὐγῆκεν εἰς τὴν κρίσιν,
- α Τὸν πατριάρχην Σαμουὴλ νὰ τὸν κακοποιήσῃ.
- α (Πλὴν) ὡς τόσον ἢ κατὰ τὴν τοῦ Παναγιωτάτου
- α Ἦφραν τὸν Σταυράκου ἰς τῆς θαλάσσης τὸν πάτον.
- α Αὐγούστου εἰς ταῖς δ' ὡδ' εὐκα (ποῦ νὰ μὴν εἶχε σώσῃ)
- α Παρασκευῆ ἑξημέρωμα (μὴν εἶχε ἑξημερώσῃ)
- α Στέλλει ὁ Βοσταντζή-πασῆς γενετὶ τζιφτὲ καῖκι,
- α Πῶς τὸν μνηᾶ ὁ Βασιλεὺς διὰ νὰ τὸν συντύχῃ.
- α Καθὼς ἦλθε καὶ ἔφθασε (κάλλια μὴν εἶχε φθάσῃ),
- α Τὸν σῆκωσαν, τὸν ἔβαλαν μέσα εἰς τὸ καφάσι.
- α Ὑστερον τὸν ἐγύμνωσαν, τὰ βουῖχα τὸν εὐγάζουον,
- α Εἰς μίαν παλαιόψαθαν τὸ δυστυχῆ τὸν βάζουον.
- α Εἰς τὸ καῖκι τὸν ἔβαλαν διὰ νὰ τὸν περάσουον,
- α Ἐν τῷ Μέγα-Ῥεῦμα σπίτι του διὰ νὰ τὸν κρεμάσουον.
- α Καὶ τὸν ἐκρέμασαν ἐκεῖ μόνον μὲ τὸ βρακάκι,
- α Ἐκείνον τὸν περιβόητον, τὸν φοβερὸν Σταυράκη.
- α Ἡμέρας τρεῖς ἐστάθηκε ἰς τὸ ξύλο κρεμασμένος,
- α Ἀπὸ τὸν ἥλιον μαύρισεν ὁ καταδικασμένος.
- α Ὁ Βασιλεὺς ἐπρόσταξε διὰ νὰ μὴ τὸν θάψουον,
- α Ἐν τὴν ἐκκλησιᾶν ὀλότελα μέσα νὰ μὴ τὸν μπάσουον,
- α Εἰς τὰ νερά τῆς θαλάσσης νὰ τὸν καταχωνεύσουον.
- α Προστάζει καὶ ὁ Σαμουὴλ νὰ μὴ τὸν μνημονεύσουον,
- α Ἀλλ' οὔτε κὰν τὰ κόλυβα μέσα νὰ μὴ τὰ μπάσουον,
- α Ἐν τὴν ἐκκλησιᾶν ὀλότελα νὰ μὴ τὰ διαβάσουον.»

(1) Hammer, hist. de l'empire ottoman p. LXXII, T, XVI, p. 439.

Τούτου λοιπόν τοῦ Σταυράκογλου Γεωργάκη εἰς τὰς 15^ἡ Αὐγούστου τοῦ 1765 κρεμασθέντος, καὶ ἀπάσης τῆς περιουσίας του δημοθεύσεως, τὸ Πατριαρχικὸν ἔγγραφον μᾶς ἀναγγέλλει, ὅτι μετὰ παρέλευσιν μικροῦ δεῖν ἐνόσ ἔτους, ὅ ἐστι περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1766, εὐρέθησαν ἐν τῇ ἀπογραφῇ τῆς περιουσίας αὐτοῦ καὶ ὁμολογὰ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου, καθ' ἃ αὕτη ἐφαίνετο ὀφείλουσα, τίς οἶδεν ἐκ ποίας δικαίας ἢ ἀδίκου αἰτίας, χρήματα περὶ τὰς 25000, ὡς μαρτυροῦσιν οἱ λογιστικοὶ τοῦ Πατριαρχείου Κώδικες, τῶν ὁποίων τὴν πληρωμὴν ἀπήτησαν παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς εἶχον ἀπαιτῆσαι καὶ τὰ ὑπὸ τούτου πρὸς αὐτὸν διὰ τριῶν ὁμολογιῶν ὀφειλόμενα γρόσια, καθὰ ὡσαύτως μαρτυροῦσιν οἱ εἰρημένοι Κώδικες. Ὁ δὲ Πατριάρχης Σαμουὴλ, ἀπολογούμενος ὅτι δὲν ὄφειλε νὰ πληρώσῃ τὰ χρεῖα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, διότι ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ δὲν ὑπέκειτο εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον, αἴφνης ἐμπνέεται ὡς ὑπὸ θεοῦ ζήλου ἐκ τῆς ἰδέας, τὴν ὁποίαν ἡ τελευταία αὕτη φράσις τῷ ἐπήγαγε, καὶ εἶπε τοῖς κυβερνώσιν: Ἐὰν ὁμοῦς ὑποτάξῃτε τῷ θρόνῳ τούτῳ τὴν εἰρημένην Ἀρχιεπισκοπὴν, τότε βεβαίως καὶ ὑμεῖς δικαιοῦσθε νὰ ἀπαιτήσῃτε ταῦτα παρ' ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς ὑποχρεούμεθα νὰ πληρώσωμεν αὐτὰ πρὸς ὑμᾶς. Τῆς ἰδέας δὲ ταύτης ὡς εἰκὸς ἀναπτυχθείσης, καθὸ συμβιβαστικῆς ἀμφοτέρων τὰς ἀξιώσεις, συνεδέθη τὸ συμβόλαιον τῆς πωλήσεως καὶ ἀγορᾶς τῆς εἰρημένης Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ πληρωμῇ τῶν ἀπαιτουμένων ἐκεῖνων χρημάτων, καὶ ἰδοὺ πῶς, Εἰς ἀμοιβὴν τῶν κοπῶν καὶ ἀγωνῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἡ ξιῶθη οὗτος παρὰ τοῦ Ἰψηλοῦ Κράτους τὰ τῆς ἐνώσεως καὶ ὑποταγῆς τοῦ κλίματος Πεκίου πρὸς τὸν Ἀγιώτατον Ἀποστολικὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον!

Τούτων δὲ οὕτω συμφωνηθέντων καὶ διαπραχθέντων, περιττὰ πλέον καὶ πάρεργα ἀποδεικνύονται ὅσα προσθέτει τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Πατριαρχικὸν ἔγγραφον, ὅτι δῆθεν διὰ κοινῆς ἐγγράφου καὶ ἐνσφραγίστου ἀναφορᾶς τῶν παρευρεθέντων ἐνταῦθα εἰς Βασιλεύουσαν ἀρχιερέων τοῦ κλίματος Πεκίου ἐγένετο ἡ προσήλωσις τοῦ κλίματος τούτου, ἀλλ' ἀληθεύει μόνον ὅ,τι ἐπομένως ἐπιφέρει, ὅτι δηλαδὴ, κατὰ συνέπειαν τῆς ῥηθείσης συμφωνίας, ΔΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΟΥ ΟΡΙΣΜΟΥ ἐπεκυρώθη τὸ ἰλχάκι (ἢ ἔνωσις) τοῦ κλίματος αὐ-

τοῦ πρὸς τὴν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν. Ἀκούεις, ἀναγνώστα; Μάθε καὶ πιστεύσον αὐτὰ, διότι αὐτὸ τὸ Πατριαρχικὸν ἔγγραφον λέγει καὶ διδάσκει ἡμῖν ταῦτα.

Σημειωτέον ἐντοσοῦτῳ, ὡς ἐκ περισσοῦ, ὅτι, καὶ ἂν ὄντως προηγήθη τοῦ βασιλικῆς Ὄρισμοῦ τοιαύτη ἀναφορά, αὕτη ἦτον ὑπογεγραμμένη, κατὰ τὸ Πατριαρχικὸν πάλιν ἔγγραφον, ὑπὸ ἑξ καὶ μόνων ἀρχιερέων (1), ἀπαλλάκτως ὡς καὶ ἡ ἀναφορά περὶ τῆς καταργήσεως τῆς τῶν Ἀχριδῶν Ἀρχιεπισκοπῆς, ὡς τοῦ Βελιγραδίου, τοῦ Οὐζίτζης, τοῦ Γενι-Παζαρίου, καὶ τοῦ Βόσνης, ὧν δῆθεν τὰς γνώμας, ὡς ἀπόντων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν, εἶχον δύο ἐκ τῶν εἰρημένων ἑξ. Ποῖον δὲ δικαίωμα κανονικὸν εἶχον οἱ ἑξ οὗτοι ἀρχιερεῖς νὰ καθυποτάξωσιν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τὴν αὐτοκέφαλον Ἀρχιεπισκοπὴν, ἐξ ἧς αἱ ἐπαρχίαι αὐτῶν κανονικῶς, ὡς ἄνω εἴρηται, ἐξηρτῶντο, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου παραιτηθέντος μόνον ΠΡΟΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΝ ΑΥΤΟΥ ΔΙ' ΑΛΛΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΔΕΙΟΥ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΥ; Τοῦτο ἄς εἴπωσιν ἄλλοι, ἡμῶν ἀγνοούντων.

ΕΓΓΡΑΦΟΝ Γ'

Πράξις ἐκλεκτικῆ τοῦ νέου Μητροπολίτου Πρεζρένης μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου.

α Τῆς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς ποτὲ Πεκίου ἡ δ η σ υ ν ε ν ω θ ε ἰ σ η ς
 ς τ ῶ Ἀ γ ι ω τ ἄ τ ῳ Ἀ π ο σ τ ο λ ι κ ῶ καὶ Οἴκου μ. θρόνῳ
 ς ὁμοῦ μετὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ Μητροπόλεων, τοῦ τε Σκοπίων, τοῦ
 ς Πρεζρένης, τοῦ Γενι-Παζαρίου, τοῦ Μπόσνης, τοῦ Οὐζίτζης, τοῦ Ἐρ-
 ς σεκίου, τοῦ Μπελιγραδίου, τοῦ Νύσσης, τοῦ Σαμακοβίου, καὶ τοῦ Κι-
 ς στεντιλίου, διὰ τὰς συνεχεῖς καὶ ἀλλεπαλλήλους ἐπιδρομὰς καὶ ἐφόδους
 ς τῶν κατὰ καιροὺς ληστικῶ τρόπῳ παρεισπηδόντων εἰς αὐτήν, καὶ, παρὰ
 ς τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας μας κανόνας, ἄνευ βουλής
 ς καὶ ψήφου καὶ γνώμης τῶν περὶ αὐτὴν ἀγιωτάτων Μητροπολιτῶν, διὰ
 ς δόσεως δὲ ἀμυθῆτων χρημάτων καὶ φθορᾶς καὶ δαπάνης ἀρπαζόντων τὴν
 ς Ἀρχιεπισκοπὴν ταύτην, ἐξ ὧν συνέβαιεν, οὐ μόνον λεηλατεῖσθαι καὶ

(1) Σημειώσατε δὲ, ὅτι ἡ μία τούτων, ἡ τοῦ Ἐρσεκίου Ἀνθίμου, ἀποδεικνύεται πλαστὴ, ὡς παρακαετιόντες θέλομεν ἰδεῖ.

» ὁσημέραι κατατρέχεσθαι αὐτόν τε τὸν ἀρχηγὸν τῶν κακῶν καὶ τοὺς ἀναι-
 » τίους ὁμοῦ, καὶ καταδαπανᾶσθαι καὶ φθείρεσθαι, ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸ περὶ
 » αὐτὴν χριστῶνυμον τῶν ὀρθοδόξων πλήρωμα, τῶν μὲν ἀλόγως ἀπειτούν-
 » των, τῶν δ' ἀναξίως καὶ παραλόγως καταβαλλόντων, ὥστε εἰς ὑπέρογ-
 » κα βάρη καὶ ἀπαραμύθητα ὑποπεσεῖν ὅλον τὸ ἐκεῖσε κλίμα, μηδενὸς ὄν-
 » τος τοῦ προϊσταμένου καὶ οἰκονομοῦντος καὶ σώζοντος καὶ φυλάττοντος,
 » ἀλλὰ φύρδην καὶ ἀναμιξὲς συγκεχυμένων τῶν ἐκεῖσε τῆς Ἐκκλησίας πραγ-
 » μάτων, καὶ τέλος κινδυνεύειν τὰ ἔσχατα ἐρημωθῆναι τὰς ἐκεῖσε Μητρο-
 » πόλεις, καὶ ἄρδην ἐκ μέσου ἐξαλειφθῆναι τοὺς τε ποιμαίνοντας καὶ ποι-
 » μαινομένους ἐξ αἰτίας μόνης τῶν δοξομανούντων περὶ τὸ ἀρχιεπισκοπεῖν
 » ὄνομα.

» Δι' αὐτὰ ταῦτα τὰ αἰτία συνδραμόντων ἐνταῦθα εἰς Βασιλεύουσαν τοῦ
 » τε ἄρτι ἔχοντος τὸ Ἰπέκι, καὶ ἰδίᾳ βουλῇ καὶ γνώμῃ παραιτησαμένου
 » καὶ τοῦ πρῶην ἀρχιεπισκοπεύοντος ἐν αὐτῇ, νῦν δὲ Νύσσης, κὺρ Γαβριήλ,
 » (ἔχοντος καὶ τὴν γνώμην τοῦ τε Μπελιγραδίου κὺρ Ἰερεμίου, καὶ τοῦ
 » Οὐζίτζης κὺρ Μητροφάνους) μετὰ τῶν τοῦ κλίματος ἐκείνου Μητροπολι-
 » τῶν τοῦ τε Σκοπίων κὺρ Κωνσταντίνου, (ἔχοντος καὶ τὴν γνώμην τοῦ
 » Μπόσνας κὺρ Σεραφείμ) (1), τοῦ Σαμακοβίου κὺρ Νεοφύτου, καὶ τοῦ Κλω-
 » στεντιλίου κὺρ Γαβριήλ (2), καὶ διὰ κοινῆς αὐτῶν καὶ τῶν
 » ὑπ' αὐτοὺς χριστιανῶν ἐνισφραγίστου ἀναφορᾶς
 » τὰ κατ' αὐτοὺς ἀπολοφυραμένων τῶ ὕψει τοῦ Κραταιοτάτου
 » ἡμῶν Ἄνακτος, καὶ τὴν κοινὴν τῶν χριστιανῶν καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῶν
 » σωτηρίαν πρὸ παντὸς ἄλλου αἰτουμένων διὰ τῆς πρὸς τὸν Πατριαρχικόν
 » καὶ Οἰκουμ. ἡμῶν θρόνων ὑποταγῆς, καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν
 » εἰσακουσθείσης, ὡσαύτως δὲ καὶ τῆς ποτὲ Ἀρχιεπισκοπῆς Πε-
 » κίου μετὰ τῶν ἀνωτέρω διαληφθεισῶν ἱεροπόλεων εἰς ἓν τῆς Ἐκκλησίας
 » σῶμα συναρμολογηθεισῶν, ὥστε εἶναι καὶ λέγεσθαι τούνταυθεν εἰς τὸν
 » ἐξῆς ἅπαντα αἰῶνα Μητροπόλεις ὑποκείμεναι τῷ Οἰκουμ. θρόνῳ καὶ τῇ
 » λοιπῇ τῶν ἀδελφῶν χορείᾳ, ὃν τρόπον καὶ αἱ ἔκπαλαι αὐτῷ τῷ Οἰκουμ.

(1) Πῶς ἄρά γε δὲν προσετέθη ἐνταῦθα, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ ἐγγράφῳ,
 καὶ ἡ γνώμη τοῦ Γενι-Παζαρίου κὺρ Γαβριήλ;

(2) Εἶναι ὡσαύτως περιεργον πῶς δὲν προσετέθησαν ἐνταῦθα, ὡς ἐν τῷ
 δευτέρῳ ἐγγράφῳ, καὶ αἱ γνώμαι τοῦ Ἐρσεκίου Ἀνθίμου, καὶ τοῦ Πρεζβεί-
 νης Γαβριήλ.

» θρόνῳ ὑπαγόμεναι ἱεροπόλεις ἔν τε τῇ Ἀσίᾳ καὶ Εὐρώπῃ, καὶ συναριθμη-
 » θῆναι τῷ χορῷ τῶν λοιπῶν Μητροπόλεων τῆς Κων]σταντινουπόλεως, καὶ συνεδριάζειν
 » τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ, καὶ συμψηφίζειν μετὰ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν, καὶ ψῆφον
 » καὶ γνώμην ἔχειν ἐπὶ πάσης καὶ παντοίας ὑποθέσεως, καὶ ὅλως καρ-
 » ποῦσθαι καὶ νέμεσθαι κατὰ τοὺς λοιποὺς τῶν Μητροπολιτῶν τὰ
 » κοινὰ γέρα καὶ βραβεῖα· τοῦ δὲ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ὀνόματος
 » Πεκίου ἀποξεσθῆναι ἐκ τῶν βασιλικῶν πινάκων, καὶ ὡς μηδέποτε
 » γεγονότος λογιζομένου.

» Κάντεῦθεν ἀπροστατεύτου μεινάσης τῆς τοῦ Πεκίου ποτὲ παροικίας,
 » μηδενὸς ὄντος ἐν αὐτῷ τοῦ προῖσταμένου τῶν ὧν ἰδίως εἶχε ποτὲ ὁ Πεκίος
 » λεγόμενος Ἀρχιεπίσκοπος κωμοπόλεων καὶ χωρῶν, Πρεζραίνης, Νοβομπόρτο,
 » Πρίστενας, Βουτζίτερνας, Γρακοβίτζας καὶ Ἰπεκίου, ὧν εἰς μίαν ἐπαρ-
 » χίαν καὶ μητρόπολιν ἀποκατασταθεῖσιν ἡδητήν
 » ΠΡΕΖΡΑΙΝΗΣ, ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀρχιερεῖς,
 » προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τοῦ Παναγιωτάτου καὶ Σεβασμιωτάτου
 » ἡμῶν Αὐθέντου καὶ Δεσπότη τοῦ Οὐκουμηνικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Κυρίου
 » Σαμουὴλ, συνελθόντες ἐν τῷ πανσεπτῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου
 » μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοπόρου, καὶ ψῆφους κανονικῶς προ-
 » βαλλόμενοι εἰς εὐρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἀρμοδίου προσώπου τοῦ
 » διαδεξομένου τὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν τῆς Ἐπαρχίας ταύτης, πρῶτον
 » μὲν ἐθέμεθα τὸν Πανιερώτατον πρῶτον Ἀμασειᾶς κὺρ Γαβριήλ, δεύ-
 » τερον δὲ τὸν ἱερομόναχον, καὶ τρίτον τὸν ἱερομόναχον
 » Δανιὴλ ὧν καὶ τὰ ὀνόματα κατεστρώθησαν ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ Κώδικι τῆς τοῦ
 » Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τῷ ἀψῆς', Ἰνδικτιῶνος ιε', Σεπτεμβρίου ια'.

» ΚΕΣΑΡΕΙΑΣ Μακάριος, ἔχων καὶ τὰς γνώμας τοῦ Ἁγίου
 » Κυζίκου κὺρ Γερασίμου, τοῦ Ἁγίου Χαλκηδόνος κὺρ Ἰωαννικίου, τοῦ Ἁγίου
 » Δεβρῶν κὺρ Διονυσίου, καὶ τοῦ Ἁγίου Μπρούσης κὺρ Μελετίου.

» ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Θεοδόσις, ἔχων καὶ τὰς γνώμας τοῦτε
 » Ἁγίου Νικομηδείας κὺρ Νικηφόρου, τοῦ Ἁγίου Κρήτης κὺρ Γερασίμου, τοῦ
 » Ἁγίου Μιτωλήνης κὺρ Ἀνθίμου καὶ τοῦ Ἁγίου Μεσημβρίας κὺρ Ἀνθίμου.

« ΣΑΝΤΟΡΙΝΗΣ Διονύσιος, ἔχων καὶ τὰς γνώμας τοῦ ἁγίου
 » Βιδύνης κὺρ Ἰωσήφ, τοῦ Ἁγίου Ναυπλίου κὺρ Βενεδίκτου, καὶ τοῦ Ἁγίου
 » Φερσάλων κὺρ Νικοδήμου.

» ΣΚΟΠΙΩΝ Κωνστάντιος, ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ Νύσσης καὶ
 » Προέδρου κὺρ Γαβριήλ.

» ΣΑΜΑ ΚΟΒΙΟΥ Νεόφυτος.

» ΚΙΩΣΤΕΝΤΙΑΙΟΥ Γαβριήλ. »

Τὸ ἔγγραφον τοῦτο, ἐν γένει εἰπεῖν, φέρει μὲν ὑπογραφὰς ἐξ ἑνὸς Ἀρχιερέων γνωμοδοτούντων καὶ δι' ἄλλους δ' ὡς δεκά, εἶναι δὲ (ἐκτὸς τῶν ὀνομάτων τῶν ἐνδιαλαμβανομένων Μητροπόλεων, Ἐπισκοπῶν, κωμοπόλεων, καὶ χωρῶν καὶ τῶν ὑποψηφίων) αὐτολεξεῖ ὅμοιον καὶ ἀπαράλλακτον τῷ ἐκλεκτηρίῳ τοῦ μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν πρώτου Μητροπολίτου τῆς ἐπαρχίας Δυρρᾶχίου, ὡς εἰ ἀντεγράφησαν τὸ ἐν ἀπὸ τοῦ ἄλλου. Ἐν τῷ ἐγγράφῳ δὲ τούτῳ, ὡς καὶ ἐν ἐκείνῳ, αἱ αὐταὶ αἰτίαι καὶ ὁ αὐτὸς τρόπος τῆς καταργήσεως ἀμφοτέρων τῶν Ἀρχιεπισκοπῶν ὑποδεικνύονται, ἐν ᾧ εἶδομεν πρὸ ὀλίγου (1), ὅτι ἡ ἀληθὴς αἰτία τῆς καταργήσεως τοῦ Πεκίου ἦτον ἡ ἀπαιτουμένη πληρωμὴ τῶν πρὸς τὸν Γεωργάκην Σπυθάρην ὀφειλομένων χρημάτων, καὶ ὅτι ἡ παρὰ τοῦ Βασιλείου Κράτους παραχώρησις τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης εἰς τὸν Οἰκουμηνικὸν θρόνον ἐγένετο ὡς ἀντάλλαγμα τῆς πληρωμῆς ἐκείνης. Ἄρα αἱ ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐγγράφῳ ὑποδεικνυόμεναι αἰτίαι τῆς καταργήσεως αὐτῆς ἀποδεικνύονται ἐξ αὐτοῦ τούτου πλασταὶ καὶ μηδελίαν ἔχουσαι βάσιν.

Ἄλλ' ἐν τούτῳ ἂς μὴ παραδράωμεν καὶ ἄλλας ἐνταῦθα σημειώσεις, αἵτινες θέλουσι μᾶς ἀποδείξῃ καὶ ἄλλως, πῶσον ὀλίγον τότε ἐφρόντιζε τὸ Πατριαρχεῖον περὶ τῆς ἀληθείας τῶν ἐκθέσεων του ὡς πρὸς τὴν κατάργησιν τῶν εἰρημένων Ἀρχιεπισκοπῶν.

α) Ἐν τῷ Β' τῶν προηγουμένων τριῶν ἐγγράφων, ὅπου δηλοῦται ἡ αἰτία τῆς διὰ βασιλικῆς ὀρίσεως γενομένης καταργήσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου, εἶδομεν νὰ ἀναφέρηται, ὅτι εἰς τὴν περὶ τούτου τῷ βασιλείῳ Κράτει δοθεῖσαν δῆθεν κοινὴν ἀναφορὰν συνεπέγραψαν ἐξ ἀρχιερέων: ὁ Νύσσης, ὁ Σκοπίων, ὁ Σαμακοβίου, ὁ Κιωστεντιλίου, ὁ Ἐρσεκίου, καὶ ὁ Πρεζρένης, καὶ ὅτι ἐκ τούτων οἱ δύο πρῶτοι εἶχον καὶ τὰς γνώμας, ἀνά δύο, ἄλλων τεσσάρων: τοῦ Μπελιγραδίου, τοῦ Οὐζιτζής, τοῦ Γενι-Παζαρίου, καὶ τοῦ Μπόσνης (2). Ἐν τῷ Γ' δὲ τῶν τριῶν πάλιν τούτων ἐγγράφων, ὅπου

(1) Ἴδε τὸ Β' ἔγγραφο ἀνωτέρω καὶ ὅσα κατόπιν αὐτοῦ εἴπομεν.

(2) Ἐκ τούτων ἐξάγει τις ὅτι ὅλοι οἱ τῷ Πεκίῳ ὑποκείμενοί Μητροπολίται ἢ ἐπίσκοποι ἦσαν δέκα. Ἄλλ' ὁ Πατριάρχης Ἱεροσ. Δοσίθεος (Βιβ. Η' Κεφ. ιδ'. § 8 περὶ τῶν ἐν Ἱεροσ. Πατρ.) ἐπαριθμοῖ εἰς τὰς ἡμέρας του δεκατρεῖς Μητροπολίτας, καὶ ἑνδεκα ἐπισκόπους (1641-1707).

δηλοῦται ὡς τετελεσμένη ἡ προσάρτησις αὐτῆς τῷ Οἰκουμενικῷ Θρόνῳ, ἀναφέρεται ὅτι εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν ἀναφορὰν εἶχον συνυπογράψῃ μόνον τέσσαρες ἀρχιερεῖς: ὁ Νύσσης, ὁ Σκοπίων, ὁ Σαμακοβίου, καὶ ὁ Κιωστέντιλίου, καὶ ὅτι ἐκ τούτων πάλιν οἱ δύο πρῶτοι εἶχον καὶ τὰς γνώμας τριῶν ἄλλων: τοῦ Μπελιγραδίου, τοῦ Οὐζίτζης, καὶ τοῦ Μπόσνης. Διὰ τί αὕτη ἡ οὐσιώδης ἀσυμφωνία μεταξὺ τῶν δύο τούτων περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου πραγματευομένων Πατριαρχικῶν ἐγγράφων; Τῆς ἀληθείας οὐσης μιᾶς καὶ ἀπλῆς, ἀνάγκη νὰ ἀπαντήσωμεν ὅτι ἡ ἀσυμφωνία αὕτη προέρχεται, καὶ δὲν δύναται νὰ προέλθῃ εἰμὴ ἐκ τοῦ ὅτι, τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος κοινῆς ἀναφορᾶς οὐσης ὑποθετικῆς, ὡς ἀνωτέρω ἀπεδείχθη, καὶ αἱ ὑπογραφαὶ αὐτῆς, ὡς ὁμοίως ὑποθετικαί, ἐτέθησαν ἀσυλλογίστως ἐκεῖ μὲν ἔξ μετὰ τεσσάρων, ἐδῶ δὲ τέσσαρες μετὰ τριῶν.

β) Ἐν τῷ αὐτῷ Β' ἐγγράφῳ ἀναφέρεται ἰδίως, ὅτι συνυπέγραψεν εἰς τὴν ῥηθεῖσαν κοινὴν ἀναφορὰν καὶ ὁ Ἐρσεκίου Ἄνθιμος, ἐν τῷ αὐτῷ δὲ πάλιν Γ' ἐγγράφῳ οὐδεμία, ὡς εἴρηται, γίνεται μνεῖα τοῦ Ἐρσεκίου ὡς συνυπόγραψαντος. Πόθεν αὕτις ἡ διαφορὰ καὶ ἀσυμφωνία αὕτη;

Πρὸς λύσιν καὶ τοῦ μικροῦ διὰ τούτου ζητήματος, ἡμεῖς, παρεκτός τῶν ἀνωτέρω ἐπὶ τούτου παρατηρήσεων ἡμῶν, ἀπελήσαμεν νὰ ἀναδράμωμεν καὶ εἰς τὸν ἀσφαλῆ ὁδηγὸν ἡμῶν, τὸν ἱερὸν τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας Κώδικα, καὶ ἰδοῦ τί ἀνεκαλύψαμεν.

Ἀνεκαλύψαμεν ὅτι, μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν τριῶν τούτων ἐγγράφων εἰς τὰ φύλλα 64 καὶ 65 (ἐξ ὧν, ὡς καὶ ἐκ τῶν λόγων τοῦ Χάμμερ καὶ τῆς μνησθείσης φυλλάδος καταδεικνύεται, ὅτι ἡ μὲν σύλληψις καὶ κάθειρξις τοῦ Γεωργάκη Σπαθάρη ἐγένετο εἰς τὰς 12 Αὐγούστου τοῦ 1765, καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ ὀλίγας ἡμέρας ὕστερον, ἡ δὲ ἀπαίτησις τῶν αὐτῶν παρὰ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ὀφειλομένων, μετὰ παρέλευσιν μικροῦ δεῖν ἐνόησε χρόνου, ὃ ἐστὶ περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1766· εὐθὺς δὲ κατόπιν διαπραγματευθείσης τῆς καταργήσεως αὐτῆς, ἐξεδόθη ὁ περὶ τῆς προσαρτήσεως τῆς βασιλικὸς ὀρισμὸς, καὶ κατὰ συνέπειαν τούτου ἐξελέχθη ὁ πρῶτος Μητροπολίτης τῆς νέας ἐπαρχίας Πρεζραίνης τῇ 11 Σεπτεμβρίου 1766, Ἰνδικτιῶνος ιε') μετὰ τὰ ἔγγραφα, λέγομεν, ταῦτα, ὅπισθεν τοῦ φύλλου 65, κεῖται κατεστρωμένη ἡ ἐπομένη πρᾶξις:

α Τῆς Ἁγιωτάτης Μητροπόλεως ΕΡΣΕΚΙΟΥ ἀπροστατεύτου μεινάσης, ὡς ἔτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἐρχιερατικῶς προϊσταμένου ΣΤΕΦΑΝΟΥ, τοῦ μόνου

» παντελεῖ καθαιρέσει τῆς ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ καθυ-
 » ποβληθέντος, ἀλλὰ καὶ διὰ βασιλικοῦ ὀρισμοῦ ἐξωσθέν-
 » τος διὰ τὴν φαυλόβιον αὐτοῦ καὶ αἰσχρὰν πολιτείαν, ἀνταρσίαν τε
 » καὶ ἀνυποταξίαν, ἣν ἐδείκνυε πρότερον μὲν τοῖς ποτὲ τῷ Ἰπικίῳ
 » ὑποκειμένοις Ἀρχιερεῦσι καὶ τῷ ἐκείσε ποτὲ προϊσταμένῳ, καὶ ἤδη δὲ
 » πρὸς τὴν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃν Ἐκκλησίαν, ὡς ἀντάρτου καὶ πολεμίου
 » τοῦ ἐκείσε χριστιανικοῦ πληρώματος, καὶ δι' ἄλλα πολλὰ κανονικὰ
 » ἐγκλήματα ἄξια ὄντα κανονικῆς καθαιρέσεως.

» Ἡμεῖς οἱ ἐνδημούντες ἐν Κωνσταντινουπόλει συναδελφοὶ Ἀρχιερεῖς,
 » προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου Κυρίου Κυρίου
 » Σαμουὴλ, συνελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ καὶ τοῦ Ἁγίου με-
 » γαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου, καὶ ψήφους κανονικῆς προ-
 » θαλλόμενοι εἰς εὔρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἀρροδίου προσώπου, τοῦ
 » ἀναδεξομένου τὴν κοινὴν προστασίαν τῆς Μητροπόλεως ταύτης, πρώτων
 » μὲν ἐθέμεθα τὸν Ὁσιώτατον ἐφημέριον τοῦ Πατριαρχικοῦ
 » ναοῦ ἐν ἱερομονάχοις κύρ ΑΝΘΙΜΟΝ· δεύτερον δὲ, τὸν ἱερομόνα-
 » χον κύρ Ἰωάσαφ' καὶ τρίτον τὸν ἱερομόναχον Ἰωακείμ, ὧν καὶ τὰ ὀνό-
 » ματα κατεστρώθη ἐν τῷ ἱερῷ Κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκ-
 » κλησίας, ἐν ἑτεῖ ἀψύξ', Σεπτεμβρίου καὶ Ἰνδικτιῶνος ιε'.

Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως λοιπὸν τῆς πράξεως ταύτης κατανοήσαμεν, καὶ κατα-
 νοεῖ βεβαίως ἤδη ἕκαστος, ὅτι, καθ' ὃν καιρὸν ὑπεγράφη καὶ ἐπεδόθη δῆθεν
 ἢ ἐν τῷ Β' ἐγγράφῳ μνημονευομένη τῶν ἐξ ἀρχιερέων κοινὴ ἀναφορὰ,
 ἐν ἣ τὸ ἐγγραφὸν τοῦτο λέγει ὅτι ὑπέγραψε καὶ ὁ Ἐρσεκίου ΑΝΘΙΜΟΣ,
 Ἐρσεκίου Μητροπολίτης ἦτον, οὐχὶ ὁ Ἀνθιμος, ἀλλ' ὁ ΣΤΕΦΑΝΟΣ· ὁ
 δὲ Ἀνθιμος ἦν ἀπλοῦς τοῦ Πατριαρχείου ἐφημέριος, καὶ δὲν ἐξελέχθη
 ὡς Μητροπολίτης Ἐρσεκίου, εἰμὴ εἰς τὰς 23 Σεπτεμβρίου, ὅτε πλέον
 πρὸ μηνὸς ἤδη εἶχε καταργηθῆ μὲν ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ, συνενωθῆ δὲ τὸ κλίμα
 Πεκίου τῷ Πατριαρχικῷ θρόνῳ, καὶ πρὸ δώδεκα ἡμερῶν εἶχεν ἐκλεχθῆ καὶ
 διορισθῆ ὁ πρῶτος μετὰ τὴν κατάργησιν Μητροπολίτης Πρεζρένης. Ἄρα κακῶς
 λέγει τὸ Β' ἐκεῖνο ἐγγραφὸν ὅτι συνυπέγραψεν εἰς τὴν ἀναφορὰν τὴν αἰτούσαν
 τὴν κατάργησιν καὶ ὁ Ἀνθιμος ἢ, ἀν ὑπέγραψεν, ὑπέγραψε πλαστῶς ὡς
 Μητροπολίτης Ἐρσεκίου, ἐν ᾧ ἦτον ἐφημέριος τοῦ Πα-
 τριαρχεῖου. Ἄλλ' ἐπειδὴ τοιαύτην πλαστογραφίαν ἦτον ἀνίκανον νὰ
 κάμῃ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἐξ ἀνάγκης πάλιν πρέπει κάλλιον νὰ
 συμπεράνωμεν, ὅτι ἡ ῥηθεῖσα κοινὴ ἀναφορὰ οὔτε ἐγγράφῳ οὔτε

ὑπεγράφη ὑπό τινος, ἀλλ' ἦτον ἀπλῶς ὑποθετικὴ πρὸς δικαιολόγησιν δῆθεν τῆς καταργήσεως, ὅθεν καὶ αἱ ὑπογραφαὶ ἐσημειώθησαν ὑποθετικῶς καὶ ἀσυλλογίστως ὡς ἔτυχεν.

Εἰς τί δὲ ἄρα γε συνίστατο ἡ τοῦ ἀληθοῦς τότε Μητροπολίτου Ἐρσεκίου Στεφάνου πρὸς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν ἀνταρσία καὶ ἀνυποταξία, δι' ἣν οὗτος καθρέθη καὶ ἐξώσθη; Μήπως ἐτόλμησε νὰ ὑψώσῃ φωνὴν κατὰ τῆς αὐθαίρετου καὶ ἀντικανονικῆς καταργήσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, καὶ εἶπεν ἢ ἔγραψεν, ὅτι διὰ τοῦτο καὶ δὲν ὑποτάσσεται τῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ; Σὺ, ὦ ἀναγκῶστα, ὡς νοημονέστερος ἡμῶν, θέλεις ἐννόησῃ τοῦτο· τὸ καθ' ἡμᾶς, θέτομεν αὐτὸ ἀπλῶς ὡς πρόβλημα ὑμῖν.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον ὁ Ἐρσεκίου Στέφανος, ὅστις ὑπεβλήθη εἰς καθαιρέσειν κατ' ἐκείνας τὰς περιστάσεις, ἀλλὰ καὶ ὁ Γενὶ Παζαρίου κακο-Γαβριήλ, καὶ ὁ Μογλενῶν κακο-Γερμανός, ὡς γράφονται ἐν τῷ Κώδικι, ὑπέστησαν ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τὴν αὐτὴν ποινὴν, λόγῳ κανονικῶν ἐγκλημάτων, ὁ μὲν τῇ 20 Μαρτίου, (εὐθὺς δηλ. μετὰ τὴν κατάργησιν καὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν,) ὁ δὲ κατὰ Ἀπρίλιον τοῦ 1767, καθ' αἰὲν ἐν τῷ εἰρημένῳ Κώδικι, ὅπισθεν τῶν φύλλων 71 καὶ 73, καταγεγραμμέναι περὶ τοῦτου πράξεις διδάσκουσιν ἡμᾶς. Σημειώσατε δὲ, ὅτι ὁ μὲν πρῶτος τούτων ἀναφέρεται ἐν τῷ Β', οὐχὶ δὲ καὶ ἐν τῷ Γ'. ἐγγράφῳ τῆς καταργήσεως τοῦ Πεκίου, ὡς προσείπομεν· ὁ δὲ δεύτερος ἀναφέρεται ὁμοίως ἐν τῷ Γ', οὐχὶ δὲ καὶ ἐν τῷ Β' ἐγγράφῳ τῆς καταργήσεως τοῦ Ἀχριδῶν, ὡς δόντες γνώμην ὁ μὲν διὰ τοῦ Ἁγίου Σκοπίων, ὁ δὲ διὰ τοῦ Ἁγίου Βοδενῶν.

Ἰδοὺ διατὶ ἄρα οὐδεὶς τῶν Ἀρχιερέων, ἢ τῶν λαϊκῶν, τότε ἐτόλμησε πλέον, καὶ ἂν ἤθελε, νὰ ὑψώσῃ φωνὴν κατὰ τῆς καταργήσεως τῶν εἰρημένων Ἀρχιεπισκοπῶν· διότι ὁ παντοδύναμος καὶ ἀπόλυτος ἐκκλησιαστικὸς μονάρχης Πατριάρχης Σαμουήλ τοὺς μὲν Ἀρχιερεῖς καθήρει ὡς ἀντικανονικοὺς, τοὺς δὲ λαϊκοὺς ἐξώριζεν ἢ ἄλλως ἐτιμῶρει ὡς ἀνάρτας, καθὸ ἐναντία τῷ ὑψηλῷ βασιλικῷ ὀρι-
σμῷ πράττοντας.

Ἐν τῇ κανονικῇ δὲ αὐθαίρεσίᾳ καὶ τῇ ἀπολύτῳ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ ὁ Πατριάρχης αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς Πατριαρχικοὺς ἀκόμη καὶ αὐτοκεφάλους θρόνους τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπενέβη κατὰ τὰς εὐνοϊκὰς δι' αὐτὸν περιστάσεις ἐκείνας, ἐνεργήσας ἐκλογὴν καὶ χειροτονίαν διὰ τῆς Συνόδου αὐτοῦ νέον μὲν Πατριάρχην Ἀντιοχείας τῇ

24 Ἀπριλίου, νέον δὲ Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1766, ὡς ἐν τῷ ῥηθέντι Κώδικι φύλ. 59 καὶ 60 φαίνεται, ἴσως διὰ τὰ προλάβη κάκειθεν πᾶσαν ἀντίστασιν καὶ διαμαρτύρησιν κατὰ τῆς μελετωμένης ἡθῆ κατὰργήσεως τῶν δύο Ἀρχιεπισκοπῶν.

Ἴνα δὲ μὴ τις κατηγορήσῃ ἡμᾶς ὑπερβολῆς ἢ συκοφαντίας, διότι ἰσχυροῦσθεμεν τὸν Πατριάρχην Σαμουήλ παντοδύναμον καὶ ἀπόλυτον μονάρχην, ἡμεῖς θέλομεν τελευταῖον μεταφέρει ἐνταῦθα μίαν ἄλλην πράξιν ἐκ τοῦ ῥηθέντος Κώδικος φύλ. 78, ἐξ ἧς γίνεται δῆλον, ὅτι ὁ Πατριάρχης αὐτός, ὅστις ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἐγγράφοις ὑπέσχετο τοῖς ἐκ τοῦ κλίματος Ἀχριδῶν καὶ Πεκίου Ἀρχιερεῦσι τὸ συνεδριάζειν ἐν τῇ ἱεραῖ Συνόδῳ, καὶ ψῆφον καὶ γνώμην ἔχειν ΕΠΙ ΠΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΝΤΟΙΑΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΣ, καὶ ὅλως καρποῦσθαι καὶ νέμεσθαι ΤΑ ΚΟΙΝΑ ΓΕΡΑ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ, ὁ Πατριάρχης, λέγομεν, αὐτός ἀφ' οὗ κατειργάσατο μὲ τὴν ὑποχείριον αὐτοῦ Σύνοδον τὰς προλαβούσας πράξεις του, ἐπὶ τέλους, βαρυνθεὶς καὶ τὴν Σύνοδον αὐτοῦ ταύτην, καὶ τυφφάπολύτου ἐξουσίας παρεϊσδυμένος, ἐνήργησα τὴν ἐκδοσιν βασιλικοῦ ὁρισμοῦ ἵνα ἀπέλυθωσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν ἅπαντες οἱ τῆς Συνόδου ἄρχιερεῖς, ὥστε μηδένα πλέον μένειν παρ' αὐτῶν, μόνον δὲ αὐτῶν ψηφοφορεῖν καὶ πρᾶττειν κατὰ τὰ αὐτῶν δοκοῦν καὶ ἐπ' αὐτὰς ἀκόμη τὰς τῶν ἀρχιερέων ἐκλογὰς καὶ ἀποκαταστάσεις, ἐναντίον ῥητῶν κανόνων τῆς Ἐκκλησίας (1). Ἴνα δὲ καλύψῃ δῆθεν τὸ ἀντικανονικὸν τῶν πράξεων τούτων, ὑπεχρέωσεν αὐτοὺς νὰ ὑπογράψωσι καὶ δώσωσιν αὐτῷ εἰδός τι ἐπιτροπικοῦ καὶ πληρεξουσίου γράμματος, ὅπερ καταχωροῦμιν ὧδε:

α Διὰ τοῦ παρόντος κοινοῦ ἡμῶν ἀποδεικτικοῦ γράμματος δηλοποιοῦμεν » ὅτι, ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΟΡΙΣΜΟΝ ἀπερχόμενος εἰς τὰς ἐπαρχίας ἡμῶν, καὶ ΜΗ ΥΠΟΔΕΙΦΘΕΙΣΗΣ ΟΜΗ- » ΓΥΡΕΩΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ ΑΡΧΙΕΡΕΩΝ περὶ τὸν Παναγιώτατον καὶ Σε- » βασμιώτατον ἡμῶν Αὐθέντην καὶ Δεσπότην τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην » Κύριον Κύριον Σαμουήλ, ΑΦΙΕΜΕΝ ΤΑΣ ΓΝΩΜΑΣ ΗΜΩΝ τῇ αὐτοῦ » σεβασμιωτάτῃ Παναγιότητι, ὅπως, χρείας γενο-

(1) Ἴδε καν. 34 τῶν Ἀποστ. 2 τῆς Β', 28 τῆς Δ', καὶ 39 τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ.

» μένης ΨΗΦΩΝ κανονικῶν εἰς ἀποκατάστασιν νέων ἀρ-
 » χιερέων ἐν τινι τῶν ἐπαρχιῶν, ἔχη ἢ αὐτοῦ σεβασμιω-
 » τάτη Παναγιότης ΠΡΟΒΑΛΕΙΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΚΩΣ ΨΗΦΙΖΕ-
 » ΣΘΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΘΙΣΤΑΝ, ΟΥΣ ΑΝ ΘΕΟΘΕΝ ΦΩΤΙΣΘῆ, ὡς ἔχων
 » τὰς γνώμας ἡμῶν, ὄν τρόπον καὶ ἡμεῖς ἐνδημοῦντες
 » ἐν τῇ Βασιλευούσῃ, ἀντὶ πάντων τῶν ἀποδημούντων συ-
 » ναδελφῶν ἐψηφοφοροῦμεν.

» Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν, ὑπογραφέντες ἰδίαις χερσὶν ἐν
 » τῷ παρόντι, δεδόκαμεν αὐτὸ τῇ σεβασμιωτάτῃ αὐτοῦ Παναγιότητι. Ἐν
 » ἔτει αψξζ' Ἰουλίου ια' »

» Ἐφέσου Μελέτιος.	Κυζίκου Γεράσιμος.
» Νικομηδείας Νικηφόρος.	Νικαίας Ἄνθιμος.
» Χαλκηδόνος Ἰωαννίκιος.	Θεσσαλονίκης Θεοδόσιος.
» Μπρούσης Μελέτιος.	Κρήτης Γεράσιμος.
» Τραπεζοῦντος Δωρόθεος.	Ναυπλίου Βενεδικτός.
» Πελαγονείας Ναθαναήλ.	Μπόσνας Σεραφεῖμ. »

Σημειώσατε δὲ, ὅτι ἐνταῦθα ἅπασα ἢ δωδεκάς τῶν Συνοδικῶν Ἀρχιε-
 ρέων ἐστὶν ἰδίαις χερσὶν ὑπογεγραμμένη, οὐδεὶς δὲ ἐξ αὐτῶν ὑπογράφει ὡς
 ἔχων τὴν γνώμην τοῦ ἑτέρου, καθὰ τοῦτο ἐν ἄλλαις πράξεσιν
 εἶδομεν· διότι ὁ Πατριάρχης Σαμουήλ, ὡς φρόνιμος ἄνθρωπος, ἠθέλησεν
 ἐνταῦθα νὰ γίνωσι τὰ πράγματα τακτικά. Ἡ δὲ τοιαύτη ἀνώμαλος
 τῆς Ἐκκλησίας κατάστασις διήρκεσεν ἐπὶ ὅλους δεκαεξὶ μῆνας, ὅτε τῇ 5
 Νοεμβρίου τοῦ 1768 ἔτους ὁ περιώνυμος οὗτος Πατριάρχης ἐξωσθεῖς,
 ἐδέησε νὰ γράψῃ καὶ αὐτὸς τὴν προμελετημένην δῆθεν παραίτησιν
 του, ὡς φαίνεται ἐν τῷ ἱερῷ Κώδικι φύλλῳ 84 καὶ 85, ἔχουσαν οὕτω:

« Πολλάκις καὶ πρὸ πολλοῦ ἐδεήθην πολλῶν, καὶ ἀντὶ
 » πολλῶν ἀξιολόγων μαρτύρων, τοῦ παραιτηθῆναί με, καὶ οὐκ
 » εἰσηκούσθην· ἤδη δὲ θείῳ ἐλέει ἠξιώθην τῆς ἐμῆς προθέ-
 » σεως εἰς ἀπαλλαγὴν ἀμυθῆτων δεινῶν, καὶ φροντίδων, καὶ πα-
 » ρακμῆς, καὶ παθῶν ἀνεσίν τινα, δι' ἃ καὶ νῦν διὰ τοῦ παρόντος μου ἰ-
 » διοχείρου, γηθόμενος καὶ πλήρης χαρᾶς (1) παραιτοῦμαι εἰς τὸ ἐκ-

(1). Τοῦτο θέλει νὰ εἴπω οἰκειοθελῶς καὶ ἀβιάστως.

» λέξει, ὃν τινα ἐκλέξωσιν, ἱκανὸν καὶ πρόσφορον (1) οἱ συνάδελφοί
» φοι ἄρχιερεῖς ἀντὶ τῆς Οἰκουμενικῆς ταυτησί Πατριαρχικῆς ποιμαντορίας.
» Ὅθεν καὶ ὑπογράφομαι· ἀψξή, Νοεμβρίου ε΄.

α + Ὁ πρῶν Κωνσταντινουπόλεως Σαμουήλ βεβαιῶν.

Ὅστις διὰ περιέργειαν παραβάλη τὴν παραίτησιν ταύτην τοῦ Πατριάρχου
Σαμουήλ μετὴν ἐν τῷ Κώδικι ὁμοίως τῇ 21 Μαΐου 1763 καταστρωθεῖσαν
παραίτησιν τοῦ προκατόχου τοῦ Ἰωαννικίου, θέλει ἰδεῖ, ὅτι καὶ οὗτος διὰ
βασίλικου προστάγματος τοῦ θρόνου ἐξωσθεῖς, λέγει
ὅμως ἀπαραλλάκτως ὡς ὁ Σαμουήλ, ὅτι οἰκειοθελῶς παρητεῖτο, ὡς δῆθεν
πρὸ πολλοῦ τοῦτο μελετῶν καὶ εἰς ἔκβασιν ἀγαγεῖν ἐπιποθῶν.
Ὅθεν καὶ πάλιν φαίνεται, ὅτι οὐδεμίαν πίστιν πρέπει νὰ δίδωμεν εἰς τὰς
τοιούτας οἰκειοθελεῖς, ἀβιάστους, δὲς δ'εἰπεῖν καὶ ἐν πλήρει
χαρᾷ καὶ γηθωσύνη γινομένης παραιτήσεις Πατριαρχῶν, Ἀρχιεπι-
σκοπῶν, καὶ Μητροπολιτῶν, κατὰ κανονικὴν τάξιν ἀπλῶς λαμβαν-
ομένης, καὶ ἐν τῷ Κώδικι καταστρωνημένης.

(1). Ἀπαραλλάκτως καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Πελίου Καλλίνικος ἔγραφεν ἐν
τῇ παραίτησί αὐτοῦ, ὅτι . . . τὸν ἡσυχῶν καὶ ἀπραγμονα-
βίον ἐπιζητῶν, καὶ βουλούμενος ποιῆσαι τοῦτο πρὸ
πολλοῦ, τοῦ καιροῦ παρασχέντος ἤδη, παραίτησιν
ποιεῖται τοῦ θρόνου αὐτοῦ ἐξ οἰκειοθελοῦς καὶ
ἀβιάστου γνώμης καὶ προαιρέσεως . . . ἐπὶ τῷ
καταστῆσαι ἐναὐτῷ ἄλλο πρόσωπον ἄξιον καὶ
ἀρμόδιον.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Περαίνοντες ἤδη τὸν λόγον ἡμῶν, ἄς συγκεφαλαιώσωμεν τὰ εἰς τὴν κατάργησιν τῶν δύο Ἀρχιεπισκοπῶν ἀναφερόμενα, καὶ ἐν τῷ Κώδῃκι τῆς Μ. Ἐκκλησίας κατεστρωμμένα διάφορα γεγονότα, πρὸς παντελῆ διαφώτησιν τῶν ταῦτα ἀγνοούντων ὀρθοδόξων χριστιανῶν.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, μὲ κακὸν ὄμμα βλέπον καὶ μὲ βαρεῖαν καρδίαν φέρον τὸ ἀνεξάρτητον καὶ αὐτοκέφαλον τῶν περι ὧν ὁ λόγος Σλαβο-Βουλγαρικῶν Ἀρχιεπισκοπῶν (1), καὶ τὴν παντελῆ κατάργησιν αὐτῶν προ-

(1) Ἴδου τῆς τοιαύτης διαθέσεως τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ἐν πρόχειρον παράδειγμα. Ἐν ᾧ, ὡς ἄνω εἴρηται, ἐπὶ Αὐτοκράτορος Ἰωάννου Δοῦκα Βατάτζη καὶ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γερμανοῦ ὁ Τουρνόβου εἶχε κηρυχθῆ Πατριάρχης αὐτὸν ὀνομασθεὶς εἰς τὸ διηνεκές (α), ὁ Πατριάρχης Κάλλιστος, εἰς ἀπάντησιν ἀναφοράς δύο μοναχῶν ἐκ Τουρνόβου εἰδικοποιούντων, ὅτι ὁ Τουρνόβου Πατριάρχης οὐκ ἐμέμνητο ἐν ταῖς ἱεραῖς τελευταῖς τοῦ ὀνόματος τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, καθὼς οὐδ' οὗτος ἐμέμνητο τοῦ ὀνόματος ἐκείνου, γράφει κατὰ Δεκεμβρίον τοῦ 1355 πρὸς τοὺς μοναχοὺς

(α) Εἰς τοῦτο προτρέπων ὁ Αὐτοκράτωρ αὐτὸς τοὺς Πατριάρχας Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, καὶ Ἱεροσολύμων, γράφει αὐτοῖς α δωρήσασθαι ἸΣΟΝ ΑΥΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑΣ ΒΑΘΜΟΝ τῆ Τουρνόβου πόλεως Ἐκκλησίᾳ ὡς Μητρὶ τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ βουλγαρικοῦ βασιλείου· οἱ δὲ Πατριάρχαι οὗτοι ἀπαντῶντες εἰς τὰ ὁμοίως ἐπὶ τούτῳ σταλέντα αὐτοῖς γράμματα τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Γερμανοῦ, λέγουσιν, ὅτι α ἀποδεχόμενοι τὴν αἴτησιν ταύτην ὡς καλὴν γνώμην καὶ βουλὴν ἐπιδοκιμάζουσιν αὐτὴν δι' ἰδιοχείρου γράμματος». Κατὰ συνέπειαν δὲ τούτων συνόδου γενικῆς τῶν Μητροπολιτῶν, Ἀρχιεπισκόπων, ἐπίσκοπων καὶ λοιπῶν ἐκ πάσης τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ ἐκ παντὸς τοῦ βουλγαρικοῦ βασιλείου συγκροτηθείσης, καὶ διὰ τόμου καὶ συγγιλιῶν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ἀναφαίρετου ἐκυρώθη ὁ Τουρνόβου Ἀρχιεπίσκοπος Πατριάρχης αὐτόνομος καὶ αὐτοκέφαλος (Ἴδε Συνὸδ. Βορέου Βασιλέως ἐν Βουλγ. Φιλλ. 1858 σελ. 216—218. καὶ ἐν Γλάσνικ τῆς Σερβ. Φιλλ. ἔταιρ. 1855 Τ. VII, σελ. 175—176). Τοῦτο δὲ ἐπιμαρτυροῦσιν ἐκτὸς ἄλλων ὅ,τε Γεώργιος Ἀκροπολίτης λέγων: « Τότε καὶ ὁ Τουρνόβου Ἀρχιερεὺς . . . αὐτονομία τε » τμήηται καὶ Πατριάρχης ἀναγορεύεσθαι κέκριται βασιλικῶ καὶ Συνοδικῶ καὶ τῷ θεσπισματι» (G. Acrop. c. 33), καὶ ὁ Νικηφόρος Γρηγοράς λέγων: « Τηλικαῦτα δὲ καὶ ὁ Τουρνόβου ἐπίσκοπος αὐτονομίαν λαμβάνει » διηνεκεῖν. (Niceph Greq. L. II, c. 3).

μελετῶν, πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ πράγματος ἄρχεται κατὰ πρῶτον ἀπὸ

αὐτοῦς λέγων: α τὸ παρὰ μὲν τῆς ἡμῶν μετριότητος γινόμενον εἰς τοῦτον
 » ἔχει τὸν προσήκοντα καὶ δίκαιον λόγον· τὸ δὲ τελούμενον παρ' αὐτοῦ,
 » ἦγουν τὸ μὴ μεμνησθαι τῆς ἡμῶν μετριότητος ἐν ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς,
 » ἐστὶ πάντων παραλογώτατόν τε καὶ ἀδικώτατον δι' αἰτίαν
 » τοιαύτην. Ὁ Πατριάρχης Τρουνόβου . . . παρακλήσεως γεγυίας πολλῆς
 » καὶ δεήσεως εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ταύτην Μ. καὶ Ἱερὰν Σύνοδον παρὰ τοῦ
 » τότε τὰ τῆς Βασιλείας τῶν Βουλγάρων διθύροντος σκῆπτρα, διὰ τιμὴν
 » ἐκεῖνου καὶ τοῦ **ΤΟΙΟΥΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ** . . . ἐδωρήθη συγκαταβάσεως
 » λόγῳ πρὸς τὸν Τρουνόβου τὸ ὀνομάζεσθαι Πατριάρχην Βουλγαρίας
 » οὐ μέντοι εἶναι καὶ συναριθμῖον τοῖς λοιποῖς ἀγιωτάτοις Πατρι-
 » ἀρχαῖς, καὶ διὰ τοῦτο μὴδὲ μνημονεύεσθαι ἐν τοῖς ἱεροῖς διπτύχοις
 » κατὰ τὸν θεῖον καὶ ἱερὸν [28] κανόνα τῆς δ' Συνόδου . . . καὶ κατὰ τὸν
 » τῆς ε' Συνόδου [36] κανόνα (α), ἐπειδὴ πέντε Πατριάρχαι ἐτάχθησαν τὸ
 » κατ' ἀρχάς . . . μέχρις ἂν συνῆν ἡμῖν καὶ ὁ Πάπας Ῥώμης, ἔκτοτε δὲ
 » μέχρι τοῦ νῦν εἰσὶν ἠνωμένοι οἱ τέσσαρες, οἵτινες, κοινῶν ἴαν ἔχον-
 » τες ἀδιασπάστως, μνημονεύονται παρ' ἀλλήλων ἐν ταῖς Ἐκκλησι-
 » αστικαῖς πάσαις συνάξεσιν. Ἐδεῖ γοῦν τὸν Τρουνόβου Πατρι-
 » ἀρχην, ἅμα μὲν δι' ἣν ὤφειλεν ὑποταγῆν (β) εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς
 » Ἀγιωτάτην τοῦ Θεοῦ Μ. Ἐκκλησίαν, παρ' ἧς εἴληπε καὶ τὸ εἶναι καὶ
 » ὀνομάζεσθαι Πατριάρχης, ἅμα δὲ καὶ τὸ περιποιεῖσθαι ἐαυτῷ τιμὴν
 » καὶ κοινῶν ἴαν τῆς ἡμῶν μετριότητος καὶ τῶν ἄλλων Πατριαρ-
 » χῶν, ἀναγκητῶς ἔχειν ἀναφέρειν αὐτὴν τε ἡμῶν
 » μετριότητα καὶ τοὺς ἄλλους πατριαρχὰς ἐν τοῖς ἱεροῖς διπτύχοις, καὶ οὐ-
 » τως ἀποσώζειν καὶ αὐτὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ τὸν τύπον τῆς
 » Ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως, καὶ ἀντεῦθεν φαίνεσθαι ἠ-
 » νωμένοι καὶ συναριθμῖοι ἡμῖν· οὗτος δὲ ἀθετῶν
 » οὐ καλῶς τὸν τοιοῦτον ἐκκλησιαστικὸν θεσμόν, καὶ ἀποσκιπτῶν τῆς ὑ-
 » ποταγῆς τῆς ἡμῶν μετριότητος καὶ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας Θεοῦ,
 » ἐξ ἧς, ὡς διείληπται, τὸ εἶναι Πατριάρχης κατὰ συγκατάθεσιν
 » ἔχει, οὐδεμίαν ποιεῖται μνήμην τῆς ἡμῶν μετριότητος, πρᾶγμα ποιῶν
 » ἀτοπώτατον, καὶ ἐξω τῶν ἐξ ἀρχῆς συμφωνιῶν τῶν ἀποτα-
 » χθεισῶν διὰ τοῦ τόμου τοῦ Ἀγ. Πατριάρχου κύρ
 » Γερμανοῦ Καὶ χωρὶς δὲ τούτου, εἰ δὲ τῆς Κων/πόλεως
 » θρόνος καὶ τὰς τῶν ἄλλων Πατριαρχῶν κρίσεις, Ἀλε-
 » ξανδρείας, Ἀντιοχείας, καὶ Ἱεροσολύμων, καὶ ἐ-
 » πανακρίνει καὶ διευθετεῖ, καὶ ἐπιψηφίζεται, καὶ

(α) Σημειώσατε ὅτι οἱ δύο οὗτοι ἐπικαλούμενοι κανόνες μὴδὲ γὰρ ἀνα-
 φέρουσι περὶ τοῦ ἀντικειμένου.

(β) Πόθεν ὤφειλεν ὑποταγῆν αὐτόνομος διατελῶν; Ἄλλ' ἐνταῦθα ἐν
 γένει ἐφαρμόζεται τὸ λύειν ζήτημα διὰ ζήτηματος, ὡς ὁ σοφι-
 στικὸς ἐκεῖνος συλλογισμὸς: ῥάβδος ἐν γωνίᾳ, ἄρα βρέχει.
 Οὕτω καὶ τὰ: Πέντε ἦσαν Πατριάρχαι· ἐδεῖ γοῦν τὸν Τρουνόβου . . .

τὰς συνήθεις αὐτοῦ ἐπεμβάσεις, εὐκαιρίας δ' ἔπειτα ἐπιτυχόν, καταντᾶ εἰς

» τὸ κύρος δίδωσιν, ΩΣ ΟΙ ΘΕΙΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΔΙΑΓΟΡΕΥΟΥΣΙ,
 » καὶ αἱ πράξεις ἐπεμαρτύρησαν, πῶς οὐ πολλῷ μᾶλλον τῆς τῶν
 » Βουλγάρων Ἐκκλησίας ὁ θρόνος οὗτος κύριος ἔσται,
 » παρ' οὗ καὶ τὸ ὀνομάζεσθαι Πατριάρχης τετίμηται; Ἀλλὰ γινώσχετε
 » σαφῶς ὅτι, εἴπερ οὐκ ἦν ἡ πρὸς τὸν ὑψ. βασιλέα τῶν
 » Βουλγάρων, ἐν Ἀγ. Πνεύματι γνησιώτατον υἷον τῆς ἡμῶν μετριότη-
 » τος, κύρ. Ἰωάννην τὸν Ἀσάνη εἰλικρινῆς σχέσις καὶ διάθεσις
 » αὐτῆς, καὶ τὸ μὴ λυπηθῆναι τοῦτον διὰ τὴν τοιαύτην
 » αἰτίαν, εἶχεν ἀπὸ δικαίου ἡ μετριότης ἡμῶν, ὡς Οἴκουμ. Παι-
 » τριάρχης, διὰ τῆς τοῦ Χριστοῦ χάριτος, ἀνακρίναι τὰ κατ' αὐτὸν,
 » καὶ ἐξετάσαι ταῦτα εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ἱεράν καὶ μεγάλην σύνοδον, ὡς
 » μέχρι τοῦ νῦν μὴ γινωσκόμενα, καὶ ἡ λαβεῖν τοῦτον διόρθωσιν, ἡ κανονι-
 » κῶς εὐθῆναι, ὡς ἀθετοῦντα τὴν Ἐκκλησίαν προδήλως, ἐξ ἧς, ὡς πολ-
 » λάκις εἴρηται, τὸ εἶναι Πατριάρχης πεπλήρωται, ἡ τό γε δεύτερον ἀ-
 » ποστερῆσαι τοῦτον τοῦ τοιοῦτου ὀνόματος» (Ἴδε
 Acta Patriarch. Const. Edit. 1862. t. 1 p. 437—439.)

Διὰ τοῦ γράμματος τούτου ὁ Πατριάρχης Κάλλιστος, ὁμολογῶν τὴν σύ-
 στασιν τῆς Πατριαρχείας διὰ τοῦ οὐ συνοδικοῦ ἐπὶ Γερμανοῦ Πα-
 τριάρχου, προφασίζεται μὲν ὅτι ἠγνόει, ὑστερον ἀπὸ 119 ἔτη, τὴν μὴ
 μνημόνευσιν τοῦ ὀνόματος τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου παρὰ τοῦ Τουρ-
 νόβου, προσπαθεῖ δὲ νὰ ἀποδείξῃ σοφιστικῶς τὴν ἀνάγκην τῆς μνησίας
 ταύτης, καὶ τέλος ἀπειλεῖ νὰ καταργήσῃ ὅλως τὴν Πατριαρχίαν ταύ-
 την, ἐὰν οὗτος δὲν ὑπακούσῃ εἰς τὴν ὑποδεικνυομένην ταύτην κανονικὴν ἀ-
 νάγκην. Λέγει δ' ἐν παρενθέσει, ὅτι πρὸς χάριν καὶ τιμὴν τοῦ βα-
 σιλέως καὶ τοῦ ΕΘΝΟΥΣ τῶν Βουλγάρων εἶχε συστηθῆ ἡ Πατριαρ-
 χία αὕτη, καὶ πρὸς χάριν πάλιν ἐκείνου ὁ Κάλλιστος ἀπέ-
 σχε τοῦ νὰ τὴν καταργήσῃ ἀμέσως. Ἦδη ἐννοοῦμεν λοιπὸν διατί κατηργήθη
 ἡ Πατριαρχία αὕτη ἅμα ὅτε τὸ Οἴκουμ. Πατριαρχεῖον δὲν εἶχε πλέον τίνι
 ποιῆσαι χάριν. Καὶ πραγματικῶς ἀναγινώσκομεν ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν
 Ἱεροσολύμοις Πατριαρχῶν συγγράμματι τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Δοσι-
 θεοῦ (Βιβλ. ΙΑ' Κεφ. γ' § 1) ὅτι κατὰ τὸν τὸ 7080 (1572) ἔτος ἀκμά-
 σαντα Ἱεράκα Μέγαν Λογοθέτην ἀμετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν ἄλωσιν τῆς
 Κωνσταντινουπόλεως, ἠθροίσθη σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν ἣ ὁ λόγος
 ἐγένετο περὶ τοῦ ὅτι κακῶς ἤτησαν οἱ Βασιλεῖς γενέσθαι
 τινὰς ἐπαρχίας Ἀρχιεπισκοπᾶς αὐτοκεφάλους. Ὅθεν, ἐπειδὴ τῆς Ἐκκλησίας τότε μὴ δυνη-
 θείσης τοῖς Βασιλεῦσιν ἀντιστῆναι, ΝΥΝ ΚΑΙ-
 ΡΟΣ ΕΣΤΙΝ ΥΠΟΤΑΧΘΗΝΑΙ τῷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως
 θρόνῳ τὴν τε Ἀχρίδα, καὶ τὸ Τούρναβον, καὶ τὸ Πέκιον καὶ οὕτως ἐχειροτόνησαν εἰς ταύτας τὰς Ἀρ-
 χιεπισκοπὰς Μητροπολίτας. Ἀλλ' ἡ μὲν Τούρνοβος ἐνέμεινε τῇ ὑποταγῇ·
 αἱ δὲ λοιπαὶ δύο ὑποσχεθεῖσαι τῷ Σουλτάνῳ φόρους κατ' ἰδίαν, ἴσχυσαν
 τῇ ἐξωτερικῇ βίᾳ μείναι ἐν τῷ ἀρχαίῳ σχήματι.

τὴν παντελῆ κατάργησιν αὐτῶν. Κατεργάζεται δ' ἐπὶ τούτῳ τὰς ἐπομένους πράξεις:

α. Κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1762, ἀντὶ τοῦ θανόντος Μογλενῶν ἐπαρχίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν, διορίζει, κατ' εὐθείαν καὶ ἄνευ ψήφου καὶ γνώμης τῆς συνόδου Ἀχριδῶν, κατ' αἴτησιν δῆθεν τοῦ Κυριάρχου Ἀρχιεπισκόπου Κυρίλλου, τὸν ἐν Ἱερομονάχοις Γαβριήλ.

β' Κατὰ Μάϊον τοῦ 1763, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀχριδῶν Κυρίλλου ἐξορισθέντος, τοῦ δὲ διαδόχου αὐτοῦ Ἱερεμίου ἀποθανόντος, κατ' αἴτησιν τάχα τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει συστήματος τῶν ἐξ Ἀχρίδος γουναράδων, ψηφίζει δι' ἐκπτῶτων ἀρχιερέων, καὶ διορίζει Ἀρχιεπίσκοπον Ἀχριδῶν τὸν Μέγαν Πρωτοσύγκελλον αὐτοῦ Ἀνανίαν.

γ' Κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἀντὶ τοῦ οἰκειοθελῶς δῆθεν παραιτηθέντος, πράγματι δὲ ἐπὶ καταχρήσει κατηγορηθέντος, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει ἀχρονολογήτου ἀναφορᾶς δεκαοκτῶ ἐπαρχιωτῶν αὐτοῦ καθαίρει ὑποβληθέντος Μακαρίου τοῦ Μελενίκου ἐπαρχίας τῆς αὐτῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, διορίζει, κατ' εὐθείαν καὶ ἄνευ γνώμης μηδ' ἐρωτήσεως τοῦ κυριάρχου Ἀρχιεπισκόπου, τὸν πρῶτον Πρωτοσύγκελλον αὐτοῦ Δαμασκηνόν.

δ' Τῇ 24 Ἀπριλίου τοῦ 1766, αὐτοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας Σιλβέστρου πρὸς Κύριον ἐκδηψάντος, τῶν δὲ ἐκεῖσε χριστιανῶν, διὰ ἡ γράμματος τοῦ κυρ. . . τοῦ καὶ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΠΑΝΤΟΣ
 » ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΓΕΝΟΥΣ τῆς αὐτόθι πολιτείας, ἀναγ-
 » γειλάντων τὴν ἀποβίωσιν τοῦ διαληφθέντος, καὶ πολλὰ ἐκλιπαρη-
 » σάντων εἰς εὐρεσιν καὶ ἐκλογὴν. . . τοῦ διαδεξομένου, καὶ τὴν κοινῇ
 » ἄπασαν αὐτῶν γνώμην τοῦ τε ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗ-
 » ΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΛΑΪΚΟΥ τῷ Οἰκουμένικῳ Πατριαρχείῳ ἀνα-
 » θεμιμένων, τὸ Πατριαρχεῖον τοῦτο, συνδιασκεψάμενον μετὰ τοῦ [κεκμη-
 » κώτος τὴν ἡλικίαν] Ἀλεξανδρείας Μαθθαίου καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων Παρθενίου,
 διορίζει τὸν Χαλεπίου Φιλήμονα Πατριάρχην Ἀντιοχείας.

Σημειωτέον ἐνταῦθα πόσῃ ὁμοιότητι ἔχει ἡ δι' ἑνὸς καὶ μόνοῦ ἀνθρώπου ἐκφρασθεῖσα κοινὴ παράκλησις καὶ γνώμη τοῦ τε ἐκκλησιαστικοῦ καὶ λαϊκοῦ συστήματος τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ἀντιοχείας μετὰ τὴν δι' ἐξ ἀρχιερέων δημοποιηθεῖσαν κοινὴν αἴτησιν καὶ γνώμην κλήρου τε καὶ λαοῦ τῶν δύο Ἀρχιεπισκοπῶν Πεκίου καὶ Ἀχριδῶν περὶ τῆς καταργήσεως αὐτῶν.

ε. Κατὰ Ἰούλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Ματ.

» θαίου, διὰ τὸ κεκμηκὸς τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, ἔτι δὲ καὶ ἔρωτι
 » ἡσυχίας καὶ ἀπράγμονος διαγωγῆς, οἰκεία βουλῇ καὶ αὐθαιρέτῳ γνώμῃ
 » παραίτησιν ποιησαμένη, » τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον α γ ν ὡ μ η
 » β ο υ λ ῆ κ αὶ ἐ κ λ ο γ ῆ τ ῆ ς α ὐ τ οῦ Μ α κ α ρ ι ὀ τ η τ ο ς, »
 » καὶ γνώμη τῶν Μακαριωτάτων συναδέλφων Πατριαρχῶν τοῦ τε [πρὸ
 » τριῶν μηνῶν ὑπ' αὐτοῦ διορισθέντος] Ἀντιοχείας Φιλήμονος, καὶ τοῦ
 » Ἱεροσολύμων Παρθενίου, συνακινῶν τῇ γνώμῃ τῆς αὐτοῦ Μακαριότητος, »
 διορίζει τὸν ἐν ἱερομονάχοις διδάσκαλον Κυπριανὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας.

Σημειωτέον καὶ ἐνταῦθα, ὅτι τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἵνα δῆθεν
 ἀποδείξῃ τὸ κανονικὸν τῆς ἐπεμβάσεως αὐτοῦ εἰς τὴν χειροτονίαν
 καὶ ἀποκατάστασιν ἐνὸς ἀνεξαρτήτου Πατριάρχου, δις ἐπαναλαμβάνει ὅτι
 ἐπραξε τοῦτο γνώμῃ, βουλῇ, συναινέσει, καὶ ἐκλογῇ τοῦ
 διὰ τὸ κεκμηκὸς τῆς ἡλικίας του παραιτηθέντος Ματθαίου
 Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας. Πῦ δὲ κεῖται ὁ ἀπόρρητος οὗτος κανὼν τῆς
 ἐκκλησίας ὁρίζων, ὅτι γνώμη καὶ ἐκλογῇ τῶν παραιτουμένων
 ἢ παραιτηθέντων Πατριαρχῶν, Μητροπολιτῶν, ἢ Ἐπι-
 σκόπων ἀποκαθίστανται ἄλλοι εἰς τόπον αὐτῶν;
 τούτῳ μένει εἰς τὸ Πατριαρχεῖον νὰ μὴ δείξῃ.

ζ'. Κατὰ Αὐγουστον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, παραιτηθέντος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου
 Πεκίου Καλλινίκου διὰ τὸ [τῶν ἐπιτεκμιμένων αὐτῷ χρεῶν δυσβά-
 στακτον φορτίον ΕΠΙ Τῷ ΚΑΤΑΣΤΗΣΑΙ ΑΝΤ' ΑΥΤΟΥ ΑΛΛΟ ΠΡΟ-
 ΣΩΠΟΝ ἄξιον καὶ ἄρμόδιον, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἔχον
 ἤδη καλὴν εὐκαιρίαν τῆς χρείας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἀφ' ἐνός, καὶ τὴν παρ'
 αὐτοῦ ἀπαίτησιν τῆς πληρωμῆς τῶν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου αὐτοῦ πρὸς τὸν
 κρεμασθέντα Γεωργάκην Σπαθάρην ὀφειλομένων χρημάτων ἀφ' ἐτέρου, δια-
 πραγματεύεται μετὰ τῶν τότε τὸ Κράτος κυβερνώντων τὴν ἀντὶ τῆς πλη-
 ρωμῆς ταύτης παραχώρησιν καὶ προσάρτησιν τῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινου-
 πόλεως, καὶ εἰς ἀμοιβῆν τῶν κόπων καὶ τῶν ἀγώνων
 αὐτοῦ ἐπιτυχάνει τὸν ἐπὶ τούτῳ βασιλικὸν ὄρισμόν, καὶ σφετερισάμενον
 οἰκειοποιεῖται ἀπάσας τὰς αὐτῇ ὑποκειμένας ἐπαρχίας.

ζ'. Τῇ 23 Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους τὸν τῇ καταργηθείσῃ Ἀρχιεπι-
 σκοπῇ ὑποκειμένον Μητροπολιτὴν Ἐρσεκίου Στέφανον, ἀνυποταξίαν τῷ Οἰ-
 κουμενικῷ Πατριαρχεῖῳ δεικνύοντα, τὸ Πατριαρχεῖον τοῦτον ἐξωθεῖ μὲν διὰ
 βασιλικοῦ ὄρισμοῦ, καθυποβάλλει δὲ εἰς παντελῆ καθαιρέσιν, καὶ διορίζει εἰς
 τόπον αὐτοῦ τὸν ἐφημέριον τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου Ἀνθίμου.

ή. Τῆ 6 Ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους τοῦ τῆ Ἀρχιεπισκοπῆ Ἀχριδῶν ὑποκειμένου Μητροπολίτου Κορυτζᾶς, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι οἰκονομῆσαι τὴν ἐπαρχίαν του, παραιτηθέντος εἰς χεῖρας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀρσενίου, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἥδη ὅλως εὐχαριστημένον διὰ τὴν παντελῆ ἐπιτυχίαν αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν κατάργησιν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου, δρᾶτ-
 τεται τῆς παρουσιαζομένης ταύτης εὐκαιρίας ἵνα βάλῃ χεῖρα καὶ ἐπὶ τῆς Ἀχριδῶν, καὶ δὴ ἐπὶ προφάσει αἰτήσεως δῆθεν αὐτοῦ τε τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ τινων αὐτῷ ὑποκειμένων ἀρχιερέων ἐν Βασιλευούσῃ τὰς διατριβὰς ποιουμένων, διορίζει Μητροπολίτην Κορυτζᾶς τὸν ἐν ἱερομονάχοις Γεννάδιον.

θ'. Μετὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην τὸ ῥῆθὲν Πατριαρχεῖον ἐπεχειρίσατο ἥδη νὰ διενεργήσῃ καὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς αὐτῆς τὴν κατάργησιν, λαβὼν δὲ πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ πράγματος τὴν τε παραίτησιν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀρσενίου ἐπὶ τῷ ὄρφ, μηδὲ ὅλως τηρηθέντι, τοῦ νὰ ἔχῃ διὰ βίου τὴν ἐπαρχίαν Πελαγονείας, καὶ τὸ συμφωνητικὸν καὶ ὑποσχετικὸν ἐξ τῶν αὐτῷ ὑποκειμένων Μητροπολιτῶν, ἐπέτυχε κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1767 νὰ λάβῃ ὑψηλὸν βασιλικὸν ὄρισμὸν περὶ καταργήσεως αὐτῆς καὶ προσαρτήσεως τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῆς τῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ.

ί. Κατὰ Ἀπρίλιον τοῦ ἔτους 1767 τὸ αὐτὸ Πατριαρχεῖον καθαιρεῖ τὸν κατὰ τὰ 1762 ὑπὸ τοῦ προκατόχου Πατριάρχου Ἰωαννικίου διορισθέντα, τῆ δὲ Ἀρχιεπισκοπῆ Ἀχριδῶν ὑποκειμένου Μητροπολίτην Μογλενῶν, ὃν καὶ κακ-ο-Γ-α-β-ρ-ι-ῆ-λ ἥδη ὀνομάζει, διὰ τὰ κανονικὰ του ἐγκλήματα, τὰ ὁποῖα πολὺ πιθανῶς ἦσαν ὅμοια τοῖς τοῦ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1766 καθαιρεθέντος Μητροπολίτου Ἐρσεκίου Στεφάνου.

ια. Ὡς ἐπισφράγισιν ἐπὶ τέλους πάντων τῶν διαπεπραγμένων, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον κατὰ Μάϊον τοῦ 1767 ἔτους ποιεῖται ἐκθεσιν ἐν τῷ Κώδικι καταχωρηθεῖσαν, δι' ἧς προσπαθεῖ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι, ἐπειδὴ ΔΕΛΟΤΑΙ τοῖς νομίμοις βασιλεῦσι τὸ νομοθετεῖν καὶ νεαράς, σάκρας, καὶ χάτι σερίφια ἐκδιδόναι ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, ἄρα καλῶς διὰ χάτι σερίφου τοῦ Σουλτάν Μουσταφᾶ κατηγορήθησαν καὶ ἐν ἑαυτῷ παρεχωρήθησαν καὶ προσηρητήθησαν αἱ Ἀρχιεπισκοπαὶ Ἰπεκίου καὶ Ἀχριδῶν μετὰ τῶν αὐταῖς ὑποκειμένων ἐπαρχιῶν.

Τὸ συμπέρασμα δὲ τοῦτο ἐξαγαγὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἀνεπαύθη ἕκτοτε ἐν τῇ συνειδήσει αὐτοῦ, καὶ ἥδη δυσανασχετεῖ, καὶ ἀπορεῖ, πῶς τολμῶσιν οἱ Βούλγαροι νὰ παραγωνρίζωσι τὸς πράξεις του ἐκεῖνας, νὰ ἀποκαλῶσι τὴν κατάργησιν τῶν εἰρημένων Ἀρχιεπισκοπῶν σφε-

τερισμόν, και να ἔχωσι τὴν τολμηρὰν ἀξίωσιν τοῦ νὰ ἐπανακτήσωσι τὰ ἐπὶ τῶν Ἀρχιεπισκοπῶν Πεκίου και Ἀχριδῶν και ἐπὶ τῆς Πατριαρχίας Τουρνόβου κανονικῶς ἀπαράγραπτα δίκαια αὐτῶν διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀπαρράλλεκτως νομίμου μέσου, δι' οὗ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐσφετερίσατο και ἰδιοποιήθη αὐτὰ, δηλονότι διὰ ΝΕΑΡΑΣ, ΣΑΚΡΑΣ, ΧΑΤΙ ΣΕΡΙΦΙΟΥ τοῦ νομιμωτάτου βασιλέως Σουλτάν Απδοῦλ-Ἀζίζ Χάν κυρίου ἡμῶν. Τὴν λύσιν τῆς ἀπορίας του ταύτης θέλει εὑρεῖ ἐν αὐτῷ τῷ ἱερῷ Κώδικι αὐτοῦ, και ἰδίως ἐν τῇ τελευταίᾳ τῶν ἐπισημειωμένων πράξεών του, ἐν ἣ Πατριαρχικῶς τε και Συνοδικῶς πρὸς ἅπαν τὸ χριστόνυμον πλήρωμα ἐκτύρξεν, ὅτι ΔΕΛΟΤΑΙ ΤΟΙΣ ΝΟΜΙΜΟΙΣ ΚΑΙ ΓΝΗΣΙΟΙΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣΙ ΝΕΑΡΑΣ ΚΑΙ ΧΑΤΙ-ΣΕΡΙΦΙΑ ΕΚΔΙΔΟΝΑΙ ΕΠΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ, οἷον και τὸ νῦν Βουλγαρικὸν ζήτημα.

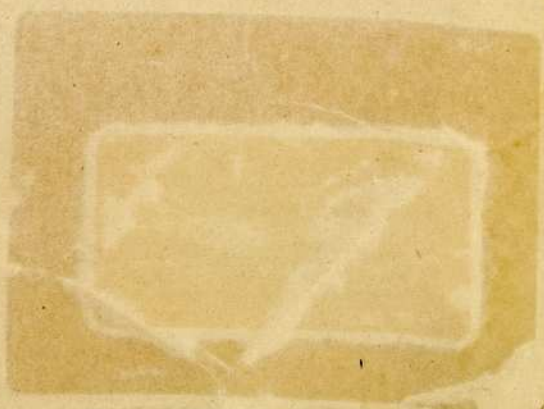
Σημ. Οἱ ὁμογενεῖς ἡμῶν ὀφείλουσιν πολλὴν εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτῶν τῶν ἐπισήμων και λίαν ἀξιοπεριέργων ἐγγράφων ἐξαχθέντων ποτε ἐκ τῶν ἀρχείων τῶν Πατριαρχείων εἰς τὸν μακαρίτην Τουρκο-βασιλέα ἀπὸ Βαρμπίτον γραμματικὸν διατελέσαντα ἐν τοῖς εἰρημένοις Πατριαρχείοις ἐπὶ πολλὰ ἔτη· διότι αὐτὸς αὐτὰ σπουδάσας και ἐκτιμήσας διετήρησε ἐν τοῖς βιβλίοις αὐτοῦ και ἐν τῇ αὐτοῦ θανῇ ἐσύστησεν εἰς τοὺς ἐκτελεστάς τῆς αὐτοῦ διαθήκης.

Ὁ ἐκδότης.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000023453

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ